

НИКЪЛЪС СПАРКС ТЕТРАДКАТА

Част 1 от „Семейство Калхун“

Превод от английски: Станимир Йотов, 2009

chitanka.info

ЧУДЕСА

Кой съм аз? И как, питам се, ще свърши тази история. Слънцето току-що изгря и аз седя до прозореца, замъглен от дъха на един отминал живот. Видът ми тази сутрин е импозантен — две ризи една върху друга, топли панталони и шал, усукан два пъти около шията ми, пъхнат под дебелия пуловер, който дъщеря ми ми изплете преди трийсет години. Термостатът в стаята ми е увеличен до края и малкият нагревател е точно пред мен. Той потраква, пъшка и бълва горещ въздух като приказан дракон, но въпреки това тялото ми продължава да потръпва от студ, който никога няма да си отиде — студ, който се е трупал в мен цели осемдесет години. Осемдесет години, мисля си понякога аз, и макар да приемам спокойно възрастта си, все още се учудвам, че не ми е било топло от времето на президента Джордж Буш-старши. Интересно дали всички хора на моите години се чувстват така.

Моят живот? Не е лесно за обяснение. Той не беше толкова забележителен и грандиозен, колкото си го представях на младини, но не бих го нарекъл и тъжен. Бих го сравнил с удачно купена акция, надеждна и солидна, чиято цена постепенно върви нагоре. Или пък с добра сделка, изгодна сделка, а от опит знам, че не всеки може да каже такова нещо за собствения си живот. Но не ме разбирайте погрешно — аз по никакъв начин не съм специален и нямам никакви заблуди по отношение на това. Аз съм обикновен човек с обикновени мисли и водих обикновен живот. Няма паметници, издигнати в моя чест и името ми вероятно скоро ще бъде забравено, но аз обичах един друг човек с цялото си сърце и душа и за мен това винаги е било достатъчно.

Романтиците ще нарекат тази история любовна, циниците ще я определят като трагедия. По мое мнение тя е по малко и от двете и както и да погледнете на края ѝ, това няма да промени факта, че обхваща голяма част от живота ми и пътя, който избрах да следвам. Не се оплаквам от него и от местата, до които ме отведе. Хиляди са

нещата, за които съжалявам, но пътя, който следвах, винаги е бил правилният и никога не бих тръгнал по друг.

Старостта, за съжаление, е лош помощник, когато трябва да следваш курса си. Пътят е прав както винаги, но сега той е осеян с камъните и отломките, които се натрупват през един дълъг човешки живот. Допреди три години можех да не обръщам внимание на тези неща, но сега вече е невъзможно. Тялото ми е изтерзано от болест. Не съм вече нито здрав, нито силен и понякога ми се струва, че приличам на забравен празничен балон — отпуснат, сбръчкан и все по-омекващ.

Кашлям и поглеждам часовника си с присвити очи. Разбирам, че е време да вървя. Ставам от мястото си до прозореца и повличам крака през стаята, спирайки се до писалището, за да взема тетрадката, която съм чел стотици пъти. Не я отварям.

Вместо това я мушвам под ръката си и тръгвам към мястото, където трябва да отида.

Вървя по белите керамични плочки, изпъстрени със сиви нишки. Като косата ми и косата на повечето хора тук, макар тази сутрин да съм единственият човек в коридора. Те са по стаите си, самотни, ако не броим работещите телевизори, но също като мен, хората тук са свикнали с това. Човек може да свикне с всичко, стига да му бъде дадено достатъчно време.

Чувам приглушен плач в далечината и знам много добре кой плаче. Сетне сестрите ме виждат, разменяме си усмивки и се поздравяваме. Ние сме приятели и често разговаряме, но съм сигурен, че те си шушукат за мен и за ритуала, през който преминавам ден след ден. Чувам ги и сега, докато минавам покрай тях.

— Ето го, отново е тръгнал. Дано всичко да мине добре.

Не се обръщат директно към мен, защото смятат, че ще наранят чувствата ми, ако ме заговорят за това толкова рано сутринта, и доколкото се познавам, мисля, че са прави.

Минута по-късно стигам стаята. Вратата, както обикновено, е отворена специално за мен. В стаята има други две медицински сестри, които също ми се усмихват, когато влизам. „Добро утро“, казват те бодро, а аз не пропускам да ги попитам за децата им, за училището и за предстоящите ваканции. Разговаряме, без да обръщаме много внимание на продължаващия плач. Те като че ли не го забелязват и са свикнали с него, както между другото и аз.

След това сядам на креслото, което приема формата на тялото ми. Сестрите са почти приключили. Тя е вече облечена, но все още плаче. Знам, че ще се поуспокои, когато си тръгнат. Сутрешните процедури винаги я разстройват и днешният ден не прави изключение. Най-накрая завеската около кревата е дръпната и сестрите излизат. Те и двете ме докосват по рамото и ми се усмихват, когато минават покрай мен. Питам се какво ли означава това.

Известно време просто седя и се взирам в нея, но тя не отвърща на погледа ми. Не се учудвам, защото тя не знае кой съм. Аз съм непознат за нея. Сетне се извърщам настрани, навеждам глава и се моля тихо на Господ да ми даде силата, която знам, че ще ми е нужна. Винаги съм вярвал в Бог и в силата на молитвата, но ако трябва да бъда честен, вярата ми до голяма степен е продиктувана от десетина въпроса, на които непременно бих искал да получа отговор, след като си отида от този свят.

Ето че съм готов. Слагам очилата си и изваждам от джоба си лупа. Поставям я на масата и посягам към тетрадката. Налага се на два пъти да бръсна изтритата първа страница с изкривения си пръст, за да я отворя. След това взимам лупата в ръката си.

Винаги, преди да започна да чета, в ума ми звучи въпросът: „Ще се случи ли днес?“. Никога не знам това предварително и по същество едва ли има голямо значение. Онова, което ме кара да продължавам, е вероятността, а не увереността — нещо като залагане на хазарт. И въпреки че можете да ме наречете мечтател, глупак или нещо от този род, аз вярвам, че всичко на този свят е възможно.

Знам, че шансовете и науката са против мен. Но науката не дава всички отговори и това е едно от нещата, които съм научил през живота си. Вярвам, че чудесата — колкото и да са необясними и невероятни — са истински и се случват, нехаейки за естествения порядък на вселената. Затова отново започвам да ѝ чета на глас с надеждата, че чудото, което се яви в живота ми, ще се сбъдне поне още веднъж.

И може би... може би това ще се случи днес.

ДУХОВЕ

В ранния октомври на 1946 г. Ной Калхун седеше на верандата, която опасваше отвсякъде старинната му къща в колониален стил и се любуваше на залязващото слънце. Той обичаше да прекарва вечерите си тук, особено след тежък ден, и да оставя мислите си да се скитат без определена посока. Така си почиваше, привичка, която бе наследил от баща си.

Най-много му харесваше да съзерцава дърветата и отраженията им в реката. Природата в Северна Каролина е красива през есента — зелено, жълто, червено, оранжево и всички останали отсенки между тях. Смайващите цветове пламтяха под слънцето и за кой ли път Ной Калхун се запита дали някогашните собственици на къщата също бяха прекарвали вечерите си тук, мислейки си за същите неща.

Къщата беше построена през 1772 г., което я правеше една от най-старите, а също и най-големите постройки в Ню Берн. Първоначално тя бе служила като основна сграда на някогашна плантация и той я беше купил веднага след края на войната, отделяйки единайсет месеца и малко състояние за възстановяването ѝ. Един репортер от Роли^[1] беше написал статия за нея преди няколко седмици, отбелязвайки, че това е една от най-сполучливите реставрации, които е виждал. И Ной беше съгласен с него, що се отнася до къщата, където прекарваше по-голямата част от времето си, но с останалата част от имота нещата стояха иначе.

Около централната постройка имаше дванайсет акра земя, граничеща с река Брайсис Крийк и той беше порботил върху оградата, която опасваше останалите три страни на имението, заменяйки изгнилите и пострадали от термити колове с нови. Имаше още много работа за вършене, особено откъм западната страна, и докато си прибираще инструментите към края на деня, си беше напомнил да поръча още дървен материал. Сетне влезе в къщата, изпи чаша сладък чай и се изкъпа. Винаги си взимаше душ в края на деня — водата отнасяше едновременно и мръсотията и умората от тялото му.

Сетне вчеса косата си назад, облече синя риза с дълги ръкави и избелели джинси, сипа си още една чаша чай и излезе на верандата, където седеше сега и всеки ден по това време.

Протегна ръце над главата си, после настрани и разкърши рамене. Чувстваше се чист и свеж. Долавяше в мускулите си лека умора и знаеше, че утре ще го болят, но беше доволен, че е свършил повечето от онова, което беше планирал.

Ной посегна към китарата си и в този момент си спомни за баща си. Колко много му липсваше! Дрънна по струните, настрои две от тях и опита отново. Този път всичко беше наред и започна да свири. Тиха музика, нежна музика... Първо леко си тананикаше, сетне запя с глас, докато нощта се спускаше около него. Свири, докато слънцето залезе напълно и всичко наоколо потъна в мрак.

Беше малко след седем, когато Ной остави китарата, облегна се назад на стола си и започна да се люлее. По навик погледна нагоре и видя Орион, Голямата Мечка, Близнаци и Полярната звезда да потрепват на есенното небе.

Започна да пресмята наум направените до този момент разходи, но после се отказа. Знаеше, че е похарчил по-голямата част от спестяванията си по къщата и скоро щеше да се наложи да си търси работа, но пропъди тази мисъл от ума си и реши да се порадва на следващите няколко месеца, докато вървеше реставрацията, без да се тревожи за нищо. Нещата някак си щяха да се наредят, винаги ставаше така. Освен това мислите за пари му навяха скука. Отрано се беше научил да се наслаждава на простите неща, които не можеха да се купят с пари и не разбираше хората, които мислеха другояче. Това беше друга черта, която беше наследил от баща си.

Отнякъде се появи ловджийското му куче Клем, което близна ръката му, преди да легне в краката му.

— Здравей, момиче, как я караш? — попита той и я погали ласкаво по главата, а тя изскимтя тихо и го погледна с кротките си кръгли очи. Беше изгубила единия си крак при автомобилна катастрофа, но въпреки това съумяваше да се движи доста добре и му правеше компания в тихите вечери като тази.

Ной беше на трийсет и една. Макар и не много, тези години бяха достатъчни, за да се чувства самотен. Не беше излизал на среща, откакто се върна тук и до този момент нито една жена не бе събудила и

най-малък интерес у него. Знаеше, че вината за това си е негова. У него имаше нещо, което го караше да се държи на разстояние от всяка жена, която започнеше да се сближава с него, нещо, което не беше сигурен, че може да промени, дори и да се опиташе. И понякога в миговете, предшествващи съня, той се питаше дали не му е писано завинаги да бъде самотен.

Вечерта напредваше, топла и прекрасна. Ной слушаше щурците и шумолящите листа, мислейки си, че природата е много по-истинска и събужда по-силни емоции от неща като колите и самолетите. Тя даваше повече, отколкото взимаше и нейните звуци винаги му напомняха за това какъв е трябвало да бъде човекът. Понякога по време на войната, и особено преди голямо сражение, той често си мислеше за тези прости звуци. „Те ще ти помогнат да не полудееш — каза му баща му, когато го изпращаше на фронта. — Това е божията музика и тя ще те върне у дома.“

Ной допи чая си, влезе вътре, намери една книга и на връщане включи осветлението на верандата. Когато седна отново, се загледа в книгата. Беше стара, корицата ѝ беше скъсана и по страниците имаше петна от кал и вода. „Стръкчета трева“ от Уолт Уитман — томче, което бе носил със себе си през цялата война. Веднъж дори беше поело един куршум вместо него.

Бръсна корицата с ръка, за да я изтупа от праха. Сетне отвори книгата наслуки и прочете думите пред него:

*„Това е твоят час, о Душа, твоят свободен полет
в безсловесното.*

*Далече от книгите, от изкуството, денят
е изтрит, урокът завършен.*

*И ти се издигаш в своята пълнота, безмълвна,
зряща, замислена за най-скъпите на тебе теми:
нощ, сън, смърт и звездите.“*

Усмихна се на себе си. По някаква причина Уитман винаги му напомняше за Ню Берн и се радваше, че се е върнал. Макар да беше отсъствал четиринайсет години, това беше неговият дом и той познаваше много хора тук, повечето от тях още от детството си. И в

това нямаше нищо учудващо — подобно на много други южни градове, хората тук не се променяха, а само малко по-малко остаряваха.

Най-добрият му приятел сега беше Гас, седемдесет и двегодишен чернокож мъж, който живееше малко по-надолу по пътя. Бяха се запознали няколко седмици, след като Ной купи къщата, когато Гас се появи на вратата му с бутилка домашен ликьор и тенджерата с Брунсуикска яхния. Двамата се напиха през тази първа вечер, разказвайки си разни истории.

Сега Гас го навестяваше два-три пъти в седмицата, обичайно към осем. С неговото домоцадие от четири деца и единайсет внука, той понякога имаше нужда да се махне от къщата си и Ной не можеше да го вини за това. Обикновено Гас носеше хармониката си и след като побъбреха, двамата изсвирваха по няколко песни. Понякога свиреха с часове.

Постепенно Гас като че ли замени семейството му. Миналата година Ной беше останал сам след смъртта на баща си. Беше единствено дете. Майка му беше починала от грип, още когато беше на две години, и макар някога да бе искал да се ожени, никога не го направи.

Беше познал любовта. Веднъж и само веднъж, преди много години. И това го промени завинаги. Съвършената любов прави такива неща с хората и неговата беше такава.

Крайбрежните облаци пълзяха бавно по вечерното небе и ставаха сребърни под светлината на луната. Когато се сгъстиха, той облегна глава на облегалката на люлеещия се стол. Краката му го оттласкваха механично от пода, поддържайки равномерен ритъм. И както обикновено в такива нощи мислите му го връщаха неусетно в една такава топла вечер отпреди четиринайсет години.

1932 г. Току-що беше завършил училище и бе отишъл да се повесели на ежегодния градски фестивал. Целият град се беше стекъл, хората си правеха барбекю и се забавлява с игри. Вечерта беше влажна — по някаква причина си спомняше това съвсем ясно. Пристигна сам и докато вървеше през тълпата, търсейки приятели, зърна Фин и Сара — двама души, с които беше израснал — да разговарят с едно непознато момиче. „Красива е“, беше си помислил Ной. Когато се присъедини към тях, тя вдигна към него замислените си очи.

„Здравейте — каза момичето простичко и протегна към него ръка. — Фин ми е разказвал много за вас.“

Обикновено запознанство, нещо, което би забравил отдавна, ако не беше тя. Но когато стисна ръката ѝ и срещна удивителните ѝ изумрудени очи, той разбра, още преди да поеме следващия си дъх, че това беше жената, с която можеше да прекара остатъка от живота си и никога не би могъл да намери друга такава. Тя изглеждаше толкова прекрасна, толкова свършена, докато летният вятър накланяше върховете на дърветата.

Но сетне като че ли се надигна торнадо. Фин му обясни, че момичето ще прекара лятото в Ню Бърн със семейството си, защото баща ѝ работи за компанията „Р. Дж. Рейнолдс“, и въпреки че Ной само кимна, погледът ѝ сякаш му подсказа, че тя разбира мълчанието му. Фин се усмихна, забелязвайки какво се случва с приятеля му, а Сара предложи да си купят черешова кока-кола. Четиримата прекараха празника заедно, докато накрая тълпите оредяха и павилионите започнаха да затварят.

Срещнаха се на следващия ден, а също и на по-следващия и скоро станаха неразделни. Всеки ден, с изключение на неделя, когато ходеше на църква, Ной свършваше работата си колкото може по-бързо и после политаше към парка „Форт Тотън“, където тя го чакаше. Момичето никога преди не бе живяло в малък град и те всеки ден правеха свършено нови за нея неща. Той я научи да лови риба в плитчините, ходеха на дълги разходки в старинната гора, плаваха по реката с кану веднъж попаднаха в лятна буря и на него му се струваше, че я е познавал цял живот.

Но и Ной се сдоби с някои нови умения. На танцовите забави, които се устройваха в тютюневия склад, именно тя го научи да танцува валс, а сетне и чарлстон. И макар да се препъваха по време на първите няколко песни, търпението ѝ най-накрая се отплати и те танцуваха в унес чак до края на вечерта. Сетне Ной я изпрати до дома ѝ и там на верандата, след като си пожелаха лека нощ, той я целуна за първи път, чудейки се защо бе чакал толкова дълго. По-късно през лятото я доведе в къщата, в която живееше сега, тогава изоставена и запусната, и ѝ каза, че един ден тя ще бъде негова и ще оправи всичко каквото има да се оправя по нея. Двамата с часове говореха за мечтите си — той за желанието си да види света, тя за плановите си да стане художник — и

през една влажна августовска нощ двамата изгубиха девствеността си. Когато си замина три седмиците по-късно, тя отнесе със себе си частица от душата му и последните дни на лятото. Изпрати я една ранна дъждовна сутрин, изпивайки я с уморените си от безсъние очи, а сетне се прибра вкъщи и си приготви раницата. Прекара следващата седмица сам на остров Харпърс.

Ной прокара пръсти през косата си и погледна часовника си. Беше осем и дванайсет. Стана и излезе пред къщата, поглеждайки към пътя. Гас го нямаше никакъв и предположи, че днес няма да се отбие при него. Тръгна обратно към люлеещия се стол и седна отново.

Беше разказал на Гас за любовта си. Първият път, когато му спомена за нея, старият негър поклати глава и се разсмя.

— Значи това е призракът, от когото бягаш — беше казал той.

Когато го попита какво има предвид, Гас обясни:

— Говоря за паметта и духовете, които носим в нея. Гледам те как работиш ден и нощ, бъртиш се като грешен дявол и не ти остава време да си поемеш дъх. Има три причини хората да се държат така. Или са луди, или са глупави, или се опитват да забравят нещо. Що се отнася до теб, аз знаех, че се опитваш да забравиш нещо, но не знаех какво.

Той се замисли над думите на приятеля си. Гас, разбира се, беше прав. Ню Берн бе станал град, обитаван от духове. Духовете на паметта. Ной често я виждаше в парка „Форт Тотън“, на тяхното място, всеки път, когато минеше оттам. Или седеше на скамейката, или стоеше до портата на входа, винаги усмихната, русата ѝ коса леко докосваше раменете ѝ, а очите ѝ бяха с цвета на изумруди. Когато седеше вечер на верандата с китарата си, той я виждаше до себе си, заслушана тихо, докато свиреше песните от детството си.

Чувстваше се по същия начин, когато минеше покрай любимото им кафене, покрай театъра или просто, докато се разхождаше по улиците. Където и да погледнеше, виждаше нейния образ, който оживяваше пред очите му.

Чувството беше странно. Той беше отраснал в Ню Берн. Бе прекарал първите си седемнайсет години тук, но като че ли помнеше само последното лято, лятото, което бяха прекарвали заедно. Останалите му спомени бяха просто фрагменти, разпилени късчета от детството му, малко от тях събуждаха някаква емоция.

Една вечер разказа на Гас за това и той не само го разбра, но и му обясни причината.

— Баща ми казваше — поде Гас, — че първият път, когато човек се влюби, това променя живота му завинаги и колкото и да се опитва, чувството никога не си отива. Това момиче, за което ми разказваш, е било първата ти любов. И каквото и да правиш, тя ще остане с теб завинаги.

Ной поклати глава и когато образът ѝ започна да избледнява, се върна към Уитман. Чете около час и всеки път, когато вдигнеше очи, виждаше енотите и опосумите, които подтичваха покрай реката. В десет и половина затвори книгата, качи се в спалнята си и записа в дневника си наблюденията си от деня и работата, която бе свършил по къщата. Четирийсет и пет минути по-късно вече спеше. Клем се качи по стълбите, подуши спящия си стопанин, сетне описа няколко кръга по пода и накрая се сви в леглото до краката му.

Същата вечер, но малко по-рано и на стотици километри от Ной, тя седеше на окачената на верандата люлка в дома на родителите си, подгънала под себе си единия си крак. Мястото беше леко влажно, когато седна. Малко по-рано бе валил дъжд, силен и жилещ, но облаците вече се разсейваха и тя виждаше зад тях звездите, питайки се дали бе взела правилното решение. Беше се борила с него дни наред — включително и тази вечер — но дълбоко в себе си знаеше, че никога няма да си прости, ако остави възможността да ѝ се изплъзне.

Лон не знаеше истинската причина, поради която тя заминаваше на другата сутрин. Преди седмица му загатна, че има намерение да посети няколко антикварни магазина по крайбрежието.

— Само за няколко дни — бе добавила тя. — И освен това имам нужда да се откъсна от суматохата около годежа. — Не ѝ беше приятно да го лъже, но знаеше, че не е възможно да му каже истината. Заминаването ѝ нямаше нищо общо с него и нямаше да е честно да го моли да я разбере.

Пътят от Роли до мястото, където отиваше, трая около два часа и тя пристигна малко преди единайсет. Отседна в малък хотел, отиде в стаята си, разопакова куфара си, окачи роклите си в гардероба и прибра всичко останало в чекмеджетата. По време на обяда помоли

сервитьорката да я упъти до най-близките антикварни магазини и следващите няколко часа прекара в пазаруване. В четири и половина се прибра в стаята си.

Седна на края на леглото, вдигна телефона и се обади на Лон. Не можаха да разговарят дълго, защото той влизаше в съда, но преди да затвори тя му даде телефонния номер на хотела, в който беше отседнала и обеща да му се обади на другия ден. „Добре — помисли си тя, оставяйки слушалката. — Обикновен разговор. Нищо необичайно. Нищо, което да събуди подозрения.“

Познаваше го почти от четири години. Бяха се срещнали през 1942 г., по време на войната, в която и Америка се беше включила година преди това. Всеки помагаше, с каквото може и тя работеше като доброволка в една болница в центъра на града. Благодарение на усилията си, беше станала необходима и ценена, но работата се оказва по-тежка, отколкото бе очаквала. Първата вълна от ранени войници се прибираще у дома и тя прекарваше дните си със съкрушени и сломени хора. Когато Лон, със свойствения си непринуден чар, се запозна с нея на една коледна забава, тя видя в него всичко, от което се нуждаеше — човек с увереност в бъдещето и чувство за хумор, което прогонваше всичките ѝ страхове.

Той беше осем години по-голям от нея, красив, интелигентен и обаятелен преуспяващ адвокат. Обичаше работата си и не само печелеше делата си, но бе направил и име. Тя разбираше страстта, с която той преследваше успеха, защото собственият ѝ баща и повечето мъже, които срещаше в своя социален кръг, бяха като него. В кастовата система на Юга, семейното име и постижения често бяха най-важният фактор по отношение на един бъдещ брак. В някои случаи те бяха единственият фактор.

И макар още от детството си да се беше бунтувала срещу тези неща, срещайки се понякога с „неподходящи“ мъже, тя беше привлечена от непринуденото поведение на Лон и постепенно го беше обикнала. Той беше внимателен с нея, въпреки дългите часове, които прекарваше по съдилищата. Беше джентълмен, едновременно зрял и отговорен, и през страшните години на войната, винаги когато имаше нужда да се опре на някого, той неизменно беше до нея. Чувстваше се сигурна с него, знаеше, че е обичана, и затова прие предложението му за брак.

Докато си мислеше за тези неща, в нея се събуди чувство за вина и тя знаеше, че трябва да събере нещата си и да си тръгне, преди да е променила решението си. Беше правила това веднъж, много отдавна, и ако го направеше пак, знаеше, че никога повече няма да намери сили да се върне отново тук. Взе дамската си чанта и се поколеба, почти готова да тръгне към вратата. Но сетне си спомни обстоятелствата, които я бяха довели тук и остави чантата си, осъзнавайки, че ако си тръгнеше сега, никога нямаше да разбере какво е можело да се случи. И как щеше да живее с това?

Тръгна към банята и пусна крана на ваната. След като провери температурата, се насочи към тоалетната масичка, свали златните си обеци и прекоси отново стаята. Намери тоалетната си чантичка, извади оттам бърснач и сапун и се съблече пред огледалото.

Казвали ѝ бяха, че е красива, още откакто беше младо момиче и когато остана гола, тя се загледа в отражението си. Тялото ѝ беше стегнато и добре оформено, гърдите ѝ бяха приятно закръглени, коремът плосък, а краката стройни. От майка си беше наследила високите скули, гладката кожа и русите коси, но най-красивото в нея бяха очите ѝ и те си бяха само нейни. „Очи като океански вълни“, както обичаше да казва Лон.

Взимайки бърснача и сапуна, тя се върна в банята, спря крана, остави кърпата, така че да може да я стигне, и влезе внимателно във ваната.

Обичаше отмората, която водата ѝ носеше и се отпусна подълбоко в нея. Денят беше дълъг и гърбът ѝ беше напрегнат, но беше доволна, че е приключила с пазаруването толкова бързо. Трябваше да се върне в Роли с нещо видимо и нещата, които бе купила, щяха да свършат чудесна работа. Напомни си да научи имената на още няколко магазина в района на Бофорт, но сетне сметна, че няма да е необходимо. Лон не беше от хората, които проверяват жените си.

Тя протегна ръка към сапуна, сапуниса се и започна да бърсне краката си. Замисли се какво биха казали нейните родители за поведението ѝ. Не се съмняваше, че няма да го одобрят. Особено майка ѝ. Тя никога не прие онова, което се случи тук през онова лято и нямаше да приеме онова, което се случваше и сега, каквито и обяснения да ѝ дадеше.

Остана във ваната още известно време, преди да излезе и да се подсуши. Тръгна към гардероба и огледа роклите, като най-накрая си избра една жълта и дълга, леко свободна отпред, каквито се носеха тогава в Юга. Облече я и се огледа, завъртайки се, пред огледалото. Стоеше ѝ добре и подчертаваше женствеността ѝ, но въпреки това се отказа от нея и я върна на закачалката.

Вместо това се спря на една по-всекидневна и по-малко отворена и я облече. Светлосиня и с украса от дантела, роклята се закопчаваше отпред и макар да не беше толкова изискана като първата, тя по-добре постигаше ефекта, който търсеше.

Сложи си малко грим, съвсем лека очна линия и спирала, за да подчертае очите си. След това парфюм, но не прекалено много. Избра си малки дискретни обеци и обу сандалите с ниски токове, които бе носила по-рано. Вчеса русата си коса, хвана я високо с игла и се огледа в огледалото. Не, това е малко прекалено, помисли си тя, и я пусна да падне отново върху раменете ѝ. Така е по-добре.

Когато приключи, отстъпи крачка назад и прецени крайния резултат. Изглеждаше добре — нито прекалено елегантно, нито прекалено небрежно. Не искаше да прекалява. Все пак нямаше никаква представа какво да очаква. Беше минало много време — вероятно твърде много — през което се бяха случили различни неща. Включително и такива, за които не ѝ се искаше да мисли.

Поглеждайки надолу, видя, че ръцете ѝ треперят и се присмя на себе си. Изненада се, защото обикновено беше спокойна и рядко губеше самообладание. Също като Лон, тя винаги бе уверена в себе си, още от дете. Спомняше си, че някога това пораждаше и проблеми, особено когато излизаше с момчета на нейната възраст, които се плашеха от нея.

Взе чантата си, ключовете на колата и накрая ключа на стаята. Завъртя го няколко пъти нервно в ръката си. „Вече стигна далече, не се отказвай точно сега“, каза си тя, но тъкмо преди да излезе, се върна и седна отново на края на леглото. Погледна часовника си. Беше почти шест. Знаеше, че трябва да тръгне до няколко минути — не искаше да пристигне по тъмно, но се нуждаеше от още малко време.

— По дяволите — прошепна тя. — Какво правя тук? Не трябва да бъда тук. Няма никаква причина за това. — Но още докато произнасяше тези думи, знаеше, че това не е истина. Идването ѝ тук

имаше своето основание. И ако не друго, поне щеше да получи отговора, който търсеше.

Отвори чантата си и започна да рови в нея, докато извади една сгъната изрезка от вестник, бавно и почти с благоговение. Внимавайки да не я разкъса, тя и разгъна и се загледа в нея.

— Ето защо — каза тя накрая. — Това е причината да бъда тук.

Ной стана сутринта в пет, и както правеше обикновено, греба с каяка си час по река Брайсис. Когато се върна, сложи работните си дрехи, претопли вчерашните питки, изяде няколко ябълки и приключи закуската си с две чаши кафе.

Работи по оградата, както и предишния ден, подменяйки изгнилите дъски с нови, там където бе нужно. Беше сиромашко лято, температурата беше над двайсет и пет градуса и когато стана време за обяд, вече потен и изморен, се зарадва на възможността да си отдъхне.

Яде край реката, защото му беше приятно да гледа кефалите. Обичаше да ги наблюдава как скачат по два-три пъти над повърхността и проблясват във въздуха, преди да изчезнат отново в тъмната вода. По някаква причина винаги се изумяваше от факта, че техните инстинкти не се бяха променили хиляди, може би дори десетки хиляди години.

Понякога се питаше дали човешките инстинкти се бяха променили през това време и винаги стигаше до заключението, че не са. Не и що се отнася до най-първичните и основни черти на човешката матрица. Човекът винаги е бил агресивен, винаги се е стремил да доминира и да контролира света и всички останало. И войната в Европа и Япония доказваше това.

Приключи работа някъде около три и тръгна към една малка барака близо до неговия пристан. Влезе, взе въдицата си и няколко живи щурци, които държеше под ръка, сетне тръгна към пристана, закачи стръвта на кукичката и хвърли въдицата.

Риболовът винаги го караше да размишлява над живота. След смъртта на майка си бе израснал в различни домове и по някаква причина като дете заекваше много, поради което му се подиграваха. Постепенно ставаше все по-необщителен и скоро след като навърши пет години, отказа да говори въобще. Когато тръгна на училище,

учителите му го мислеха за бавно развиващ се и препоръчваха да бъде отписан от училище.

Но баща му взе нещата в свои ръце. Той го остави да ходи на училище и след края на уроците го взимаше да му помага в склада за дървен материал.

— Добре е да прекарваме известно време заедно — казваше той, докато работеха рамо до рамо. — Точно както аз и моят баща правехме това някога.

Докато бяха заедно, баща му му разказваше за птиците и животните и си припомняше истории и легенди от миналото на Северна Каролина. Няколко месеца по-късно Ной говореше отново, макар и не много добре, и баща му реши да го учи да чете с книги с поезия. „Научи се да четеш това на глас и ще можеш да казваш всичко, каквото поискаш.“ Баща му отново се оказа прав и на следващата година Ной вече не заекваше. Но продължи да ходи в склада, просто защото беше свикнал с това, а вечерите четеше на глас творбите на Уитман и Тенисън, докато баща му се люлееше на стола до него.

Когато поотрасна, прекарваше повечето си уикенди и ваканции сам. Изследваше старинната Кроатска^[2] гора, спускайки се по течението на река Брайсис. Понякога се отдалечаваше на цели трийсет километра, а когато реката станеше непроходима, слизаше от кануто си и изминаваше останалото разстояние до крайбрежието пеша. Лагеруването на открито стана негова страст и той прекарваше часове в гората, където седеше под големите дъбове, тананикаше си тихо и свиреше на китарата си на бобрите, гъските и чапли. Поетите знаеха, че това усамотение в природата, далече от хората и хорските неща, беше добро за душата, а той винаги се беше отъждествявал с поетите.

Макар да беше тих и затворен, годините на тежък труд в склада за дървен материал му помогнаха да блести в спортовете, а това му спечели и популярност. Обичаше футбола и лекоатлетическите състезания и макар съотборниците му да прекарваха свободното си време заедно, той рядко се присъединяваше към тях. Някои го намираха за високомерен, но повечето просто смятаха, че е пораснал по-бързо от връстниците си. Беше се срещал с няколко момичета, но никое от тях не му направи особено впечатление. Никое, с изключение на едно. И то се появи, след като завърши училище. Ели. Неговата Ели.

Спомняше си, че разговаря с Фин за нея след запознанството им на фестивала през онази първа нощ. Фин се беше засмял и беше направил две предсказания: първо, че двамата ще се влюбят и второ, че от това нищо няма да излезе. Стори му се, че нещо кълве и се изпълни с надежда, че е някой голям костур. Сетне, обаче, подръпването спря, той нави макарата, провери стръвта и отново хвърли въдицата.

Фин се беше оказал прав и за двете неща. През по-голямата част от лятото тя трябваше да се оправдава пред родителите си за това, че се срещат. Не че не го харесваха — проблемът беше, че той е от друга класа, прекалено беден, и те никога нямаше да одобрят една по-сериозна връзка на дъщеря им с него. „Не ме е грижа какво мислят родителите ми, аз те обичам и винаги ще те обичам — казваше тя. — Ще намерим начин да бъдем заедно.“

Но все пак се разделиха. В началото на септември, когато тютюнът беше прибран, тя нямаше никакъв избор, освен да се върне със семейството си в Уинстън-Сейлъм. „Само лятото свърши, Ели, не и онова, което се случи между нас — беше й казал той на раздяла. — То никога няма да си отиде.“ Но думите му не се сбъднаха. По някаква причина писмата, които й пишеше, оставаха без отговор.

Най-накрая реши да напусне родния си град, за да я пропъди от ума си, а и защото откакто беше започнала Голямата депресия, ставаше все по-трудно човек да си изкарва прехраната в Ню Берн. Отиде първо в Норфолк и работи в една корабостроителница шест месеца, преди да бъде уволнен, а сетне се премести в Ню Джърси, защото беше чул, че положението там не е толкова тежко.

Започна работа в една фирма, която се занимаваше със скрап. Собственикът ѝ, евреин на име Морис Голдман, изкупуваше всякакви метални отпадъци, защото беше убеден, че в Европа ще избухне война и Америка отново ще бъде въввлечена. Ной, обаче, не се интересуваеше от мотивите му. Той просто беше щастлив, че може да си изкарва хляба.

Беше заякнал след годините, прекарани в склада за дървен материал и се справяше добре. Новата му работа не само отвличаше мислите му от Ели, но и му беше приятно да я върши. Баща му някога обичаше да казва: „Работи добре и си изкарай заплатата. Всичко друго е кражба.“ Това отношение към труда се нравеше на шефа му. „Колко жалко, че не си евреин — тъжеше Голдман. — А иначе си такава

чудесно момче.“ Това беше най-големият комплимент, на който той беше способен.

Ной продължи да мисли за Ели особено през нощта. Пишеше ѝ веднъж в месеца, но никога не получаваеше отговор. Накрая ѝ написа едно последно писмо и се застави да приеме факта, че лятото, което бяха прекарвали заедно, щеше да остане единственият му спомен от това момиче.

И въпреки това не можа да я забрави. Три години след това прощално писмо отиде в Уинстън-Сейлъм с надеждата да я намери. Откри къщата ѝ, от съседни разбра, че се е преместила и най-накрая се обади в офиса на компанията „Р. Дж. Рейнолдс“.

Момичето, което отговори, беше ново и не бе чувало името му, но беше достатъчно любезно да му предложи да направи каквото може за него. Оказа се, че бащата на Ели е напуснал компанията, без да остави никакви координати. И с това Ной приключи издирването си.

През следващите осем години той работи за Голдман. В началото фирмата разполагаше с дванайсет работници, но сетне се разрасна и го повишиха. През 1940 г. Ной вече управляваше целия бизнес и ръководеше персонал от трийсет души. Голдман стана най-големият търговец на скрап по цялото източно крайбрежие.

През този период имаше връзки с няколко различни жени. Отношенията му с една от тях, сервитьорка от съседен ресторант с тъмносини очи и копринени черни коси, станаха сериозни. И макар да излизаха две години и да прекарваха времето си добре, той никога не изпита към нея нищо подобно на чувството, което хранеше към Ели.

Нито можа да я забрави. Новата му приятелка беше с няколко години по-голяма от него и именно тя го научи как да доставя удоволствие на една жена, местата, които трябва да докосне, кога да не бърза, думите, които трябва да прошепне. Понякога те прекарваха по цял ден в обятията си и се любеха по начин, който носеше радост и на двама им.

Тя знаеше, че няма да бъдат заедно завинаги и веднъж към края на връзката им му каза:

— Бих искала да мога да ти дам онова, което искаш, но не знам какво е то. Част от сърцето ти е затворено за всички, в това число и за мен. Имам чувството, че не си с мен, дори когато сме заедно. И като че ли винаги си с някой друг.

Ной се опита да отрече това, но тя не му повярва.

— Аз съм жена — не можеш да ме заблудиш. Когато ме гледаш понякога, знам, че виждаш друга. Сякаш очакваш тя да се появи от нищото и да те спаси от всичко това...

След месец тя се отби в работата му и му каза, че е срещнала друг. Ной не се обиди. Разделиха се като приятели и година по-късно получи картичка, в която тя му съобщаваше, че се е омъжила. Оттогава не чу нищо повече за нея.

Докато беше в Ню Джърси, Ной посещаваше баща си веднъж в годината около Коледа. Двамата разговаряха надълго и нашироко, ходеха за риба и от време на време пътешестваха по крайбрежието по няколко дни.

През декември 1941 г., когато беше на дваайсет и шест, войната започна, точно както беше предвидил Голдман. След месец Ной дойде в офиса му, за да му каже, че има намерение да се запише като доброволец, а сетне се върна в Ню Берн, за да се сбогува с баща си. Няколко седмици по-късно беше в подготвителен лагер за новобранци. Докато беше там, получи писмо от Голдман, който му благодареше за работата и му съобщаваше, че го прави собственик на малък процент от компанията му, в случай че някога бъде продадена. В плика беше и съответният сертификат, който удостоверяваше това. „Никога нямаше да успея без теб — пишеше в писмото. — Ти си най-порядъчният млад мъж, с когото съм работил, въпреки че не си евреин.“

Следващите няколко години Ной прекара в Трета армия на генерал Патън, кръстосвайки пустините на Северна Африка и горите на Европа с петнайсет килограма товар на гърба си. Неговото пехотно подразделение неизменно взимаше участие в най-тежките сражения. Гледаше как приятелите му един по един си отиват, някои от тях погребани на хиляди километри от домовете им. Веднъж, докато се криеше в един окоп недалече от Рейн, му се стори, че Ели го наблюдава някъде отвисоко.

Най-накрая войната свърши — първо в Европа и няколко месеца по-късно и в Япония. Малко преди да го уволнят, получи писмо от някакъв адвокат от Ню Джърси, който представляваше Морис Голдман. При срещата си с него разбра, че старият Голдман е починал преди година и компанията му е ликвидирана. Активите ѝ бяха

разпродадени и Ной трябваше да получи чек за седемдесет хиляди долара. По някаква причина новината не го развълнува ни най-малко.

След седмица се върна в Ню Берн и купи къщата. Помнеше как доведе там баща си, за да сподели с него плановете си и да му покаже какви промени смята да направи. Старецът изглеждаше слаб, докато обикаляше из имението, кашляше и говореше с хриптене. Ной се притесни, но баща му му каза да не се безпокои, уверявайки го, че това е само простуда.

Месец по-късно баща му умря от пневмония и беше погребан до съпругата си в местните гробища. Ной ходеше често на гроба му, за да остави цветя, а понякога и бележка. И всяка нощ си спомняше за него и се молеше за човека, който го беше научил на важните неща в живота.

След известно време нави макарата, остави въдицата настрани и се върна в къщата. Съседката му Марта Шоу бе дошла да му благодари за онова, което бе направил за нея, донасяйки три домашно изпечени хляба и малко бисквити. Съпругът ѝ бе загинал във войната, оставяйки я с три деца и стара съборетина, в която да ги отгледа. Зимата приближаваше и миналата седмица Ной бе отделил няколко дни, за да смени счупените ѝ прозорци, да постегне другите и да оправи кюнците на печката ѝ. Надяваше се, че това ще е достатъчно, за да изкарат зимата.

Когато жената си тръгна, Ной се качи на очукания си додж и отиде да види Гас. Винаги спираше там, когато отиваше в магазина, защото семейството на Гас нямаше кола. Една от дъщерите на приятеля му обикновено скачаше на седалката до него и двамата потегляха към универсалния магазин „Кейпърс Дженерал“. Когато се върна, той не се зае веднага да разопакова покупките. Вместо това се изкъпа, взе си една бутилка бира „Будвайзер“, томче на Дилан Томас и седна на верандата.

На нея все още ѝ беше трудно да повярва, макар че държеше доказателството в ръцете си.

Попадна на новината преди три седмици във вестника, който получаваха вкъщи. Бе отишла в кухнята да си сипе кафе и когато се върна на масата, баща ѝ се усмихна и ѝ посочи една малка снимка.

— Помниш ли това?

Той ѝ подаде вестника и след първоначалната липса на интерес нещо в снимката привлече погледа ѝ и тя застина на място.

— Не може да бъде — прошепна Ели и без да обръща внимание на изненадания поглед на баща си, тя седна и зачете статията мълчаливо. Почти не забеляза кога влезе майка ѝ и седна на масата. Когато накрая остави вестника, възрастната жена се взираше в нея със същия учуден поглед като този на баща ѝ.

— Добре ли си? — попита майка ѝ, отпивайки от кафето си. — Изглеждаш бледа.

Тя не отговори веднага, гърлото ѝ беше пресъхнало и точно тогава забеляза, че ръцете и треперят. Това беше моментът, когато всичко започна.

— И тук то ще свърши, по един или друг начин — прошепна тя отново. Сетне сгъна изрезката и я прибра обратно в чантичката си. Спомни си, че бе взела вестника от вкъщи, за да може да изреже статията. Прочете я отново, преди да си легне, опитвайки се да прецени доколко голяма беше ролята на случайността, и още веднъж сутринта, сякаш за да се убеди, че всичко това не е било сън. И сега, след три седмици самотни разходки, след три седмици съмнения и неувереност, тя бе решила да дойде тук.

Странното ѝ поведение не остана незабелязано и когато я питаха какво ѝ е, Ели се оправдаваше с натрупалото се напрежение. Това беше съвършено извинение. Всички проявиха разбиране, включително и Лон и затова той не възрази, когато пожела да замине за няколко дни. Подготовката на годежа несъмнено бе изтощителна за всички. Почти петстотин души бяха поканени, в това число губернаторът, един сенатор и посланикът на Перу. Това беше прекалено по нейно мнение, но тъй или иначе новината за годежа им доминираше в светските страници, откакто оповестиха планове си преди шест месеца. Понякога ѝ се искаше да избягат някъде с Лон и да се оженят набързо без целия този шум. Но знаеше, че той няма да се съгласи.

Като амбициозен млад адвокат, годеникът ѝ обичаше да е в центъра на вниманието.

Пое си въздух и стана отново.

— Сега или никога — прошепна тя, сетне взе нещата си и тръгна към вратата. Спря се само за миг преди да я отвори и да се спусне по стълбите. Човекът на рецепцията ѝ се усмихна вежливо, когато мина покрай него и тя усещаше върху гърба си заинтригувания му поглед, докато вървеше към колата си. Седна зад волана, погледна се за последен път в огледалото, запали и зави надясно към главната улица.

Не се изненада, че толкова лесно намери пътя. Макар да бяха минали години, градът не беше голям и се ориентираше по улиците с лекота. След като пресече река Трент по един старомоден подвижен мост, тя зави по един път, насипан с чакъл, който щеше да я отведе до крайната цел на нейното пътуване.

Тук беше красиво както винаги. За разлика от района на Пийдмонт, където бе израснала, земята тук бе равна, но имаше същата богата и плодородна почва, която бе идеална за отглеждането на памук и тютюн. Тези две култури заедно с дървения материал даваха поминъка в тази част на щата и докато караше по живописния извънградски път, тя се наслаждаваше на красотата, която първоначално бе привлякла хората в този край.

За нея всичко си беше както преди. Пречупената слънчева светлина преминаваше през клоните на високите водни дъбове и кариите^[3], огрявайки цветовете на есента. Отляво река с метален цвят се виеше известно време покрай пътя, преди да се отклони и да се влее в друга по-голяма река малко по-нататък. Селският път минаваше покрай старинни ферми отпреди времето на Гражданската война и тя знаеше, че някои от стопаните тук живееха по същия начин, както бяха живели и техните дядовци. При вида на познатия пейзаж в ума ѝ нахлуха спомени и почувства как сърцето ѝ се свива.

Слънцето бе увиснало над дърветата вляво от пътя и след един пореден завой тя мина покрай стара, изоставена преди година църква, която продължаваше да стои упорито на мястото си. През онова лято бе търсила тук сувенири от Войната между Севера и Юга и изведнъж спомените оживяха в паметта ѝ, сякаш всичко се беше случило едва вчера. Сетне видя един величествен дъб, който стоеше на брега на реката и миналото стана още по-близко. Беше си същият — с ниски гъсти клони, простиращи се над земята, целият покрит с испански мъх като с воал. През един горещ юлски ден тя бе седяла под това дърво и

едно момче я гледаше с копнеж, който я караше да забравя всичко друго на света. И точно тогава бе осъзнала, че е влюбена.

Той беше две години по-голям от нея и докато пътуваше по този път във времето, образът му постепенно стана по-ясен в ума ѝ. Ной всъщност винаги бе изглеждал малко по-голям. В него имаше нещо от излъчването на типичен фермер с обветрено лице, който се прибира у дома след усилна работа на полето. Имаше загрубели ръце и широки рамене като хората, които изкарват хляба си с тежък труд, а около тъмните му очи, които сякаш четяха всяка нейна мисъл, бяха започнали да се появяват първите ситни бръчици.

Беше висок и силен, със светлокестенява коса, посвоему красив, но онова, което помнеше най-ясно, беше гласът му. Беше ѝ чел този ден. Беше ѝ чел, докато лежаха в тревата под дървото, с мек и плавен, почти музикален, акцент. Това беше глас, подходящ за радиото, който изпълваше въздуха, докато произнасяше думите. Затворила очи, тя слушаше внимателно, позволявайки на стиховете да докоснат душата ѝ.

„Тя ме примамва към мъглата на здрача.

Аз политам като въздуха,

развивам кърдриците си към слънцето — беглец.“^[4]

[^[5] Уолт Уитман. „Песен за себе си“. — Б.пр.]

Той прелистваше старите книги с опърпани страници. Книги, които бе чел стотици пъти. Четеше известно време, сетне спираше и двамата разговаряха. Тя му разказваше какво иска от живота си — нейните надежди и мечти за бъдещето — а той слушаше внимателно и ѝ обещавахе да направи така, че всичко това да се сбъдне. Начинът, по който го казваше, я караше да му вярва и тогава тя разбра колко много означава той за нея. Понякога, когато го помолеше, Ной ѝ говореше за себе си или ѝ обясняваше защо е избрал точно това стихотворение, или просто се взираше в нея с пламнал поглед.

Една вечер те гледаха как слънцето залязва и сетне ядоха под звездите. Стана късно и тя знаеше, че родителите ѝ страшно ще се ядосат, ако знаят къде е. В онзи момент, обаче, това нямаше голямо

значение за нея. Можеше да мисли единствено за това колко необичаен е този ден и колко необикновено е момчето, което бе обикнала. Когато тръгнаха към дома ѝ няколко минути по-късно, той взе ръката ѝ в своята и тя усещаше топлината му през целия път до къщи.

Още един завой на пътя и най-накрая я видя в далечината. Къщата беше много по-различна от онова, което помнеше. Намали скоростта и зави по един дълъг черен път с дървета от двете страни, водещ до маяка, който я беше призовал от Роли.

Караше бавно, гледайки към къщата и си пое дълбоко въздух, когато го видя да се взира в приближаващата се кола. Беше облечен в работни дрехи. Отдалече ѝ се стори, че почти не се е променил и за момент, когато слънцето се озова зад гърба му, той като че ли изчезна в обкръжаващия го мираж.

Колата продължи напред, постепенно забавяйки ход и накрая спря под сянката на дъба, падаща над фасадата на къщата. Завъртя ключа, без да сваля очи от него, и двигателят замлъкна.

Той слезе от верандата и тръгна спокойно към автомобила, но изведнъж замръзна на мястото си, когато я видя да излиза от колата. Двамата дълго се взираха един в друг, без да помръднат.

Елисън Нелсън, дваисет и девет годишна млада жена от висшето общество, търсеща отговори, които трябваше да научи, и Ной Калхун, мечтател, на трийсет и една години, посетен от призрака, който бе променил живота му завинаги.

---

[1] Роли, столица на щата Северна Каролина. — Б.пр. ↑

[2] По името на местно индианско племе — кроасан, живяло на територията на Северна Каролина. — Б.пр. ↑

[3] Кария, вид северноамериканско дърво с твърда дървесина. — Б.пр. ↑

ОТНОВО ЗАЕДНО

Нито един от тях не помръдна, докато стояха един срещу друг. Ной мълчеше, мускулите му изглеждаха сковани и за момент тя дори си помисли, че не я е познал. Изведнъж се почувства виновна, че е дошла просто така, без никакво предупреждение. Беше си мислила, че ще е лесно и ще знае какво да каже. Но бе сбъркала. Думите, с които ѝ се искаше да разбие тази ужасна тишина, и се струваха нелепи и глупави.

Спомените за лятото, което бяха прекарвали заедно, нахлуха в паметта ѝ и докато се взираше в него, тя забеляза колко малко се е променил от последния път, когато го беше видяла. Изглеждаше добре. Избелелите му джинси и небрежно подпъхнатата в тях риза не можеха да скрият широките му рамене, тънкия кръст и плоския му корем. Лицето му беше загоряло, сякаш бе работил на открито цяло лято, и макар косата му да бе малко оредяла и по-светла от преди, той беше същият човек, когото помнеше.

Когато най-накрая събра смелост, Ели си пое дълбоко въздух и се усмихна.

— Здравей, Ной. Радвам се да те видя отново.

Думите ѝ сякаш го извадиха от някакъв унес и той я погледна с почуда в очите си. Сетне, след като кимна леко с глава, на устните му постепенно се появи усмивка.

— Аз също... — заекна той. Сетне вдигна ръка към брадичката си, откривайки, че не е бръснат. — Наистина ли си ти? Не мога да повярвам...

По тона му разбра, че той е още в шок и това се прибави към собствената ѝ изненада, че е тук... и че го вижда. В нея сякаш нещо се размърда, нещо дълбоко погребано и старо, и за секунда ѝ се зави свят.

Ели се опита да запази самообладание. Не бе очаквала това да се случи, не бе искала това да се случи. Тя бе сгодена сега. Не бе дошла тук за това... и все пак...

И все пак...

И все пак някогашното чувство взе връх въпреки желанието ѝ и тя сякаш отново беше на петнайсет. Не беше се чувствала така от години и като че ли всичките ѝ мечти все още можеха да се сбъднат.

Сякаш най-накрая си беше дошла у дома.

Без да проронят дума, те тръгнаха един към друг, като че ли това бе най-естественото нещо на света, и той я взе в прегръдките си, притискайки я към гърдите си. Останаха така дълго, докато повярват, че всичко това е истина, позволявайки на четиринайсетте години раздяла да се стопят в сгъстяващия се полумрак.

Най-накрая тя се отдръпна, за да го погледне. Сега, отблизо, забеляза някои промени, които ѝ бяха убягнали. Той беше вече мъж и лицето му бе загубило някогашната си младежка мекота. Малките бръчици около очите му бяха станали по-дълбоки и на брадичката си имаше белег, който преди не беше там. Чертите му бяха станали по-остри, изглеждаше по-суров и по-предпазлив, но усещането да бъде в прегръдките му я накара да разбере колко много ѝ е липсвал от последния път, когато го беше видяла.

Очите ѝ бяха пълни със сълзи, когато накрая се откъснаха един от друг. Тя се засмя нервно и избърса сълзите от ъгълчетата на очите си.

— Добре ли си? — попита той, макар на лицето ѝ да бяха изписани хиляди други въпроси.

— Прости ми. Нямах намерение да плача...

— Няма нищо — каза той, усмихнат. — Все още не мога да повярвам, че си ти. Как ме намери?

Тя се отдръпна назад и се опита да се успокои, избърсвайки последните следи от сълзи в очите си.

— Преди няколко седмици прочетох в един вестник статия за твоята къща и трябваше да дойда да те видя.

Ной се усмихна широко.

— Радвам се, че го направи — каза той и отстъпи леко назад. — Господи, изглеждаш фантастично. И сега си още по-красива от някога.

Тя почувства лицето си да пламва. Точно като преди четиринайсет години.

— Благодаря ти. Ти също изглеждаш великолепно. — И това беше самата истина. Годините го бяха пощадили.

— Е, къде беше през всички тези години. И защо дойде именно сега?

Въпросът му я върна към реалността и я накара да осъзнае какво можеше да се случи, ако не беше внимателна. „Не оставяй нещата да излязат от контрол — помисли си тя. — Колкото по-дълго продължава това, толкова по-трудно ще става.“ А на нея и без това не ѝ беше никак леко.

Но боже мой, тези очи! Тези кадифени тъмни очи.

Тя се извърна настрани и си пое дълбоко въздух, питайки се как да обясни всичко, и когато заговори, гласът ѝ бе тих:

— Ной, не бих искала да те оставям с погрешно впечатление... Аз наистина исках да те видя, но има и нещо друго. — Пауза. — Дойдох тук с определена цел. Има нещо, което трябва да ти кажа.

— Какво е то?

Тя погледна настрани и не отговори веднага, изненадана, че все още не може да намери правилните думи. Ной почувства някакъв хлад в гърдите си. Каквото и да имаше да му съобщи, то не беше хубаво.

— Не знам как да го кажа. Мислех, че ще е лесно, но вече не съм сигурна...

В този момент проехтя пронизителен вик на енот и Клем изскочи изпод верандата, лаейки сърдито. И двамата извърнаха глави по посока на суматохата и Ели се зарадва на това временно прекъсване.

— Твое е ли е кучето? — попита тя.

Ной кимна, чувствайки стомаха си свит.

— Всъщност това е дама. Казва се Клементин. И наистина е моя. — Клем тръсна глава, протегна се и се затича към мястото, откъдето беше дошъл вика на енота. Очите на Ели съвсем леко се разшириха, когато забеляза куцането ѝ.

— Какво ѝ е на лапата? — попита тя, печелейки още време.

— Била е ударена от кола преди няколко месеца. Доктор Харисън, ветеринарят, ми се обади, за да ме попита дали бих я взел, защото собственикът ѝ вече не я искал. Когато я видях, веднага разбрах, че няма да ми даде сърце да оставя да я приспят.

— Винаги си бил такъв — каза тя, опитвайки се да се успокои. Сетне замълча за миг и погледна към къщата. — Свършил си чудесна работа по нея. Съвършена е, точно каквато знаех, че ще изглежда един ден.

— Благодаря ти, много мило от твоя страна. Но честно казано, не подозирах, че ще бъде толкова тежко. Ако знаех, едва ли щях да се захвана.

— Разбира се, че щеше да го направиш — рече Ели. Тя знаеше много добре колко е свързан с това място. Знаеше също колко много сърце влагаше във всяко свое начинание — или поне така беше някога.

В следващия миг разбра, че твърде много неща се бяха променили оттогава. Сега те бяха непознати. Виждаше го в очите му. Четиринайсет години бяха много време. Твърде много.

— Какво има, Ели? — Той се извърна към нея, търсейки погледа ѝ, но тя продължи да се взира в къщата.

— Държа се глупаво, нали? — каза тя, опитвайки се да се усмихне.

— Какво имаш предвид?

— Всичко. Идването ми тук изневиделица, без да знам какво да кажа. Сигурно ти изглеждам като луда.

— Ти не си луда — каза Ной тихо. Сетне протегна ръка към нейната и тя му позволи да я улови, докато стояха един до друг. Той продължи: — Макар и да не знам причината, виждам, че ти е трудно. Защо не се поразходим малко?

— Както едно време?

— Защо не? Мисля, че и на двама ни ще се отрази добре.

Ели погледна неуверено към входната врата.

— Трябва ли да се обадиш на някого?

Ной поклати глава.

— Не е нужно да се обаждам на никого. Тук сме само аз и Клем.

Макар да бе попитала, тя бе очаквала този отговор и не беше сигурна какво точно почувства, когато го чу. Но при всяко положение сега стана още по-трудно да каже онова, което трябваше. Щеше да ѝ бъде по-лесно, ако имаше някой друг.

Тръгнаха към реката и завиха по една пътечка близо до брега. За негова изненада Ели освободи ръката си и вървеше на достатъчно разстояние, за да не се докоснат случайно.

Той я погледна. Тя беше още красива, с гъсти коси и изразителни очи, а походката ѝ беше толкова изящна, сякаш почти не докосваше земята. Беше виждал красиви жени и преди, жени, които бяха привличали погледа му. Но всички те бяха лишени от качествата, които

бяха най-желани за него. Качества като ум, увереност, сила на духа и страст; качества, които вдъхновяваха към величие и такива, каквито той сам се бе опитвал да възпитава у себе си.

Ели притежаваше тези качества, знаеше това, и сега, докато вървяха заедно, той почувства, че тя не се е изменила. „Жива поема“, това бяха думите, които винаги изникваха в ума му, когато се опитваше да я опише на другите.

— От колко време си тук? — попита тя, докато се изкачваха по един обрасъл с трева хълм.

— От миналия декември. Работих известно време на север и след това бях три години в Европа.

Ели го погледна въпросително:

— Войната?

Той кимна и тя продължи:

— Предположих, че си бил там. И се радвам, че е свършила добре за теб.

— Аз също — каза той.

— Щастлив ли си, че си у дома?

— Да. Корените ми са тук. Тук съм си на мястото. — Той замълча. — А какво става с теб? — Въпросът бе зададен неуверено, сякаш очакваше да чуе нещо неприятно.

Настъпи дълга пауза преди тя да отговори:

— Сгодена съм.

Ной сведе поглед и изведнъж се почувства много по-слаб. Ето какво било. Ето какво е трябвало да му каже.

— Е, поздравления — продума той накрая, питайки се доколко е прозвучал искрено. — Кога е големият ден?

— След три седмици. Лон иска годежът да е през ноември?

— Лон?

— Лон Хамънд Младши, моят годеник.

Ной кимна, без да е изненадан. Хамъндови бяха една от най-могъщите и влиятелни фамилии в щата. Бяха направили парите си от памук. За разлика от смъртта на баща му, тази на Лон Хамънд Старши се появи на първите страници на вестниците.

— Името ми е познато. Баща му беше истински магнат. А Лон пое ли семейния бизнес?

Тя поклати глава.

— Не, той е адвокат. Има своя кантора в центъра на града.

— С име като неговото сигурно е много зает.

— Да. Той работи много.

На Ной му се стори, че е доловил нещо в тона ѝ и зададе следващия си въпрос механично:

— Държи ли се добре с теб?

Тя не му отговори веднага, сякаш се замисляше над този въпрос за първи път.

— Да. Той е добър човек, Ной. Ти би го харесал.

Гласът ѝ прозвуча някак неискрено, когато отговори, или поне така му се стори. А може би просто така му се искаше.

— Как е баща ти? — попита тя.

Ной направи няколко крачки, преди да отговори.

— Почина по-рано тази година, скоро след като се върнах.

— Съжалявам — каза тя тихо, знаейки колко много означаваше той за Ной.

Той кимна и известно време двамата вървяха в мълчание.

На върха на хълма Ели спря и се загледа в стария дъб в далечината, зад който слънцето пламтеше в оранжево. С крайчеца на окото си тя усещаше погледа му върху себе си.

— Имаме много спомени там, а, Ели?

Тя се усмихна.

— Знам. Видях го, когато идвах. Помниш ли деня, който прекарахме под него?

— Да — отговори той кратко.

— Мислиш ли понякога за това?

— Понякога, да — отвърна той. — Обикновено, когато работя в близост до него. Сега той е в моето имение?

— Купил си този участък?

— Просто не можех да си представя, че някой ден ще направят от него кухненски шкафове.

Тя се засмя тихо, чувствайки се някак странно трогната от това, което бе научила.

— Още ли четеш поезия?

Той кимна.

— Да. Никога не съм преставал. Предполагам, че това е в кръвта ми.

— Знаеш ли, че ти си единственият поет, когото съм срещала?

— Аз не съм поет. Чета поезия, но не пиша стихове. Само съм опитвал.

— И въпреки това си поет, Ной Тейлър Калхун. — Гласът ѝ стана нежен. — Аз често си спомням за тогава. Това беше първият път, когато някой ми е чел поезия. А всъщност, и последният.

Думите ѝ извикаха в умовете им хиляди спомени, докато вървяха бавно към къщата по една друга пътечка, която минаваше близо до пристана. Слънцето се спусна още по-ниско и небето стана пурпурно, когато Ной попита:

— За колко време си тук?

— Не знам. Не за дълго. Може би до утре или до другиден.

— Годеникът ти по работа ли е тук?

Тя поклати глава.

— Не, той остана в Роли.

Ной повдигна вежди:

— А знае ли, че си тук?

Ели поклати глава отново и не отговори веднага:

— Не. Казах му, че отивам да обиколя антикварните магазини. Той не би разбрал идването ми тук.

Ной беше леко изненадан от отговора ѝ. Едно беше да посетиш някой познат, а съвсем друго да скриеш истината от годеника си.

— Не беше нужно да идваш тук, за да ми кажеш, че си сгодена. Можеше да ми пишеш или дори да ми се обадиш по телефона.

— Знам. Но по някаква причина се чувствах длъжна да го направя лично.

— Защо?

Ели се поколеба.

— Не знам... — Гласът ѝ постепенно заглъхна и начинът, по който беше произнесла думите, го накара да ѝ повярва. Чакълът хрущеше под краката им, докато вървяха в мълчание. Сетне той попита:

— Ели, ти обичаш ли го?

— Да, обичам го — отговори тя бързо.

От думите ѝ го заболя, но отново му се стори, че в тона ѝ имаше нещо особено, сякаш сама се опитваше да се убеди в това. Ной спря и

нежно хвана раменете ѝ, за да я накара да го погледне. Гаснещата слънчева светлина се отразяваше в очите ѝ, когато заговори:

— Ако си щастлива, Ели, и го обичаш, няма да се опитвам да те спирам да се върнеш при него. Но ако имаш и най-малки съмнения, тогава не го прави. Това не е нещо, което човек прави, ако не го иска с цялото си сърце.

— Вече съм взела решение, Ной.

Той се вгледа в нея за кратко, питайки се дали да ѝ вярва. Сетне кимна и двамата продължиха да вървят. Малко по-късно Ной каза:

— Не правя нещата лесни за теб, нали?

Тя се усмихна едва-едва.

— Всичко е наред. Не мога да те виня за нищо.

— И все пак ми прости.

— Няма защо. Няма какво да ти прощавам. Аз съм тази, която трябва да се извини. Може би трябваше да ти пиша.

Той поклати глава.

— Ако трябва да бъда честен, радвам се, че дойде. Въпреки всичко. Толкова е хубаво да те видя отново.

— Благодаря ти, Ной.

— Мислиш ли, че е възможно да започнем отново?

Тя го погледна в недоумение.

— Ти беше най-добрият приятел, който съм имал, Ели. Аз все още бих искал да бъдем приятели, въпреки че си сгодена, пък било то и само за няколко дни. Какво ще кажеш да опитаме?

Ели се замисли над думите му. Да замине или да остане? И реши, че щом той знае за годежа ѝ, вероятно всичко е наред. Или поне няма нищо неприлично. Тя се усмихна леко и кимна.

— Да опитаме.

— Добре. Искаш ли да обядваме заедно? Знам едно място, където сервират най-вкусните раци в града.

— Звучи чудесно. И къде е то?

— В моята къща. Заложил съм капани още преди седмица и преди няколко дни видях, че са се хванали няколко добри екземпляра. Имаш ли някакви възражения?

— Никакви.

Ной се усмихна и посочи с палец през рамото си.

— Чудесно. Те са при пристана. Ще отнеме само няколко минути.

Ели изведнъж почувства, че неловкостта, която я измъчваше, когато трябваше да му съобщи новината за годежа си, постепенно изчезваше. Затвори очи, прокара пръсти през косата си и остави лекият бриз да погали лицето ѝ. Пое си дълбоко въздух и го задържа за момент, усещайки как мускулите на раменете ѝ се отпускат, докато издишаше. Най-накрая отвори очи и се загледа в красотата, която я обграждаше.

Винаги бе обичала вечерите тук, вечери, в които меките южни ветрове разнасяха тънкото ухание на есенни листа. Обичаше дърветата и тяхното шумолене, което я успокояваше още повече. Малко по-късно се извърна към Ной и го погледна с нови очи, сякаш беше непознат.

Господи, той изглеждаше толкова добре. Дори след всичките тези години.

Гледаше го, докато протягаше ръка към въжето, което потъваше във водата. Започна да го тегли и въпреки падащия мрак, Ели видя мускулите, които играеха на ръката му, докато издърпваше клетката от реката. Сетне я задържа във въздуха за момент, за да може водата да се оттече. Накрая остави капана на пристана, отвори вратичката му и започна да вади раците един по един, пускайки ги в една кофа.

Ели тръгна към него, заслушана в песента на щурците и си спомни един урок от детството. Преброи броя на щурците в минута и прибави двайсет и девет. „Шейсет и седем градуса“^[1], помисли си тя усмихната. Не знаеше доколко този метод за определяне на температурата беше точен, но ѝ се струваше добър.

Докато вървеше, тя се огледа и разбра, че е забравила колко красиво и свежо изглеждаше всичко тук. В далечината се виждаше дома на Ной. Той бе оставил няколко лампи да светят и се създаваше илюзията, че това е единствената къща наоколо. Или поне единствената с електричество. Кое не беше далече от истината тук, извън пределите на града. Хиляди провинциални домове все още не се радваха на лукса на електрическото осветление.

Ели стъпи на пристана и дъските изскърцаха под краката ѝ като стар ръждясал акордеон. Ной вдигна глава и ѝ намигна, а сетне продължи да сортира раците, избирайки само по-големите. Тя се приближи до люлеещия се стол, който стоеше на пристана, докосна го

и погали облегалката му. Представи си как Ной седи на него, лови риба, размишлява, чете. Повърхността му беше груба и грапава. Запита се колко ли време прекарваше тук сам и за какво ли си мислеше.

— Това е столът на баща ми — каза той, без да я поглежда, и тя кимна. Ели видя по небето да летят прилепи, а към вечерния хор на щурците се бяха присъединили и жабите.

Тя тръгна бавно по пристана с усещането, че от плещите ѝ е паднал някакъв тежък товар. Дълго бе измъчвана от непреодолимия импулс да дойде тук и сега, за първи път от три седмици, се чувстваше спокойна. Бе искала на всяка цена Ной да научи за нейния годеж, да разбере и да го приеме и докато си мислеше за това, изведнъж си спомни за една тяхна малка тайна от онова далечно лято. Закрачи с наведена глава по пристана, гледайки надолу, докато най-накрая намери онова, което търсеше — Ной обича Ели, обградено в сърце. Думите бяха издълбани в една от дъските няколко дни преди заминаването ѝ.

Студен полъх на вятъра наруши общия покой и я накара да се обгърне с ръце. Известно време остана така, гледайки ту към сърцето с любовното признание, ту към реката, докато накрая чу стъпките на Ной зад гърба си. Чувстваше близостта и топлината му, когато заговори:

— Тук е толкова тихо и спокойно — каза тя замечтано.

— Знам. Аз самият идвам тук често, за да бъда близо до водата. Така си почивам по-добре.

— И аз бих го правила, ако живеех тук.

— Хайде, да вървим. Комарите скоро ще станат зли и освен това умирам от глад.

Небето беше вече черно и Ной и Ели тръгнаха към къщата. В настъпилата тишина тя се чувстваше малко замаяна и мислите ѝ блуждаеха, докато вървеше по пътеката. Запита се какво ли мисли Ной за идването ѝ тук, макар и сама да не беше наясно със себе си. Няколко минути по-късно се приближиха към верандата и Клем ги посрещна, навирайки мокрия си нос в ръцете им. Ной ѝ се скара и тя се отдалечи с подвита опашка.

Той посочи колата ѝ.

— Има ли нещо, което трябва да си вземеш оттам?

— Не, пристигнах рано и разопаковах нещата си в хотела.

Сама усещаше, че гласът ѝ звучи някак различно, сякаш изминалите години изведнъж се бяха изпарили някъде.

— Е, добре — каза Ной, качвайки се на верандата.

Той остави кофата до вратата и я въведе в къщата, насочвайки се първо към кухнята. Тя беше почти веднага вдясно, просторна и ухаеща на ново дърво. Шкафовете бяха от дъб, както и подът, а прозорците бяха широки и гледаха на изток, за да влиза повече утринно слънце. Ремонтът беше направен с вкус, за разлика от повечето старинни домове, където в такива случаи обикновено се губеше мярата.

— Имаш ли нещо против да огледам наоколо?

— Не, заповядай. А в това време аз ще разопаковам продуктите, които купих сутринта.

Очите им се срещнаха за миг и когато се обърна, тя знаеше, че той продължава да я гледа, докато излизаше от стаята. Вътре в себе си Ели отново усещаше едно позабравено странно чувство.

През следващите няколко минути тя влизаше от стая в стая, изненадвайки се колко красиво е всичко. Към края на обиколката вече ѝ беше трудно да си спомни разрухата, която някога бе царяла тук. Сетне слезе по стълбите и зави към кухнята, зървайки профила му. За момент ѝ се стори, че той отново е седемнайсетгодишен младеж и това я накара да замръзне на мястото си. „По дяволите — помисли си тя, — вземи се в ръце. Не забравяй, че сега си сгодена жена.“

Ной стоеше до кухненския плот и тихо си подсвиркуваше. Вратичките на няколко от шкафовете бяха отворени, а на пода имаше празни пазарски торби. Той ѝ се усмихна, преди да прибере няколко стъклени буркана на мястото им. Тя се спря на няколко крачки от него и се облегна на плота, кръстосвайки единия си крак пред другия. Сетне поклати глава, изумена от това колко много бе направил.

— Смаяна съм, Ной. Колко време ти отне ремонтът?

Той вдигна глава от последната пазарска торба, която разопаковаше.

— Почти година.

— Сам ли направи всичко?

Ной се засмя тихо.

— Не, разбира се. Наистина, когато бях по-млад, имах планове да свърша всичко сам, но това се оказа непосилно. Видях, че реставрацията така ще отнеме години и в крайна сметка наех хора... всъщност много хора. И въпреки това работата беше толкова много, че почти нямаше ден, в който да си лягам преди полунощ.

— Защо си се претоварвал така?

„Заради духовете от миналото“, без малко да каже той, но се въздържа.

— Не знам. Просто исках да приключа с това. Искаш ли някаква напитка, докато стане вечерята?

— С какво разполагаш?

— Всъщност изборът не е особено голям. Бира, чай, кафе.

— Нека бъде чай.

Ной събра пазарските торби и ги сложи настрани, сетне тръгна към една малка стаичка встрани от кухнята и се върна оттам с кутия чай. Извади няколко пакетчета, сложи ги до печката и напълни чайника. След това го сложи на котлона, драсна клечка кибрит и миг по-късно тя чу звука на пламъка.

— След минута чаят ще бъде готов — каза той. — На тази печка всичко става много бързо.

— Прекрасно.

Когато чайникът засвири, Ной наля две чаши и ѝ подаде едната.

Тя се усмихна, отпи глътка и посочи към прозореца.

— Сигурна съм, че тук в кухнята е много красиво, когато слънцето надникне сутринта.

Той кимна.

— Така е. Поръчах да сложат големи прозорци от тази страна на къщата точно по тази причина. Същите са и в спалните на горния етаж.

— Гостите ти вероятно се чувстват прекрасно в тях. Освен ако не обичат да поспиват до късно.

— Всъщност до този момент още не са ми идвали гости. Откакто баща ми почина, не знам точно кого да поканя.

По тона му тя разбра, че той просто се опитва да поддържа разговора. Въпреки това долови самотата му. Ной, обаче, като че ли прочете мислите ѝ и преди да успее да каже нещо, смени темата:

— Ще сложа раците в марината за няколко минути преди да ги сваря — каза той, оставяйки чашата си на плота. Сетне тръгна към кухненския шкаф и взе оттам една голяма тенджера с решетка за готвене на пара и капак. Напълни я с вода и я понесе към печката.

— Мога ли да ти помогна с нещо?

— Разбира се. Какво ще кажеш да нарежеш малко зеленчуци? Има всякакви в хладилника, а купа ще намериш ето там.

Той ѝ посочи един шкаф близо до мивката и тя отпи още глътка от чая си, преди да остави чашата на плота и да вземе купата. Отиде с нея при хладилника и намери бамя, тиквички и лук в чекмеджетата най-долу. Ной също се приближи към отворената врата и Ели се отдръпна малко, за да му направи място. Докато стоеше до нея, тя долови уханието му — чисто, отчетливо и някак познато — и почувства съприкосновението с ръката му, когато Ной се пресегна да вземе бутилка бира и шишенце с лют сос.

Той отвори бирата, сипа я във водата и сетне добави лютия сос и още няколко подправки. Разбърка водата, за да се увери, че съставките са се разтворили и тръгна към задната врата, за да вземе раците.

Вместо да се върне веднага, той се задържа за миг до вратата, гледайки как Ели реже морковите. Защо бе дошла при него, и то именно сега, когато беше сгодена. Не виждаше никакъв смисъл във всичко това.

Но от друга страна Ели винаги го беше изненадвала.

Усмихна се, спомняйки си я в ранната ѝ младост — пламенна, спонтанна, импулсивна, каквито според него трябваше да бъдат истинските художници. И тя определено беше такава. Нейният артистичен талант беше дар божи. Работите ѝ въобще не отстъпваха на някои картини, които бе виждат в музеите на Ню Йорк.

Беше му подарила една картина, преди да замине през онова лято и сега тя висеше над камината във всекидневната. Ели я наричаше картината на своите мечти и Ной винаги бе виждал нещо изключително чувствено в нея. Когато я съзерцаваше в късните вечери, той откриваше страстта ѝ във всеки нюанс и линия и долавяше мислите ѝ във всеки щрих на четката.

Някъде далече се чу лай на куче и Ной осъзна, че вече дълго стои до отворената врата. Бързо я затвори и влезе в кухнята, чудейки се дали Ели е забелязала, че я е наблюдавал.

— Как върви? — попита той, виждайки, че е почти свършила.

— Може да се каже, че съм готова. Нещо друго за вечеря?

— Разполагаме с домашно приготвен хляб.

— Домашно приготвен?

— От една съседка — обясни Ной и сложи кофата в мивката. Пусна водата и започна да мие раците един по един, оставяйки ги след това да се разхождат из умивалника, докато миеше следващия.

Ели взе чашата си и се приближи към него.

— Не се ли страхуваш, че ще те оципят, когато ги хващаш?

— Не. Просто трябва да ги хващаш ето така. — Ной ѝ показа как и тя се усмихна.

— Забравям, че си правил това през целия си живот.

— Ню Берн е малък град, но тук човек научава онова, което е необходимо да знае.

Тя се облегна на плота, стоейки близо до него, и допи чая си. Когато раците бяха готови, той ги сложи в тенджерата, изми си ръцете и се извърна към нея.

— Искаш ли да излезем на верандата за малко? На раците ще им трябва половин час да покиснат в маринатата.

— Разбира се.

Той избърса ръцете си и двамата тръгнаха към верандата. Ной запали осветлението и когато излязоха навън, той седна на стария люлеещ се стол, а на нея предложи новия. Когато видя, че чашата ѝ е празна, влезе за малко вътре и се върна с нова чаша чай и бира за себе си.

— Ти седеше тук, когато дойдох, нали?

— Да — отговори той, намествайки се по-удобно. — Всяка вечер седя тук. Стана ми вече навик.

— Разбирам защо — каза Ели, оглеждайки се наоколо. — А с какво се занимаваш напоследък.

— Всъщност изцяло съм се посветил на къщата. Така удовлетворявам творческите си импулси.

— А как успяваш да... искам да кажа...

— Морис Голдман.

— Моля?

Ной се усмихна.

— Моят шеф от севера. Името му беше Морис Голдман. Той ми завеща част от бизнеса си, точно когато се уволних от армията и умря, преди да се прибера у дома. Когато се върнах в Щатите, неговите адвокати ми дадоха достатъчно голям чек, за да купя тази къща и да я ремонтирам.

Тя се засмя приглушено.

— Винаги си ми казвал, че ще намериш начин да го направиш.

Известно време двамата седяха в мълчание, връщайки се назад в спомените си. Ели отпи отново от чая си.

— Помниш ли как се промъкнахме тук, когато за първи път ми каза за това място?

Той кимна и тя продължи:

— Онази вечер закъснях доста и родителите ми изпаднаха в ярост. Все още си спомням как татко стоеше във всекидневната, пушейки цигара, а майка ми седеше на канапето и се взираше в празното пространство. Изглеждаха така, сякаш беше умрял някой от семейството. Това беше първият път, когато родителите ми осъзнаха, че връзката ми с теб е сериозна и майка ми разговаря с мен до късно през нощта. Тогава тя ми каза: „Предполагам, си мислиш, че изобщо не те разбирам, но това не е така. Просто съдбата ни понякога се предопределя от това кои сме ние, а не от това какво искаме“. Помня, че думите ѝ ме нараниха много.

— Ти ми каза за това на следващия ден. На мен също ми беше много обидно. Аз харесвах родителите ти и няхах никаква представа, че те не ме харесват.

— Не, че не те харесвах. Те просто не мислеха, че ме заслужавах.

— Не виждам голяма разлика.

В тона му имаше болка и Ели знаеше, че той има право да се чувства така. Тя погледна към звездите и отметна назад кичурите, които бяха паднали пред очите ѝ.

— Знам това. Винаги съм го знаела. Може би точно затова между мен и майка ми се появи едно отчуждение.

— А какво мислиш сега?

— Същото каквото мислех и тогава. Че това не е правилно и не е честно. Ужасно е едно момиче да научи, че положението ѝ е по-важно

от чувствата ѝ.

Ной се усмихна леко на думите ѝ, но не каза нищо.

— Никога не съм преставала да мисля за теб след онова лято — каза тя.

— Наистина?

— Защо, не ми ли вярваш? — Ели изглеждаше искрено изненадана.

— Ти никога не отговори на писмата ми.

— Какви писма?

— Десетки писма. Писах ти в продължение на две години, без да получа нито един отговор.

Ели бавно поклати глава и сетне сведе поглед.

— Аз не знаех... — каза тя накрая тихо и Ной предположи, че майка ѝ вероятно бе проверявала пощата, задържайки писмата ѝ без нейно знание. Винаги бе подозирал нещо подобно и сега видя, че и Ели стигна до този извод.

— Майка ми не е имала право да прави това, Ной, и съжалявам за постъпката ѝ. Но опитай се да я разбереш. След заминаването ни тя вероятно си е мислела, че лесно ще те забравя. Тя никога не разбра колко много означаваш за мен и ако трябва да бъде честна, не знам дали някога е обичала баща ми така, както аз обичах теб. Навярно се е опитвала да предпази чувствата ми и е решила, че най-добрият начин за това е да крие писмата, които си ми изпращал.

— Тя не е имала право да взима такова решение — тихо каза Ной.

— Знам това.

— Щеше ли да има някаква разлика, ако ги беше получила?

— Разбира се. Аз винаги съм се питала какво става с теб.

— Не, имам предвид с нас двамата. Мислиш ли, че щеше да излезе нещо от нашата връзка?

Тя не отговори веднага:

— Не знам, Ной. Наистина не знам. А мисля, че и ти не знаеш. Ние не сме същите хора, които бяхме тогава. Променили сме се, пораснахме. И двамата.

Ели замълча. Ной не отговори и в настъпилото мълчание тя погледна към реката и продължи:

— Да, Ной, мисля, че връзката ни можеше да има бъдеще. Или поне би ми се искало да е така.

Той кимна, сведе поглед и сетне погледна настрани.

— Що за човек е Лон?

Тя се поколеба, не бе очаквала този въпрос. Споменаването на името на годеника ѝ събуди у нея леко чувство на вина и за момент тя не знаеше какво да отговори. Протегна ръка към чашата си, отпи глътка чай и се заслуша в звука на кълвача, който почукваше някъде далече. Сетне заговори тихо:

— Той е красив, обаятелен, преуспяващ и повечето приятелки страшно ми завиждат. Намират го за съвършен и в много отношения това е така. Той е мил, умее да ме разсмива и знам, че ме обича посвоему. — Ели се умълча за кратко, за да събере мислите си. — Но в отношенията ни винаги ще има нещо, което ще липсва.

Тя сама се изненада от думите си, но знаеше, че това е самата истина. И когато погледна Ной, разбра, че той бе очаквал този отговор предварително.

— Защо?

Ели се усмихна едва-едва и сви рамене. Гласът ѝ беше почти като шепот:

— Предполагам, че все още търся онази любов, която имахме през онова лято.

Ной остана дълго замислен над думите ѝ, прехвърляйки в ума си връзките, които бе имал след раздялата си с нея.

— А ти? — попита тя на свой ред. — Спомняше ли си понякога за нас?

— Не беше нужно да си спомням. Аз никога нищо не съм забравял.

— Срещаш ли се с някоя?

— Не — отговори той, поклащайки глава.

Двамата се умълчаха, търсейки безуспешно някаква друга тема за разговор. Ной доизпи бирата си, леко изненадан колко бързо бе приключил с нея.

— Отивам да сложа водата на огъня. Искаш ли да ти донеса нещо друго?

Тя поклати глава и Ной се върна в кухнята. Пусна раците в тенджерата и пяхна хляба във фурната. Намери малко царевично и

обикновено брашно, оваля зеленчуците и наля олио в тигана. Сложи го на слаб огън, включи таймера и си взе още една бира от хладилника, преди да се върне на верандата. И докато правеше тези неща, си мислеше за Ели и за любовта, която липсваше в живота и на двама им.

Ели също размишляваше. За Ной, за себе си и за много други неща. За момент ѝ се прииска да не беше сгодена, но после бързо пропъди тази мисъл. Тя не обичаше Ной, а онова, което бяха имали някога много отдавна. Освен това беше съвсем нормално да се чувства по този начин. Първата и истинска любов, единственият мъж, който бе имала — как би могла да забрави това?

Но беше ли нормално сърцето ѝ да трепва всеки път, когато той се приближеше до нея? Беше ли нормално да признава неща, които не можеше да каже пред никого другиго? Беше ли нормално да идва тук три седмици преди годежа си?

— Не, не е — прошепна тя най-накрая сама на себе си, поглеждайки към вечерното небе. — Няма нищо нормално във всичко това.

В този момент Ной се върна и Ели му се усмихна — благодарна, че бе прекъснат сложните ѝ размишления.

— След няколко минути всичко ще бъде готово — каза той облягайки се на стола си.

— Не се притеснявай. Все още не съм особено гладна.

Ной я погледна и тя видя нежността в очите му.

— Радвам се, че дойде, Ели.

— Аз също. Макар без малко да се откажа.

— Но защо дойде все пак?

Защото не издържах на изкушението, искаше да каже тя, но не го направи.

— Просто исках да те видя. Да разбера как си. Какво правиш.

Ной се замисли доколко е искрена, но не я разпитва повече. Вместо това смени темата:

— Между другото, рисуаш ли още?

Ели поклати глава.

— Вече не.

— Но защо? — изуми се той. — Ти имаше такъв талант.

— Не знам...

— Разбира се, че знаеш. Не може да няма причина.

Той беше прав. Имаше причина.

— Това е дълга история.

— Имаме на разположение цялата нощ — отвърна той.

— Наистина ли смяташ, че съм имала талант? — попита тя тихо.

— Ела — каза Ной, протягайки ръка към нея. — Искам да ти покажа нещо.

Тя стана и го последва към всекидневната. Той се спря пред камината и посочи картината, която висеше над полицата. Ели ахна, изненадана, че не я е видяла по-рано, и още по-изненадана, че изобщо я вижда там.

— Ти си я запазил?

— Разбира се, че запазих. Това е прекрасна картина.

Ели го погледна скептично и той поясни какво има предвид:

— Тя ме кара да се чувствам жив, когато я гледам. Понякога дори ми се иска да стана и да я докосна. Толкова е истинска — тези форми, полусенки, цветове! Картината наистина е изумителна, Ели. Мога да я съзерцавам с часове.

— Сериозно ли говориш? — попита тя, шокирана.

— Не бих могъл да бъда по-сериозен.

Тя мълчеше.

— Какво, да не би никой да не ти е казвал това преди?

— Моят професор ми беше споменал нещо в този дух — отвърна тя накрая. — Но аз като че ли не му повярвах.

Ной чувстваше, че има и друго. Ели извърна глава и продължи:

— Рисувам, откакто се помня. Когато станах малко по-голяма, започнах да си мисля, че притежавам някакъв талант. Освен това рисуването ми носеше радост. Спомням си как работих по тази картина през онова лято, добавяйки по нещо всеки ден, променяйки я с промяната на нашите отношения. Вече съм забравила какъв беше първоначалният замисъл, но се получи това, което виждаш.

Помня, че не можех да спра да рисувам, след като се прибрах у дома през онова лято. Мисля, че по този начин се опитвах да отслабя болката от нашата раздяла. В крайна сметка се записах да уча изобразително изкуство в колеж. Помня дългите часове, които прекарвах в студиото, съвсем сама, наслаждавайки се на всяка минута. Обичах свободата, която вървеше ръка за ръка с усещането, че създаваш нещо ново, нещо красиво. Малко преди да се дипломирам

моя професор, който пишеше също критични статии за един вестник, ми каза, че имам голям талант. Той ме посъветва да опитам късмета си като художник. Но аз не го послушах.

Ели замъча за кратко, за да събере мислите си.

— Родителите ми, обаче, смятаха, че не е удачно момиче с моето положение да си изкарва хляба с разни картини. След известно време спрях да рисувам. Не съм докосвала четка от години.

Тя се загледа в картината.

— Би ли опитала отново да рисуваш?

— Не съм сигурна, че мога. Мина твърде много време.

— Можеш, Ели. Знам, че можеш. Ти имаш талант, който идва отвътре, от сърцето ти, а не от пръстите. Онова, което притежаваш, не може просто да изчезне. Това е нещо, за което другите хора могат само да мечтаят. Ти си истински художник, Ели.

Думите бяха произнесени изключително искрено и тя разбра, че той не ѝ казва тези неща, само за да бъде мил с нея. Ной действително вярваше в таланта ѝ и по някаква причина това означаваше за нея повече, отколкото очакваше. Но точно тогава се случи още нещо, нещо много по-значимо.

Ели не знаеше защо, но точно в този момент пропастта, която бе сътворила в живота си, за да раздели болката от удоволствието, започна да си затваря. Смътно се догаждаше, че в живота ѝ настъпва важна промяна, но не смееше да си го признае.

Но понеже все още не беше наясно с чувствата си, се обърна с лице към Ной. Протегна се и докосна ръката му, колебливо и нежно, изненадана, че след всичките тези години той бе изрекъл точно тези думи, които бе имала нужда да чуе. Когато погледите им се срещнаха, тя отново разбра колко специален е той за нея.

И за един кратък миг, колкото примигване на светулка в лятна нощ, Ели се запита дали отново е влюбена в него.

В този момент от кухнята се чу звън на таймера и Ной се извърна, разрушавайки магията, странно развълнуван от случилото се между тях току-що. Очите ѝ бяха изrekli и прошепнали нещо, което копнееше да чуе и въпреки това той не можеше да спре гласа в главата си, нейният глас, който му беше казал, че обича друг мъж. Тихо изруга таймера, когато влезе в кухнята, за да извади хляба от фурната. Почти изгори пръстите си, пусна хляба на плота и видя, че олиото в тигана

вече ври. Добави зеленчуците и чу как започват да цвърчат. Сетне, мърморейки си под нос, извади масло от хладилника, намаза го върху хляба и разтопи още малко за раците.

Ели го бе последвала в кухнята и вежливо се покашля.

— Може ли да сложа масата?

— Разбира се — каза Ной, използвайки ножа като показалка. — Чиниите са там. А приборите и салфетките ето там. И по-добре вземи повечко. Рациите не са лесни за ядене и ще ни трябват. — Той не намери сили да я погледне, докато говореше. Не искаше да открие, че е сбъркал за онова, което се беше случило между тях току-що. Не искаше това да е грешка.

Мислите на Ели също се връщаха към изминалата минута и в душата ѝ се разливаше топлина.

Думите му отпреди малко отекваха отново и отново в ума ѝ, докато слагаше масата: чиниите, приборите, солта и черния пипер. Когато Ной ѝ подаде хляба, пръстите им се докоснаха.

Вниманието му, обаче, като че ли изцяло беше погълнато от тигана и зеленчуците, които трябваше да бъдат обърнати. Той вдигна капака на тенджерата, видя, че на раците им трябва още минута и ги остави да се доготвят. Беше вече по-спокоен и отново заговори за дреболии.

— Яла ли си някога преди раци?

— Няколко пъти. Но само в салати.

Ной се засмя.

— В такъв случай се пригответи за приключение. Почакай секунда.

Той се качи на горния етаж и малко по-късно се върна с една тъмносиня риза.

— Хайде, сложи това — каза Ной, помагайки ѝ да се облече. — Не бих искал да си изцапаш роклята.

Когато ризата беше на гърба ѝ, тя долови познатото отчетливо ухание на Ной.

— Не се безпокой — каза той, виждайки израза на лицето ѝ. — Чиста е.

Тя се засмя.

— Знам. Просто си спомних за първата ни среща. Ти ми даде якето си онази нощ, помниш ли?

— Да — кимна той. — Помня. Фин и Сара бяха с нас. Фин през цялото време ме ръчкаше с лакът, докато вървахме към къщата на родителите ти, за да ме накара да те хвана за ръката.

— Но ти не го направи.

— Не — потвърди той, поклащайки глава.

— Защо?

— Бил съм прекалено стеснителен или ме е било страх. Не знам. Но тогава просто ми се струваше, че това не е редно.

— Сега, като се замисля, ти май наистина беше много стеснителен.

— Бих казал по-скоро много възпитан — каза той, намигвайки ѝ и тя се усмихна.

Зеленчуците и раците станаха готови почти по едно и също време.

— Внимавай, горещи са — каза той, подавайки ѝ тенджерата и двамата седнаха един срещу друг на малката дървена маса. Тогава тя видя, че чаят е все още на кухненския плот, стана и го донесе. След като сложи зеленчуци и хляб във всяка от чиниите, Ной добави и по един рак. Ели се загледа в него.

— Прилича на голям бръмбар.

— Вкусен бръмбар, смее да добавя — каза Ной. — Ето, нека ти покажа как се прави.

Той ѝ демонстрира бързо, отделяйки ловко месото, което след това сложи в чинията ѝ. Ели се опита да повтори онова, което бе видяла, но срещна проблеми и се наложи да използва пръстите си. В началото се смути от своята непохватност, притеснявайки се от всяка грешка, но после осъзна, че той никога не бе обръщал внимание на такива неща и почти се засмя на опасенията си.

— А къде е сега Фин? — попита тя.

Отговорът дойде след известно закъснение.

— Загина във войната. Корабът му беше торпилиран през четирийсет и трета.

— Съжалявам — каза тя. — Знам, че ти беше добър приятел.

Гласът му се промени и сега бе станал някак по-дълбок.

— Да. Напоследък мисля често за него. Спомням си най-вече последната ни среща. Бях се върнал у дома, за да се сбогувам преди заминаването си на фронта и го срещнах случайно на улицата. Фин

работеше в банка също като баща си. Двамата с него прекарахме почти цялата следваща седмица заедно. Понякога ми се струва, че аз го убедих да се запише в армията. Мисля си, че той щеше да си остане у дома, ако не бях аз...

— Ти нямаш никаква вина — каза Ели, съжалявайки, че е отворила темата.

— Права си, той просто ми липсва, това е всичко.

— Аз също го харесвах. С него винаги беше весело.

— Да, Фин беше добър в това.

Тя го погледна дяволито.

— Знаеш ли, че той беше влюбен в мен?

— Знам. Той сам ми каза.

— Така ли? И какво ти каза?

Ной сви рамене.

— Обичайните за него неща. Че непрестанно си го преследвала и е трябвало, едва ли не, да те отпъжда с пръчка.

Тя се засмя.

— А ти повярва ли му?

— Разбира се — отговори той. — Защо да не му вярвам?

— Вие мъжете винаги се държите един за друг — каза тя и шеговито бодна ръката му с пръст, а сетне продължи: — И така, разкажи ми какво се случи с теб, откакто се видяхме за последен път.

Сетне те започнаха да разговарят, сякаш опитвайки се да наваксат изгубеното време. Ной й разказа как е напуснал Ню Берн, за работата си в корабостроителницата, след това в склада за метални отпадъци в Ню Джърси. Говореше с топлота за Морис Голдман и рядко докосваше темата за войната, пропускайки подробностите. Сподели колко много му липсва баща му. Ели му разказа за колежа, за рисуването, за работата си като медицинска сестра в болницата, за семейството и приятелите си и за благотворителните инициативи, в които бе участвала. Нито един от тях не спомена с кого се беше срещал през тези четиринайсет години. Дори Лон беше пренебрегнат и макар и двамата да забелязаха този пропуск, всеки запази това за себе си.

По-късно Ели се опита да се спомни кога за последен път бе разговаряла така с Лон. Макар да бе добър слушател и двамата рядко да спореха, той не беше човек, пред когото можеш да разкриеш душата си. Също като баща й, Лон се чувстваше неловко, когато трябваше да

сподели мислите и чувствата си. Неведнъж тя се опитваше да му обясни, че би искала да бъдат по-близки помежду си, но винаги като че ли без успех.

И сега, докато седеше тук, Ели най-накрая осъзна какво ѝ липсваше в отношенията им.

Небето притъмня още повече и луната се издигна високо с напредването на вечерта. И без да го осъзнават, малко по малко те започнаха да изграждат отново онази предишна близост, онази невидима връзка, която някога бе имало помежду им.

С края на вечерята много от темите бяха изчерпани и те постепенно се умълчаха. Ной погледна часовника и видя, че става късно. Звездите сияеха ярко и щурците бяха станали по-тихи. Разговорът с Ели му беше доставил удоволствие, но се безпокоеше дали не е говорил прекалено много. Питаше се също какво си мисли тя сега за живота му, надявайки се, че не я е разочаровал.

Стана и напълни отново чайника. Двамата струпаха заедно съдовете в мивката, разчистиха масата и той наля две чаши с гореща вода, добавяйки пакетчета с чай във всяка от тях.

— Какво ще кажеш да излезем пак на верандата? — попита той, подавайки ѝ чашата.

Тя се съгласи и тръгна първа. Той грабна едно одеяло, в случай че ѝ станеше студено и скоро те бяха отново на предишните си места, столовете се полюшваха, а краката на Ели бяха завити с одеялото. Ной я наблюдаваше с крайчеца на окото. „Господи, колко е красива“, мислеше си той, чувствайки някаква странна болка в гърдите си.

Защото по време на тази вечеря се беше случило нещо.

Той просто се беше влюбил отново. Знаеше това сега, докато седяха един до друг на верандата. Беше се влюбил в една нова Ели, а не просто в спомена си за нея.

Но от друга страна Ной никога не бе преставал да я обича и знаеше, че това е неговата съдба.

— Чудесна вечер — каза той тихо.

— Да, така е — отвърна тя. — Просто вълшебна.

Ной погледна към звездите и тяхното блещукане му напомни, че скоро тя ще си тръгне. В душата му се възцари страшна пустота. Той

не искаше тази нощ да свършва никога. Как можеше да я спре? Какво трябваше да ѝ каже, за да я накара да остане?

Нямаше представа. И затова взе решение да не казва нищо, приемайки поражението си.

Двата стола се полюшваха леко. Над реката отново се мярнаха прилепи. Нощните пеперуди целуваха светлината на верандата. Някъде в този момент имаше хора, които се любеха.

— Разкажи ми нещо — каза тя накрая и гласът и бе станал някак чувствен или може би просто въображението му си правеше шеги.

— Какво?

— Не знам. Почети ми стихове, както някога под дъба.

И Ной започна да ѝ декламира отделни откъси, възхваляващи нощта. Уитман и Томас, защото обичаше тяхната образност. Тенисън и Браунинг, защото техните теми му бяха толкова близки.

Ели облегна глава назад и затвори очи, чувствайки как в тялото ѝ се разлива приятна топлина. Причина за това бяха не само стиховете, но и гласът, който ги произнасяше. Едното не можеше да бъде откъснато от другото и само двете неща заедно можеха да имат такова въздействие върху нея. Тя не искаше да ги дели, защото така щеше да разруши цялата магия. Поезията, мислеше си Ели, не се пише, за да бъде анализирана. Нейното предназначение е да вдъхновява, без да бъде обяснявана, да докосва душата, без да бъде разбираана.

Заради него след раздялата им тя бе ходила на няколко литературни четения в колежа. Слуша различни хора и различни стихотворения, но скоро се отказа, защото никой не я вдъхновяваше достатъчно или не беше достатъчно вдъхновен, каквито трябваше да бъдат истинските ценители на поезията.

Още известно време те продължила да се люлеят на столовете си, пиейки чай, унесени в мислите си.

Безпокойството, което я беше довело тук, за нейна радост си беше отишло, но я тревожеха чувствата, които бяха дошли на негово място, трепетът, който се утаяваше в душата ѝ като златен прах в корито. Тя се опита да ги пропъди, да се скрие от тях, но постепенно разбра, че не иска това да се случи. Бяха минали години, откакто за последен път бе изпитвала нещо подобно.

Лон никога не бе извиквал такива чувства в нея. Вероятно не би и могъл, дори и да искаше. Може би и затова никога не се бяха

любихи. Лон, разбира се, бе опитвал много пъти, използвайки всякакви средства — от цветя до нежни укори — но тя винаги бе отказвала с извинението, че би искала да изчака до сватбата. Лон обикновено неохотно отстъпваше и Ели понякога си мислеше колко много би го заболяло, ако научеше някога за Ной.

Но имаше и нещо друго, което я караше да чака и то бе свързано със самия Лон. Той беше твърде много погълнат от работата си и ѝ посвещаваше цялото си внимание. Работата беше на първо място и Лон нямаше време за стихотворения, пропиленни вечери, люлеещи се столове и веранди. Именно затова делата му вървяха успешно и в известна степен Ели го уважаваше заради неговата методичност. Но в същото време тя чувстваше, че нещо не ѝ достига. Искаше нещо друго, нещо различно, нещо повече. Страст и романтика или може би тих разговор на запалени свещи, или просто да не бъде на второ място.

Ной също бе потънал в мислите си. За него тази вечер бе една от най-специалните в живота му. Докато се люлееше на стола си, той си припомняше всяка малка подробност отново и отново. Всяка нейна дума и жест му се струваха важни и заредени със смисъл.

И сега, докато стоеше до нея, той се питаше дали тя някога бе мечтала за същите неща, за които и той през годините на раздяла. Беше ли копняла някога отново да се държат ръка за ръка или да се целуват под меката лунна светлина? Беше ли си представяла някога досега на голите им тела, които толкова дълго бяха разделени...

Ной погледна звездите и си спомни за хилядите пусти нощи, които бе прекарал, откакто се бяха видели за последен път. Идването ѝ бе събудило всички онези някогашни чувства и той не можеше повече да ги отблъсне. Знаеше, че отново искаше да ѝ даде любовта си и да получи любовта ѝ в замяна. Повече от всичко на света.

Но съзнаваше, че това е невъзможно. Тя беше сгодена.

Ели се досети по мълчанието му, че мисли за нея и това ѝ достави удоволствие. Нямаше представа какво точно, не я беше и грижа — важното беше, че мислеше за нея.

Спомни си за разговора им по време на вечеря и за самотата му. По някаква причина тя не можеше да си представи как той чете поезия на някого другиги или как споделя мечтите си с друга жена. Просто не беше от този тип мъже или поне така ѝ се искаше да вярва.

Тя отпи от чая си, затвори очи и прокара ръка през косите си.

— Уморена ли си? — попита той, откъсвайки се най-накрая от мислите си.

— Малко. И освен това е вече време да си тръгвам.

Но тя не стана веднага. Вместо това посегна към чашата си и изпи последната глътка чай, чувствайки топлината му в гърлото си. Искаше по някакъв начин да съхрани тази вечер в себе си — високата луна, вятъра в дърветата, нощната прохлада.

Сетне погледна към Ной. От този ъгъл белегът на лицето му се виждаше ясно. Запита се дали го беше получил във войната? Беше ли раняван някога? Той не говореше за това, а и тя не го разпитваше, просто защото не искаше да си представя страданието му.

— Трябва да вървя — каза тя накрая, подавайки му одеялото.

Ной кимна и се изправи, без да каже дума. Взе одеялото и докато вървяха към колата, опадалите листа шумяха под краката им. След като отвори вратата, тя понечи да съблече ризата, която ѝ беше заел, но той я спря.

— Недей... Бих искал да не ми я връщаш.

Ели не попита защо, понеже също искаше да я задържи. Тя се загърна с нея и скръсти ръце пред гърдите си, за да се предпази от нощния хлад. По някаква причина си спомни една далечна вечер, като ученичка, когато стоеше на верандата пред дома си, очаквайки целувка.

— Прекарах прекрасна вечер — каза той. — Благодаря ти, че ме намери.

— Аз също — отвърна тя.

Ной събра кураж:

— Ще се видим ли утре?

Просто въпрос. Ели знаеше какъв трябва да е отговорът, особено ако не искаше да усложнява живота си. „Боя се, че не“, трябваше да каже само тя и всичко щеше да приключи още тук. Но въпреки това мълчеше.

Демонът изкусител се изправи срещу нея, подтикваше, предизвикваше и тя така и не успя да произнесе нужните думи, макар да не знаеше защо. Когато надникна в очите му търсейки отговора. Ели видя мъжа, когото някога бе обичала и изведнъж всичко си дойде на мястото.

— С удоволствие.

Ной се изненада. Не бе очаквал този отговор. Тогава му се прииска да я докосне, да я вземе в прегръдките си, но не го направи.

— Може ли да дойдеш тук по обяд?

— Разбира се. А какво ще правим?

— Ще видиш — отговори той. — Знам едно място, където ще отидем.

— Била ли съм там някога?

— Не, но то е много специално.

— И къде е то?

— Изненада.

— А ще ми хареса ли?

— Направо ще се влюбиш в него.

Тя се обърна преди Ной да се опита да я целуне. Не беше сигурна дали щеше да го направи, но ако все пак се опитаеше, знаеше, че ще ѝ е много трудно да го спре. Нямаше да може да се справи с една такава ситуация с всички тези мисли в главата си. Когато седна зад волана, си отдъхна с облекчение. Той затвори вратата и тя запали двигателя. Докато колата бавно потегляше, прозорецът ѝ се отвори съвсем малко.

— До утре — каза Ели с отражението на лунната светлина в очите ѝ.

Ной помахаше след отдалечаващия се автомобил. Сетне тя зави и пое по пътя, който водеше към града. Той остана там, докато светлините ѝ се скриха зад дъбовата гора и звукът на мотора заглъхна в далечината. Клем се приближи към господаря си и клекна до него, за да може да я погали, отделяйки специално внимание на шията ѝ, където вече не можеше да се почеше. След като хвърли последен поглед към пътя, човекът и кучето тръгнаха заедно към верандата.

Ной се настани пак на стола си, прехвърляйки отново в ума си събитията от тази вечер — звуци, движения, образи, думи. Като на забавен каданс. Не му се четеше поезия, нито му се свиреше на китара. И сам не знаеше какво му се прави.

— Тя е сгодена — прошепна той накрая и сетне се умълча, оставайки така часове. Чувахе се проскърцването на люлеещия се стол. Нощта беше тиха и нищо не помръдваше. Само Клем го навестяваше от време на време, сякаш за да се увери дали господарят ѝ е добре.

И някъде след полунощ, в тази ясна октомврийска нощ, нещо в Ной се прекърши и душата му се изпълни с копнеж. И ако някой го беше зърнал в този час, щеше да види просто един старец, окаяник, който само за няколко часа бе остарял за цял един живот. Прегърбен на стола си мъж, заровил лице в ръцете си и със сълзи в очите си. И той не знаеше как да ги спре.

---

[1] Става въпрос за шейсет и седем градуса по Фаренхайт, което е приблизително равно на дваайсет градуса по Целзий. — Б.пр. ↑

ТЕЛЕФОННИ ОБАЖДЕНИЯ

Лон остави слушалката.

Той звъня в седем, после в осем и половина и сега отново погледна часовника си. Десет без петнайсет.

Къде беше тя?

Знаеше, че е в този град, в който му беше казала, че ще бъде, защото по-рано бе разговарял със служителя на хотела, от когото бе научил, че такава дама наистина е отседнала при тях. Според него тя беше излязла на вечеря около шест и оттогава не я беше виждал.

Лон поклати глава и се облегна назад на стола си. Както обикновено, той беше последният останал в кантората, в която беше пусто и тихо. Това беше негова привичка — да се задържа до късно на работа по време на някое дело, дори и делото да вървеше добре. Законът беше неговата страст и късните часове в усамотение му даваха възможност да навакса пропуснатото, без никой да го прекъсва за дреболии.

Знаеше, че ще спечели делото, защото владееше положението и бе очаровал съдебните заседатели. Почти винаги сполучаваше да го направи и загубите бяха станали изключително редки. Успехът му отчасти се дължеше на това, че умееше да избира делата, за които се чувстваше достатъчно подготвен. Подобна вещина идваше с опита и само малцина адвокати в града можеха да се похвалят с неговата репутация, което намираше отражение и в размера на хонорарите му.

Но главното беше упорит труд и методичност. Той винаги бе обръщал внимание на подробностите, особено в началото на своята адвокатска практика. Бе открил, че малките и на вид незначителни детайли често гарантират успеха му. Независимо дали ставаше дума за буквата на закона или за излагане на факти, Лон всеки път старателно проучваше нещата и по този начин спечели няколко важни дела още в началото на кариерата си, които всички очакваха да загуби.

И сега го безпокоеше една такава малка подробност.

Тя не беше свързана с делото. Там всичко беше наред. Ставаше дума за нещо друго. Нещо свързано с Ели.

Но по дяволите, то непрекъснато му се изплъзваше. Всичко беше наред тази сутрин, когато тя замина. Или поне така си мислеше. Но около час след обаждането ѝ нещо като че ли щракна в ума му. Онази малка подробност.

Подробност.

Нещо незначително? Или нещо важно.

Мисли... мисли... По дяволите, какво беше това?

Умът му работеше на пълни обороти.

Нещо... нещо... нещо казано?

Нещо беше казано? Да, точно така. Сигурен беше в това. Но какво именно? Ели ли беше казала нещо по телефона? В началото на разговора им? Или в края? Не, не се сещаше за нищо необичайно.

И въпреки това беше сигурен, че го тревожеше някаква дума.

Какво беше казала тя?

Пътуването ѝ бе минало добре, беше се регистрирала в хотел и след това бе обикаляла магазините. Не беше забравила да му каже телефонния номер на хотела си. И това като че ли беше всичко.

Сетне се замисли за нея. Знаеше, че я обича, беше сигурен в това. И не само защото беше красива и очарователна. Това момиче бе станало главната опора в живота му и най-добрият му приятел. След края на тежък ден, Ели беше първият човек, на когото се обаждаше. Тя го изслушваше внимателно, смееше се на шегите му и винаги знаеше прекрасно точно какво да му отговори, сякаш притежаваше някакво шесто чувство.

Но най-много от всичко му харесваше открития начин, по който изразяваше мислите си. Спомняше си добре как след първите им няколко срещи ѝ каза онова, което говореше на всички останали жени — че още не е готов за сериозна връзка. „Добре — беше отвърнала прстичко тя, кимвайки с глава, но сетне се обърна и продължи: — Но проблемът ти не съм нито аз, нито твоята работа, нито свободата ти. Твоят проблем е самотата ти. Баща ти е направил името Хамънд прочуто и ти вероятно през целия си живот си бил сравняван с него. Никога не си имал нещо свое. Животът ти по този начин се е изпразнил от съдържание и ти търсиш някой, който да запълни тази

пустота с магическа пръчка. Но никой не може да направи това, освен самия теб.“

Думите ѝ останаха да звучат в главата му през целия ден и на сутринта той ѝ се обади, за да я помоли да му даде втори шанс, и макар и неохотно тя се съгласи. През следващите четири години Ели стана най-важното нещо в живота му и той знаеше, че трябва да прекарва повече време с нея, но адвокатската му практика правеше това невъзможно. Но веднага щом се оженеха, щеше да ограничи ангажиментите си, обещаваха си Лон. Щеше да нареди на секретарката си да направи регистър на всичките му текущи дела и по този начин... Регистър?...

И в този момент в ума му нещо отново прищрака.

Регистър... регистрация... регистрация?

Да, точно така. Той затвори очи и се опита да се съсредоточи. Защо тази дума беше важна? Какво се криеше зад нея?

Хайде, не изпускай момента! Мисли, по дяволите, мисли!

Ню Берн.

Ели се беше регистрирала в хотел в Ню Берн. Да, точно така. Това беше малката подробност, която му убягваше. Но имаше и нещо друго. Какво?

Ню Берн, замисли се той отново. На няколко пъти се бе отбивал в този град по работа или на път към крайбрежието. Нищо повече. Той и Ели никога не бяха ходили там заедно.

Но Ели бе живяла там някога.

Лон почувства някаква хладна ръка да се стяга около сърцето му, още едно късче от загатката всеки момент щеше да си дойде на мястото.

Каква беше онази малка подробност, която се губеше?

Ели, Ню Берн... и... и някаква забава. Случаен коментар. Направен от майката на Ели. Той почти не му беше обърнал внимание. Но какво беше казала тя?

И сетне Лон пребледня. Спомняйки си нещо, които беше казано толкова отдавна.

Тя беше споменала, че Ели някога е била влюбена в някакъв младеж от Ню Берн. Нарече го младежко увлечение. И какво толкова, беше си помислил той, обръщайки се усмихнат към Ели.

Но тя не се усмихваше. На лицето ѝ беше изписан гняв. И тогава Лон разбра, че Ели бе обичала този човек много по-силно, отколкото бе загатнала майка ѝ. Може би дори по-силно, отколкото обичаше него.

И сега тя беше там. Интересно.

Лон сложи дланите си една в друга като за молитва и ги приближи до устните си. Съвпадение? Може би. Възможно беше Ели действително да е обикаляла магазините, както бе казала. Напрежението навярно наистина ѝ бе дошло в повече и бе имала нужда да се разтовари. Възможно. Дори вероятно.

И все пак... все пак... Ами ако...?

Лон претегли другата възможност и за първи път от много време почувства страх.

Ами ако сега тя беше с него?

Той прокле съдебното дело, което не му позволяваше да потегли веднага към нея. Колко хубаво щеше да бъде, ако бе тръгнал с нея! Замисли се дали му беше казала истината. Дано!

И сетне взе решение за нищо на света да не я губи. Щеше да направи всичко възможно, за да я задържи. Тя беше всичко онова, от което имаше нужда, и никога нямаше да намери друга като нея.

С треперещи ръце Лон набра номера ѝ за четвърти и последен път тази вечер.

И отново никой не отговори.

КАЯЦИ И ЗАБРАВЕНИ МЕЧТИ

Ели се събуди рано на следващата сутрин от радостното чуруликане на скорците и разтърка очи, усещайки сковаността на тялото си. Не бе спала добре, събуждайки се след всеки сън, и си спомняше, че бе видяла стрелките на часовника в различни положения през нощта, сякаш потвърждавайки хода на времето.

Беше спала с меката риза, която ѝ беше дал, и сега отново почувства уханието му, мислейки си за вечерта, която бяха прекарали заедно. Спомни си непринудения им смях, разговора им и най-вече онзи момент, когато бе говорил за таланта ѝ — беше толкова неочаквано и приятно. Думите му отново прозвучаха в ума ѝ и тя разбра колко много щеше да съжалява, ако беше решила да не го види отново.

Завъртя глава към прозореца и се загледа в цвърчащите птици, които търсеха храна под ранните слънчеви лъчи. Знаеше, че Ной също беше ранобудник, който посрещаше изгрева по свой начин. Той обичаше да поплава с кануто или каяка си на разсъмване и тя никога нямаше да забрави онази сутрин, която бяха прекарали заедно в кануто му, очаквайки изгрева на слънцето. Беше се наложило да се измъкне през прозореца, защото родителите ѝ нямаше да ѝ позволят да отиде, но за щастие не я хванаха и си спомняше как Ной бе обгърнал рамото ѝ с ръка, притегляйки я към себе си, докато зората се сипваше пред очите им. „Погледни“, бе прошепнал той и тя видя първите лъчи на слънцето, положила глава на рамото му, питайки се дали би могло да има нещо по-прекрасно на света от този момент.

Когато тръгна към банята, усещайки студения под под краката си, Ели се замисли дали Ной и в този момент не беше някъде по реката, наблюдавайки началото на новия ден.

И наистина беше така. Ной бе станал преди изгрев-слънце, обличайки се набързо — джинсите от миналата вечер, тениска, чиста

фланелена риза, синьо яке и боти. Изми си зъбите, преди да слезе долу, изпи чаша мляко и грабна две бисквити на път към вратата. След като Клем го поздрави с две мокри близвания, той тръгна към пристана, където беше каякът. Обичаше тези вълшебни мигове по реката — разходката с лодка отпускате мускулите му, сгриваше тялото му и изчистваше ума му.

Старият каяк, поочукан и олющен, висеше на две ръждясали куки, прикрепени към пристана, така че да бъде над водата и да не полепват по дъното му ракообразни. Откачи го от куките и го сложи в краката си. Огледа го набързо и го понесе към брега. С ловки и отработени движения Ной го пусна във водата и скоро се носеше по течението, изпълнявайки ролята едновременно на щурман и на мотор.

Въздухът беше хладен и свеж, а небето бе мъгла от различни цветове — точно над него то бе черно като планински връх, сетне синьо, което постепенно избледняваше, спускайки се към хоризонта, където го изместваше сивото. Пое си дълбоко въздух на няколко пъти, вдишвайки миризмата на боровите и водата, и започна да размишлява. Ето какво му липсваше най-много, докато бе живял на север — водата! Въпреки многото работа, той понякога намираще време да обикаля околностите на Ню Джърси, но нито веднъж в продължение на четиринайсет години не бе успял да излезе на разходка с кану. Ето защо това бе едно от първите неща, които направи, когато се завърна.

Имаше нещо особено, почти мистично, в усещането да се плъзгаш над водата, мислеше си той, и почти нямаше ден, в който да не поеме по реката. Нямаше значение дали е слънчево и ясно или студено и облачно, докато гребеше в ритъм с музиката в душата си, носейки се по вълните с цвят на желязо. Видя семейство костенурки да си почива на един полузаят пън и сетне една чапла, която размаха криле и полетя ниско над водата, преди да изчезне в сребърната здрачевина, която предхождаше изгрева. Пое към средата на реката, където оранжевото сияние на слънцето вече се разливаше върху водната повърхност. Спря да гребе, задържайки кануто на едно място с леки движения и се загледа в лъчите, които си пробиваха път през върхарите на дърветата. Обичаше миговете преди зората, когато светът като че ли се раждаше отново. После отново започна да гребе ритмично, прогонвайки напрежението, подготвяйки се за деня.

В това време въпросите танцуваха в ума му като капки вода в нагорещен тиган. Що за човек бе Лон? Какви бяха отношенията им? И защо все пак Ели бе дошла?

Когато се върна на пристана, беше много освежен. Погледна часовника си и се изненада, че бяха минали цели два часа. Времето във водата си имаше собствен ход и винаги отлиташе незабелязано.

Окачи какяка да изсъхне, разкърши се няколко пъти и се отправи към бараката, където държеше кануто си. Понесе го към брега, остави го на няколко крачки от водата и докато отиваше към къщата, забеляза, че краката му все още са леко схванати.

Сутрешната мараня още не се беше вдигнала и Ной знаеше, че сковаността в краката му обикновено означаваше, че ще вали. Погледна на запад, където видя тежки буреносни облаци, които бяха далече, но несъмнено се приближаваха, носени от все още леките ветрове. Съдейки по вида им, никак не му се искаше да е навън, когато дойдеха тук. По дяволите! С колко време разполагаше? Няколко часа? Може би повече, може би по-малко.

Изкъпа се, облече си червена риза, нови джинси и черни каубойски ботуши, вчеса се и слезе долу в кухнята. Изми чиниите от миналата вечер, поразтреби малко къщата, направи си кафе и излезе на верандата. Небето беше притъмняло и погледна барометъра. Стрелката стоеше неподвижно, но скоро щеше да запълзи надолу.

Отдавна се беше научил да не подценява времето и се замисли дали идеята за излет беше добра. Дъждът не го плашеше, но светкавиците бяха друго нещо. Особено, когато беше във водата. Кануто беше лошо укритие, когато във влажния въздух свистеше електричество.

Доизпи кафето си, отлагайки решението за по-късно. Тръгна към бараката за инструменти и намери брадвата си. Прокара палец по острието ѝ и започна да я точи с бруса си, докато сметна, че е готова. „Тъпата брадва е по-опасна от острата“, казваше някога баща му.

През следващите двайсет минути цепи дърва, които след това трупаше на купчина. Движенията му бяха леки и умели и по челото му не изби нито капка пот. Сетне задели няколко цепеници настрани и ги пренесе в къщата, слагайки ги до камината.

Погледна картината на Ели и протегна ръка, за да я докосне, все още не можейки да повярва, че я беше видял отново. Господи, каква

беше тази нейна магия, която го караше да се чувства така? Дори след всичките тези години? Каква беше тази власт, която имаше над него?

Накрая той се извърна, поклащайки глава и тръгна обратно към верандата. Провери барометъра отново. Нямаше промяна. После погледна часовника си.

Тя скоро щеше да бъде тук.

Ели беше вече изкъпана и облечена. Малко по-рано бе отворила прозореца, за да види какво е времето. Не беше студено и затова се спря на една кремава пролетна рокля с дълги ръкави и висока яка. Беше мека и удобна, може би малко прилепнала по тялото ѝ, но ѝ стоеше добре. Накрая си избра бели сандали в тон.

Сутринта се разходи из центъра на града. Голямата депресия бе оставила своите следи тук, но се виждаха и първите признаци на съвземане. „Масонският театър“ — най-старото кино в окръга — беше малко запуснат, но въпреки това работеше и приканваше зрителите с няколко нови филма. Паркът „Форт Тотън“ си беше същият като преди четиринайсет години и Ели си помисли, че и децата, които се люлееха на люлките след училище, сякаш бяха същите. Тя се усмихна, припомняйки си времето, когато нещата бяха много по-прости. Или поне бяха изглеждали такива.

А сега като че ли нищо не беше просто. Всичко изглеждаше толкова невероятно, толкова предопределено и тя се замисли какво щеше да прави в този момент, ако не беше видяла статията във вестника. Не беше трудно да си го представи, защото животът ѝ не се отличаваше с особено разнообразие. Днес беше сряда, което означаваше бридж в крайградския клуб и след това заседание в Лигата на жените, където щяха да обсъдят организирането на благотворителен фонд в полза на някое училище или болница. После някаква светска визита заедно с майка ѝ и накрая прибиране у дома, за да се приготви за вечерята с Лон, който в сряда приключваше работа точно в седем. Това беше единственият ден в седмицата, в който редовно го виждаше.

Ели потисна тъгата си с надеждата, че един ден нещата могат да се променят. Той често ѝ обещаваеше, че ще внесе нов ред в живота си и успяваше да го постигне в продължение на няколко седмици, но сетне постепенно се връщаше към предишния си график. „Не мога

днес, скъпа — обясняваше ѝ Лон. — Съжалявам, но наистина не мога. При първа възможност ще гледам да изкупя някак вината си.“

Тя не обичаше да спори с него, най-вече защото знаеше, че ѝ казва истината. Работата му като адвокат изискваше много време — както предварителните проучвания, така и участията в съдебни заседания — но въпреки това Ели не спираше да се пита защо я беше ухажвал толкова дълго, щом не искаше да прекарва повече време с нея сега.

Наближи една картинна галерия и, унесена в мисли, почти я подмина, но сетне се обърна и се върна. Спря се на вратата за секунда, учудена колко дълго не бе посещавала такова място. Може би три години или дори повече. Интересно, защо?

Влезе — галерията бе отворила рано, заедно с магазините по Мейн Стрийт — и тръгна из залите с окачени по стените картини. Повечето от художниците бяха местни и морето присъстваше в много от творбите им: морски пейзажи, пясъчни брегове, пеликани, стари платноходи, влекачи, вълноломи и чайки. И най-вече вълни. Вълни с всякакви форми, размери и цветове, които накрая започнаха да ѝ изглеждат свършено еднакви. Явно художниците не са били особено вдъхновени или пък просто са били лениви, помисли си тя.

На една от стените, обаче, имаше няколко картини, които ѝ допаднаха. Всичките бяха на един художник, за когото никога не бе чувала — Илейн, и повечето от творбите му като че ли бяха вдъхновени от архитектурата на гръцките острови. На една от тях, която я грабна най-много, художникът като че ли умишлено бе запълнил сцената с миниатюрни човешки фигурки, широки линии и ярки цветни петна, сякаш не е бил напълно съсредоточен, докато я е рисувал. И въпреки това цветовете бяха живи, трептящи и привличащи окото, като че ли подсказвайки какво трябва да бъде видяно в следващия момент. Картината беше динамична и със силен драматичен заряд. Колкото повече я гледаше Ели, толкова повече я харесваше, и вече обмисляше да я купи, когато осъзна, че платното ѝ допадаше, защото ѝ напомняше за собствените ѝ работи. Вгледа се още по-внимателно и си помисли, че Ной може би е прав. Може би наистина трябваше да започне да рисува отново.

В девет и половина излезе от галерията и тръгна към „Хофман Лейн“ универсален магазин в центъра на града. Отне и няколко минути

да открие онова, което търсеше, но накрая го намери в отдела за училищни пособия. Хартия, пастели и моливи, с не особено високо качество, но достатъчно добри. С тези неща нямаше да може да се върне пълноценно към рисуването, но все пак беше някакво начало и затова влезе в стаята си развълнувана. Седна на бюрото и започна да работи — нищо определено, просто искаше да почувства как образите и цветовете от паметта ѝ се прехвърлят върху хартията. След няколко абстракции пробва да направи груба скица на улицата долу и се изненада колко лесно се получи. Сякаш никога не се беше разделяла с любимото си занимание.

Малко по-късно разгледа внимателно завършената рисунка и остана доволна от постигнатото. Зачуди се какво да опита след това и накрая реши. Тъй като нямаше модел, тя си го представи мислено, преди да започне. Този път беше по-трудно, отколкото сцената с улицата, но малко по малко нещата започнаха да придобиват форма.

Минутите летяха бързо. Поглеждаше често часовника си, за да не закъснее и приключи малко преди обяд. Беше рисувала почти два часа, но крайният резултат я изненада. Етюдът изглеждаше така, сякаш бе работила над него много по-дълго. Нави листа хартия, пхна го в чантата си и събра останалите си неща. На път към вратата се зърна в огледалото, чувствайки се някак странно спокойна, макар да не знаеше точно защо.

Слезе по стълбите и се насочи към входната врата, когато чу зад себе си глас.

— Мис?

Обърна се, съобразявайки, че викат именно нея. Човекът на рецепцията. Това беше същият мъж, който беше и вчера, но този път на лицето му беше изписан зле прикрит интерес.

— Да?

— Вчера на няколко пъти ви търсиха по телефона.

— Така ли? — попита Ели, леко стресната.

— Да. Всички обаждания бяха от мистър Хамънд.

О, Боже!

— Лон се е обаждал?

— Да, госпожо, четири пъти. Аз разговарях с него при второто му обаждане. Той беше много притеснен за вас. Каза, че е ваш годеник.

Тя се усмихна леко, опитвайки се да скрие вълнението си. Четири пъти? Четири? Какво може да означава това? Ами ако нещо се е случило у дома?

— Той каза ли нещо? Да не е станала някаква злополука?

Мъжът поклати глава.

— Не, госпожо, не спомена нищо такова. Всъщност, той като че ли бе по-разтревожен за вас.

Добре, помисли си Ели. Това е добре. Но в следващия момент изведнъж я прониза остра болка в гърдите. Но защо е бил толкова настоятелен? Защо е трябвало да се обаждат толкова много пъти?

Беше ли казала нещо вчера, с което да го обезпокои? Това изобщо не беше в неговия стил.

Съществуваше ли някакъв начин да е разбрал? Не... това беше невъзможно. Освен ако някой познат не я беше видял вчера тук и не се беше обадил... но за целта той е трябвало да я проследи до Ной. Не, никой не би направил подобно нещо.

Трябваше да му се обади веднага, нямаше как да го избегне. И въпреки това, по някаква странна причина, не ѝ се искаше да го прави. Това беше нейното време и смяташе да го прекара, както желаше. Беше планирала да му се обади по-късно и ѝ се струваше, че ако го направи сега, ще си развали целия ден. И освен това какво щеше да му каже? Как щеше да му обясни закъснението си? Късна вечеря и след това разходка? Може би. Или е ходила на кино? Или...

— Мис?

„Вече е почти обяд“, мислеше си Ели. Къде ли беше той сега? Вероятно в кантората си... Не. По-скоро беше в съда. И в този момент изведнъж почувства облекчение, сякаш от плещите ѝ падна тежък товар. Беше абсолютно невъзможно да разговаря с него сега, дори и да искаше. Реакцията ѝ я изненада. Не беше редно да се държи по този начин и все пак това не я тревожеше. Погледна часовника си.

— Наистина ли е почти дванайсет? — попита тя.

Хотелският служител кимна, поглеждайки към часовника на стената.

— Да, всъщност е дванайсет без петнайсет.

— За съжаление — каза Ели, — той е в съда сега и няма да мога да го открия. Ако се обади отново, бихте ли му казали, че съм на пазар и че ще опитам да се свържа с него по-късно?

— Разбира се — отвърна мъжът с готовност, но тя забеляза неизречения въпрос в очите му: Но къде бяхте миналата нощ? Той знаеше много добре кога точно се е прибрала. И Ели беше сигурна, че според него този час бе твърде късен за самотна жена в малък град.

— Благодаря ви — каза тя, усмихната. — Задължена съм ви.

Две минути по-късно Ели беше в колата си и караше към Ной, предвкушайки деня и без да се тревожи особено за пропуснатите обаждания. Вчера може би щеше да е различно, макар и да не знаеше защо.

Докато минаваше по подвижния мост, четири минути след като бе излязла от хотела, Лон се обади от съда.

БЯГАЩА ВОДА

Ной седеше в очакване на люлеещия се стол и пиеше подсладен чай, когато най-накрая чу звука на двигател. Заобиколи отпред и видя колата да спира на същото място под дъба, както и вчера. Клем изля за поздрав, въртейки опашка близо до вратата на колата и той видя Ели да му маха отвътре.

Сетне тя слезе, потупа по главата Клем и се обърна усмихната към Ной, който се приближаваше към нея. Ели изглеждаше по-отпусната днес, по-уверена, и той още веднъж изживя шока, че я вижда. Но днес беше по-различно от вчера. В душата му се бяха събудили нови чувства, а не просто спомени. Най-малкото беше по-силно привлечен от нея и изпитваше лека неловкост в нейно присъствие.

Ели също вървеше към него, носейки малка чанта в ръката си. За негова изненада тя го целуна нежно по бузата, задържайки свободната си ръка до кръста му, след като се отдръпна.

— Здравей — каза Ели с весели пламъчета в очите си. — Къде е моята изненада?

Ной се поотпусна малко и благодари на бога за това.

— А няма ли да чуя поне „Добър ден“ или „Как спа?“ — попита той.

Тя се усмихна. Търпението в никакъв случай не беше една от нейните добродетели.

— Добре. Добър ден? Как спа? И къде е моята изненада?

Той се засмя и отговори след кратка пауза:

— Ели, имам лоши новини за теб.

— Какви?

— Смятах да те заведа на едно място, но с тези облаци, които се задават, не съм сигурен, че трябва да ходим.

— Защо?

— Заради бурята. Ще бъдем на открито и може да се измокрим. И освен това ще има светкавици.

— Но още не е заваляло. Колко далече е мястото?

— На около миля, нагоре по реката.

Тя се поколеба за секунда, оглеждайки небето. Когато заговори, гласът ѝ прозвуча решително:

— Тогава отиваме. Не ме е грижа дали ще вали!

— Сигурна ли си?

— Абсолютно.

Ной погледна отново към облаците, които видимо се приближаваха.

— Тогава по-добре да тръгваме веднага — каза той. — Да ти взема ли чантата?

Тя кимна и му я подаде. Ной я внесе вътре и я сложи на един стол във всекидневната. Сетне взе един хляб, пъкна го в друга чанта и излезе от къщата.

Двамата тръгнаха към кануто. Ели вървеше до него, малко по-близо отколкото вчера.

— Къде точно е това място?

— Ще видиш.

— Няма ли поне да ми загатнеш?

— Е добре — каза той. — Помниш ли, когато изтеглихме кануто на брега и посрещнахме изгрева на слънцето?

— Мислех си за това тази сутрин. Спомням си, че едва не се разплаках.

— В сравнение с това, което ще видиш днес, онази сутрин ще ти се стори обикновена.

— Значи ще бъде нещо прекрасно.

Ной направи няколко крачки, преди да отговори.

— Също толкова прекрасно, колкото теб — каза той накрая и като че ли искаше да добави още нещо, но не го направи. Ели се усмихна леко и погледна настрани, чувствайки върху лицето си вятъра, който се беше усилил.

Скоро стигнаха пристана. Ной хвърли чантата в кануто, провери дали всичко е готово и го спусна във водата.

— Аз мога ли да помогна с нещо?

— Не, просто влез вътре.

След като тя седна, той бутна лодката във водата, задържайки я близо до пристана. Сетне скочи ловко вътре, балансирайки, така че да

не се преобърне. Ели беше впечатлена от сръчността му, знаейки, че онова, което беше направил с такава лекота, беше по-трудно, отколкото изглеждаше.

Тя седна на предното място с лице към Ной. Започвайки да гребе, той ѝ спомена, че обърната назад ще пропусне гледките, които щяха да се откриват, но тя поклати глава и му каза, че така ѝ е добре.

И наистина беше така.

Ако обърнеше глава, тя можеше да види всичко, което искаше да види, но най-много от всичко искаше да вижда Ной. На него бе дошла да се любовува тя, а не на реката. Горните копчета на ризата му бяха разкопчани и мускулите на гърдите му се свиваха при всеки удар на греблото. Ръкавите му бяха навити, откривайки силните му и красиво изваяни ръце.

„Изяществото на природата“, мислеше си Ели. Имаше нещо почти артистично в движенията му, когато гребеше. Нещо естествено, сякаш водата беше негова стихия и връзката му с нея идваше от неговите безименни предци от миналото. Докато го наблюдаваше, тя се опита да си представи някогашните изследователи, които първи бяха открили тези земи.

Не се сещаше за друг мъж, който дори и бегло да прилича на него. Той беше сложен и в много отношения дори противоречив, и въпреки това близък и понятен — странна, вълнуваща комбинация. На пръв поглед беше обикновено момче от малък град, което наскоро се беше върнало от войната, и вероятно самият той гледаше на себе си по този начин. И въпреки това в него имаше нещо много по-дълбоко. Може би различен го правеше любовта към поезията или ценностите, с които го беше възпитал баща му. Но каквато и да беше причината, той като че ли се наслаждаваше по-пълно на живота и именно това я беше привлякло някога към него.

— За какво мислиш?

Ели едва не подскочи — толкова неочакван беше въпросът на Ной, който я върна към действителността. Тя осъзна, че не бе казала нищо, откакто потеглиха и мислено благодари на Ной, че я беше оставил насаме със себе си. Той винаги умееше да бъде дискретен.

— За хубави неща — отвърна тя тихо, но по погледа му разбра, че е отгатнал мислите ѝ. Този факт я зарадва и се надяваше и той да мисли за нея също.

Тогава Ели усети нещо да трепва в душата ѝ, както преди толкова много години. Близостта на Ной и движенията на силното му тяло бяха странно вълнуващи. И когато очите им се срещнаха за миг, тя почувства някаква топлина в гърдите и шията си и побърза да се извърне, преди той да види поруменелите ѝ страни.

— Далече ли е още? — попита Ели.

— На около половин миля. Не повече.

Двамата се умълчаха.

— Тук е красиво — каза накрая тя. — Толкова чисто. Толкова тихо. Почти имам чувството, че се връщаме в миналото.

— И в известен смисъл е така. Реката идва от гората. Оттук до изворите ѝ няма никакви ферми и водата е чиста като кристал. Може би толкова чиста, колкото е била преди стотици години.

Тя се наведе към него.

— Кажи ми, Ной, какво си спомняш най-ярко от лятото, което прекарахме заедно?

— Всичко.

— А нещо по-особено.

— Не — отвърна той.

— Не си спомняш нищо особено?

След кратка пауза Ной заговори тихо и сериозно:

— Не, не е това. Не е това, което си мислиш. Аз бях сериозен, когато казах всичко. Спомням си всеки миг, който прекарахме заедно, и всеки от тях беше прекрасен. Не мога да избира някакъв момент, който да означава повече за мен от останалите. Цялото лято беше свършено, такова лято, каквото всеки трябва да преживее. Как би могъл един момент да е по-важен от другите?

Поетите често описват любовта като емоция, която не можем да контролираме, нещо, което остава непонятно за логиката и здравия разум. И точно такава беше тя за мен. Аз не смятах да се влюбя в теб и съм сигурен, че и ти не си имала намерение да се влюбиш в мен. Но скоро след като се срещнахме, стана ясно, че нито един от нас не може да контролира хода на нещата. Ние се влюбихме въпреки нашите различия и когато това се случи, се роди нещо ново и прекрасно. За мен любов като тази идва само веднъж в живота и всяка минута, която прекарахме заедно, е отпечатана незаличимо в паметта ми. Аз никога няма да забравя дори и един миг от нея.

Ели се взираше в него. Никой, през целия ѝ живот, не ѝ беше казал нищо подобно. Никога. Тя не знаеше какво да отговори и седеше мълчаливо с пламнало лице.

— Прощавай, ако съм те смутил, Ели. Не исках. Но аз запомних това лято и вероятно винаги ще го помня. Знам, че нещата между нас не могат да бъдат вече същите, но това не променя онова, което чувствам към теб.

— Не си ме смутил, Ной... — отвърна Ели тихо. — Просто никой никога не ми е говорил такива неща... Онова, което каза, беше красиво. Човек трябва да е поет, за да може да се изразява по този начин и ти си единственият поет, когото съм срещала.

Сетне те дълго мълчаха. Някъде в далечината се чу крясък на орел рибар, близо до брега във водата цопна кефал. Веслото се движеше ритмично, при което лодката се поклащаше едва-едва. Вятърът бе спрял, облаците бяха станали още по-черни и кануто се носеше в неизвестна посока.

Ели забелязваше всичко, всеки звук, всяко шумолене. Сетивата ѝ бяха оживели и ѝ се струваше, че се е събудила от някакъв дълбок сън. В ума ѝ се заредиха епизоди от последните няколко седмици. Замисли се за безпокойството, което бе изпитвала, тръгвайки насам. За изненадата си, когото видя статията във вестника. За безсънните си нощи и тревожните дни. Дори и вчера все още се страхуваше и обмисляше дали да не избяга. Но напрежението вече го нямаше и на негово място бе дошло нещо друго, на което се наслаждаваше, докато се носеше над водната повърхност в старото червено кану.

Чувстваше някакво странно задоволство, че бе дошла. Радваше се, че Ной бе станал точно такъв мъж, какъвто си го беше представяла и щеше да запази това съкровено знание в себе си завинаги. Беше виждала много мъже през последните години, разрушени от войната, от времето или дори от парите. Необходима беше сила да останеш верен на голямата си страст и Ной бе доказал, че я притежава.

В този свят властваше бизнесът, а не поезията и такива като него често оставаха неразбрани. Американската икономика беше в подем — или поне така пишеха вестниците — и хората се бяха втурнали напред, опитвайки се да забравят ужасите на войната. Тя разбираше причините, които ги караха да гонят славата и богатството, но

увлечени в това преследване много от тях, също като Лон, пренебрегваха нещата, които внасяха красота в света.

Кой в Роли би тръгнал да реставрира една стара изоставена къща? Или да чете Уитман и Елиът, да намира образи в ума си или да размишлява за духа? Или да се наслаждава на изгрева от носа на едно старо кану? Това бяха непрактични и безполезни занимания, но тя чувстваше, че те не са маловажни, защото именно благодарение на тях животът си струваше да бъде живян.

За нея тези неща имаха същата стойност като изкуството, макар да разбра това, едва когато дойде тук. Или по-скоро си го спомни. Някога тази истина ѝ беше известна и тя отново се прокле, че бе забравила нещо толкова важно — да твори красота със собствените си ръце. Рисуването беше нейно призвание и Ели бе убедена в това сега. Чувствата ѝ тази сутрин го бяха потвърдили и тя знаеше, че каквото и да се случеше, щеше да опита още веднъж. На всяка цена, независимо кой какво щеше да каже.

Дали Лон би я насърчил да рисува? Спомняше си, че му беше показала една от своите картини няколко месеца, след като бяха почнали да излизат. Беше някаква абстракция, която донякъде приличаше на картината над камината на Ной, на която той толкова се възхищаваше, макар може би не толкова изразителна. Лон се вгледа в нея, сякаш я изучаваше и малко по-късно я попита какво е изобразено на нея. Тя не си направи труда да му отговори.

Сетне Ели поклати глава, знаейки, че не е съвсем честна. Тя обичаше Лон по съвсем други причини. Макар и да не беше като Ной, Лон бе добър човек, мъж, за какъвто винаги бе знаела, че трябва да се омъжи. С Лон нямаше да има изненади и бъдещето беше предвидимо. Той щеше да бъде любящ съпруг и тя щеше да бъде добра съпруга. Щеше да има дом близо до семейството и приятелите си, деца и добро обществено положение. С Лон животът ѝ щеше да бъде такъв, какъвто винаги бе очаквала и искала. И макар обичта им да не можеше да бъде определена като пламенна, Ели отдавна се беше убедила, че страстта не е най-важното нещо за една сериозна връзка, пък било то и брак. Страстта идваше и си отиваше с течение на времето, а приятелството и взаимното разбиране оставаха. В това отношение между нея и Лон всичко беше наред и тя вярваше, че това е достатъчно.

Но сега, докато гледаше Ной да гребе, Ели постави под съмнение това свое убеждение. Всеки негов жест, всичко онова, което той беше излъчваше еротизъм и тя се улови, че мисли за него по начин, който не подходеше за една сгодена жена. Опитва се да отвлече мислите си в друга посока, извъръщайки глава настрани, но ловките ритмични движения на тялото му неизменно привличаха погледа ѝ отново.

— Ето, че стигнахме — каза Ной, насочвайки кануто към група дървета близо до брега.

Ели се огледа, но не видя наоколо нищо необикновено.

— Къде е мястото, за което ми говореше?

— Тук — отвърна той, направлявайки кануто към ствола на старо повалено дърво, което почти скриваше от погледа някакъв тесен проток.

Ной насочи кануто към дървото и двамата трябваше да наведат главите си, за да не се ударят в него.

— Затвори си очите — прошепна той и Ели го направи, слагайки ръце пред лицето си. Тя чу плисъка на водата и почувства движението на кануто, което се движеше напред, отклонявайки се от течението на реката.

— Добре — каза той накрая и спря да гребе. — Сега можеш да ги отвориш.

ЛЕБЕДИ И БУРИ

Ели и Ной бяха по средата на езеро, което се пълнеше от водите на река Брайсис. Не беше голямо, може би няколкостотин метра широко и тя се учуди, че не го беше видяла само секунди преди това.

Гледката беше невероятна. Те бяха буквално обградени от хиляди диви лебеди и гъски. Птиците плуваха толкова нагъсто, че на места не се виждаше водата. Отдалече групите лебеди почти приличаха на айсберги.

— О, Ной — каза тя накрая тихо. — Толкова е красиво.

Те дълго време гледаха птиците в мълчание. Ной ѝ посочи група малки, наскоро излюпени гъсета, които следваха големите гъски близо до брега, опитвайки се да не изостават.

Докато кануто напредваше към центъра на езерото, въздухът беше изпълнен с крясъци и цвърчене. Повечето птици не им обръщаха никакво внимание. Обезпокоени изглеждаха единствено онези, които трябваше да се отдръпнат от носа на приближаващото се кану. Ели протегна ръка и докосна най-близките от тях, усещайки трептящите им пера под пръстите си.

Ной взе чантата с хляб от дъното на лодката и я подаде на Ели. Тя разпръсна шепа трохи, опитвайки се да нахрани първо най-малките. Те започнаха да описват кръгове около кануто в търсене на храна, докато Ели се заливаше от смях.

Скоро в далечината се чу грохот на мълния — глух, но силен — и те разбраха, че е време да си тръгват.

Ной подкара кануто към реката, гребейки по-силно отпреди. Ели все още беше изумена от онова, което бе видяла току-що.

— Ной, какво правят те тук?

— Нямам представа. Знам, че лебедите от север всяка зима мигрират в района на езерото Матамуски, но изглежда, че този път са дошли тук. Не знам защо. Уплашила ги е или подранилата зима или са се отклонили от пътя си, но рано или късно ще се върнат у дома.

— Значи няма да останат тук?

— Съмнявам се. Те се ръководят от инстинкта си и това не е тяхното място. Някои от гъските могат и да зимуват тук, но лебедите със сигурност ще се върнат в Матамуският.

Ной гребеше усилено, докато над главите им се събираха тъмни облаци. Скоро завали, в началото леко, но после дъждът постепенно се усили. Проблесна светкавица... пауза... сетне отново изтрещя гръм, но този път по-силно и по-близо. Ной вече гребеше с всичка сила, при което мускулите на ръцете му се опъваха при всеки удар на веслото.

Капките станаха по-тежки.

Надигна се вятър.

Скоро валеше вече като из ведро. Ной напразно се надпреварваше с облаците, ругаейки дъжда и проклинайки Майката Природа.

Лееше се истински порой и Ели гледеше как водните талози падат диагонално от небето, сякаш опълчвайки се на земното притегляне, носени от западните ветрове, които виеха в короните на дърветата. Притъмня още повече и от небето започнаха да падат големи тежки капки, предвещаващи ураган.

Ели се наслаждаваше на дъжда и отметна назад глава, за да го срещне с лицето си. Знаеше, че роклята ѝ отпред щеше да прогизне само за няколко минути, но не я беше грижа. Интересно дали Ной щеше да забележи това. Вероятно, да...

Прокара пръсти през мократа си коса. Усещането беше прекрасно, чувстваше се прекрасно и всичко беше прекрасно. Въпреки дъжда, тя чуваше тежкото му дишане и този звук събуди у нея възбуда, каквато не помнеше от години.

Небето гърмеше точно над тях и дъждът се усили дори още повече. Ели никога не беше виждала такъв порой. Тя погледна нагоре и се засмя, отказвайки се от опитите си да се запази суха, което накара Ной да се почувства малко по-спокоен, защото не знаеше, дали Ели няма да се уплаши от бурята. Макар решението да дойдат тук да беше нейно, тя едва ли бе очаквала, че ще бъдат застигнати от такъв потоп.

Няколко минути по-късно се добраха до пристана и Ной доближи кануто до него, за да може Ели да слезе. Помогна ѝ да запази равновесие, сетне сам слезе и изтегли кануто на брега на достатъчно голямо разстояние, за да не бъде отнесено от реката. И за всеки случай

го върза за пристана, знаейки, че минута повече или по-малко под дъжда нямаше да имат голямо значение.

Докато стягаше възела, той погледна към Ели и изведнъж дъхът му секна. Невероятно красива, тя спокойно го чакаше да приключи, без да обръща ни най-малко внимание на дъжда. Даже не се опитваше да се прикрие и той неволно се загледа в очертанието на гърдите ѝ, които изпъкваха през плата на полепналата към тялото ѝ рокля. Дъждът не беше студен, но въпреки това зърната ѝ стърчаха напред като малки камъчета. Завладя го непреодолимо желание и смутен, той се извърна бързо настрана, мърморейки си сърдито под нос с надеждата, че бурята ще заглуши всякакъв звук. Когато най-накрая върза кануто и се изправи, Ели неочаквано взе ръцете му в своите. Въпреки пороя, те не се втурнаха към къщата и Ной се замисли колко прекрасно би било, ако прекарат тази нощ заедно.

Ели си мислеше за същото. Чувствайки топлината на дланите му, тя си представи как те обхождат цялото ѝ тяло, плъзгайки се бавно по кожата ѝ. Самата мисъл за това я накара да си поеме дълбоко дъх, усещайки някаква нова топлина в зърната на гърдите си и между краката си.

Разбра, че нещо се беше променило, откакто бе дошла тук. И макар да не можеше да каже кога точно се е случило — вчера вечерта, по време на разходката с кануто, или когато видяха лебедите, или може би дори сега, докато вървяха ръка за ръка — тя знаеше, че отново е влюбена в Ной Тейлър Калхун, а може би никога не бе преставала да го обича.

Те вече не чувстваха смущение помежду си, когато стигнаха вратата и влязоха вътре, мокри до кости.

— Имаш ли с какво да се преоблечеш? — попита той.

Тя поклати глава, все още дълбоко развълнувана, питайки се дали това личи на лицето ѝ.

— Мисля, че ще намеря тук някакви дрехи за теб. Може да са ти малко големи, но ще бъдат сухи и топли.

— Каквото и да е — каза тя.

— Връщам се след секунда.

Ной събу мокрите си ботуши, затича се по стълбите и се върна след минута, носейки памучни панталони и риза с дълги ръкави под едната мишница и джинси и синя риза под другата.

— Ето — каза той, подавайки ѝ памучните панталони и ризата с дълги ръкави. — Можеш да се преоблечеш в спалнята на горния етаж. Там има баня и кърпа, ако искаш да си вземеш душ.

Ели му благодари с усмивка и тръгна по стълбите, чувствайки очите му върху себе си, докато се качваше. Тя влезе в спалнята, затвори вратата, сложи панталоните и ризата на леглото му и съблече всичко от себе си. Сетне тръгна гола към шкафа, намери вътре закачалка, окачи на нея роклята, сутиена и бельото си и тръгна с нея към банята, за да не намокри дървения паркет. Чувстваше някакъв таен трепет, че е свършено гола в същата стая, в която той спеше.

Не ѝ се искаше да се къпе след този дъжд. Приятно ѝ беше да усеща особената мекота на кожата си, която ѝ напомняше за начина, по който бяха живели хората някога отдавна. Близко до природата. Като Ной. Тя облече дрехите, които ѝ беше дал, и се погледна в огледалото. Панталоните ѝ бяха доста широки и за да не ѝ падат, напъха в тях ризата си и нави малко крачолите, така че да не се влачат по пода. Ризата беше малко разпрана при яката и висеше на едното ѝ рамо, но въпреки това ѝ хареса как изглежда в нея. Нави ръкавите си почти до лактите, намери чифт чорапи в шкафа, обу ги и тръгна към банята, за да потърси гребен или нещо подобно.

Вчеса мократа си коса, колкото да разплете възлите в нея, и се погледна в огледалото, съжалявайки, че не носи със себе си шнола или няколко фиби.

Би било хубаво да има и спирала, но тъй или иначе нямаше. По очите ѝ все още се виждаха следи от сутрешния ѝ грим и тя направи каквото можа с помощта на една кърпа за лице.

Когато свърши, се погледна в огледалото, оставайки доволна от постигнатото, и тръгна надолу по стълбите.

Ной беше във всекидневната пред камината, където се опитваше да запали огън. Не я забеляза, когато влезе и известно време тя го наблюдаваше мълчаливо. Той също се беше преоблякъл и изглеждаше добре — тесни джинси, чиста риза, опъната от широките му рамене и влажни кичури коса, които падаха върху яката му.

Ной разбута цепениците и добави още подпалки. Облегната на касата на вратата с кръстосани крака, Ели продължаваше да го наблюдава. Няколко минути по-късно вече гореше огън. Той посегна да вземе няколкото неизползвани цепеници, в този момент я зърна с крайчеца на окото си и се извърна бързо към нея.

Дори и в неговите дрехи тя изглеждаше красива. След кратък момент на смут, Ной се зае да нареди цепениците на купчина.

— Не те чух — каза той, опитвайки се да подхване непринуден разговор.

— Знам. Нарочно се опитах да не вдигам шум.

Ели забеляза смущението на Ной и дори се досети за причината, мислейки си в същото време колко млад изглежда той.

— От колко време стоиш там?

— Няколко минути.

Ной пхна ръце в джобовете си и посочи към кухнята.

— Искаш ли чай? Кипнах вода, докато беше горе.

Нищо не значещ разговор, колкото да не настъпи неловко мълчание. Но, боже мой, колко красива беше тя...

Ели забеляза как я гледа и се замисли за миг, усещайки как старото чувство взима връх над нея.

— А имаш ли нещо по-силно? Или е още твърде рано за това.

— Имам малко бърбън в бюфета — усмихна се Ной. — Ще свърши ли работа?

— Чудесно!

Той тръгна към кухнята и Ели го видя да прокарва ръка през влажната си коса, малко преди да се скрие от погледа ѝ.

Проехтя силен гръм и отново заваля пороен дъжд. Ели чуваше ударите на капките по покрива и прашането на горящите цепеници в камината. Обърна се към прозореца, за да види сивото небе, разцепено от светкавица. Секунди по-късно още един тътен, този път по-близо.

Ели взе едно одеяло от дивана и седна на килима пред камината. Кръстоса крака, наметна се с одеялото и се загледа в танцуващите пламъци. Ной се върна и когато я видя, седна до нея. Сложи две чаши на пода и сипа малко бърбън във всяка от тях. Навън небето все повече притъмняваше.

Отново се чу оглушителна гръмотевица. Бурята се надигна с пълната си сила и вятърът носеше дъжда на талази.

— Ама че време! — каза Ной, гледайки струйките дъжд, които се стичаха по прозореца. Той и Ели бяха близо сега, макар да не се докосваха. Гърдите ѝ се повдигаха при всеки неин дъх и Ной отново си представи как докосва тялото ѝ, но с усилие на волята пропъди тези мисли от ума си.

— На мен ми харесва — каза тя, отпивайки от чашата си. — Винаги съм харесвала гръмотевичните бури. Още от малко момиче.

— Защо? — попита Ной, просто за да поддържа разговора.

— Не знам. Винаги са ми се стрували романтични.

Тя отново замълча, докато Ной гледаше как пламъците блещукат в изумрудените ѝ очи. Сетне тя каза:

— Спомняш ли как седяхме заедно и гледахме бурята няколко дни преди да замина?

— Разбира се.

— Често си мислех за онази нощ, след като се върнах у дома. Никога няма да забравя как изглеждаше тогава. И точно такъв те запомних винаги.

— Променил ли съм се много? — попита той.

Ели отпи отново от бърбъна си, усещайки приятната топлина, която се разливаше в нея, и докосна ръката му, когато заговори:

— Не много. Не и нещата, които помня. Сега, разбира се, си по-стар, с повече опит зад гърба си, но си запазил същия онзи блясък в очите си. Все още обичаш да четеш поезия и да плаваш по реките. Ти си същият добър човек, когото помня, и дори и войната не е могла да те направи жесток.

Ной се замисли над думите ѝ, чувствайки ръката ѝ върху своята и палеца ѝ, който описваше бавни кръгове.

— Ели, днес ти ме попита какво си спомням най-ярко от онова лято. А ти какво си спомняш?

Тя се замисли и когато заговори, гласът ѝ сякаш идваше някъде отдалече:

— Спомням си как се любехме. Това съм запомнила най-ярко. Ти беше първият мъж в живота ми и онова, което се случи, бе по-прекрасно от всичко, което си бях представяла.

Ной отпи от чашата си, връщайки се, развълнуван, назад в миналото. И после поклати глава — ставаше все по-трудно. А Ели продължи:

— Спомням си колко много се страхувах преди това, цялата треперех, и въпреки това страшно те исках. Радвам се, че ми беше първият. Радвам се, че споделихме това щастие.

— Аз също.

— А ти? Ти страхуваше ли се?

Ной мълчаливо кимна. Тя се усмихна.

— И аз така си мислех. Ти беше стеснителен. Особено в началото. Помня, че ме попита дали си имам приятел и когато ти казах, че имам, ти почти не ми проговори повече.

— Не исках да заставам между вас.

— Но все пак го стори, въпреки вродената ти тактичност — каза тя с усмивка. — И се радвам, че го направи.

— Кога му каза за нас?

— Веднага, щом се върнах у дома.

— Трудно ли ти беше?

— Ни най-малко. Аз бях влюбена в теб.

Ели леко стисна ръката му и седна по-близо до него. Положи глава на рамото му. Той усети уханието ѝ — свежо като дъжда. Сетне тя продължи тихо:

— Помниш ли, когато ме изпрати до вкъщи след края на празника? Аз те попитах дали искаш да се видим пак. Ти само кимна с глава и не каза нито дума, сякаш не беше особено въодушевен.

— Никога преди не бях срещал момиче като теб. Бях просто безпомощен. Нямах представа какво да кажа.

— Знам. Ти никога не можеш да скриеш нищо. Очите ти винаги те издават. Всъщност ти имаш най-прекрасните очи, които някога съм виждала.

След малко тя вдигна глава от рамото му и го погледна право в лицето. Когато заговори, гласът ѝ беше почти като шепот:

— Никога не съм обичала никого толкова силно, колкото теб онова лято.

Отново проблесна светкавица. В тихите мигове преди гърма очите им се срещнаха и те се опитаха да заличат изминалите четиринайсет години. И двамата усещаха промяната, която бе настъпила в тях от вчера. Когато тътенът най-накрая дойде, Ной въздъхна и се извърна към прозореца.

— Жалко, че не си чела писмата ми, които ти изпратих — каза той.

Тя не отговори веднага.

— Не всичко е зависело от теб, Ной. Не ти казах, но аз ти написах десетки писма, след като се върнах у дома. Просто никога не ги изпратих.

— Защо? — попита Ной, изненадан.

— Предполагам, че съм била твърде уплашена.

— От какво?

— От това, че не си ме обичал истински. И че може би си ме забравил.

— Никога нямаше да те забравя. Та аз дори не спирах да мисля за теб.

— Сега знам това. Мога да го прочета в очите ти. Но тогава беше различно. Имаше толкова неща, които не разбирах, неща, които умът на едно младо момиче не може да осмисли.

— Какво имаш предвид?

Ели се замисли, търсейки правилните думи.

— Когато твоите писма така и не дойдоха, аз не знаех какво да мисля. Спомням си, че разказах на най-добрата си приятелка какво се случи през онова лято и тя ми каза, че ти си получил каквото си искал и не е учудена, че не ми пишеш. Аз, разбира се, не ѝ повярвах, знаех, че не си такъв, но твоето мълчание и всички неща, които ни разделяха, ме накараха да си мисля, че онова лято е означавало повече за мен, отколкото за теб... И докато всякакви такива мисли се въртяха из главата ми, получих писмо от Сара, в което ми пишеше, че си заминал от Ню Берн.

— Фин и Сара знаеха новия ми адрес...

Тя вдигна ръка, за да го спре.

— Знам, но аз никога не го поисках. Помислих си, че си напуснал Ню Берн, за да започнеш нов живот. Без мен. Защо иначе не би ми писал? Или не би се обадил? Или не би дошъл да ме видиш?

Ной извърна глава, но не каза нищо и тя продължи:

— Дълго нямах никаква вест от теб, с времето болката постепенно започна да затихва и накрая реших, че е по-добре да забравя всичко. Или поне така си мислех. Но във всяко момче, с което се срещах през годините, аз търсех теб, и когато чувството станеше

прекалено силно, сядах и ти пишех поредното писмо. Но никога не ги изпращах, защото се страхувах от отговора ти. Мислех си, че отдавна вече имаш друг живот, че си обикнал друга жена и не желяех да науча за това. Искях да съхраня това лято в паметта си такова, каквото го помнех.

Ели произнесе тези думи толкова очарователно, толкова невинно, че Ной едва се сдържа да не я целуне. Но не го направи. Вместо това се пребори с желанието си, знаейки, че не бе дошла за това. И все пак тя беше толкова близо и докосването ѝ толкова сладостно.

— Написах ти последното писмо преди няколко години. След като срещнах Лон, писах на баща ти, за да разбере къде си. Но след всичките тези години аз дори не знаех дали той все още живее на същия адрес. И освен това имаше война...

Гласът ѝ заглъхна и известно време двамата мълчаха, погълнати в мислите си. На небето проблесна светкавица, преди Ной най-накрая да заговори:

— Жалко все пак, че не си го изпратила.

— Защо?

— Просто, за да получа някаква вест от теб. Да науча какво правиш.

— Щеше да останеш разочарован. Животът ми не е особено вълнуващ. И освен това аз не съм същата, каквато ме помниш.

— Ти си по-прекрасна, отколкото те помня, Ели.

— Благодаря ти, Ной.

Тук той трябваше да замълчи, защото знаеше, че ако думите останеха неизречени, по някакъв начин щеше да държи нещата под контрол като през всички тези четиринайсет години. Но чувството в него бе по-силно от волята му и той отстъпи пред него с надеждата, че то щеше да им върне онова, което бяха имали някога отдавна.

— Не казвам това, за да бъда мил. Казвам го, защото те обичам и винаги съм те обичал. Повече, отколкото можеш да си представиш.

В този момент изпраща цепеница, изпращайки облак от искри към комина, и двамата видяха, че в огнището са останали само тлеещи въглени. Трябваше да се хвърлят още дърва, но нито един от тях не помръдна.

Ели отпи отново от бърбъна си и започна да чувства въздействието му. Но не само алкохолът бе причината да стисне ръката

на Ной малко по-силно, чувствайки топлината му. Когато погледна през прозореца, тя видя, че облаците са станали почти черни.

— Трябва да разпаля огъня — каза Ной и Ели трябваше да се отдръпне. Той отиде при камината, отвори вратичката и добави няколко цепеници. Разръчка с ръжена старите дърва, така че да се запалят и новите.

Пламъците се разгоряха и Ной се върна при нея. Тя се сгуши до него отново и положи глава на рамото му както преди. Сетне протегна ръка и го погали по гърдите, а Ной се наведе леко и прошепна в ухото ѝ:

— Това ми напомня за едно време. Когато бяхме млади.

Ели се усмихна, мислейки си за същото, и двамата останаха така, загледани в пламъците и лекия дим.

— Ной, ти не ме попита за това, но аз искам да ти кажа нещо.

— Какво?

— Никога не е имало друг, Ной — каза тя тихо. — Ти не беше просто първият. Ти си единственият мъж, с когото някога съм била. Не очаквам да ми кажеш същото за себе си, но просто исках да знаеш.

Ной мълчеше, извърнат настрана. На Ели ѝ стана топло и уютно, докато гледаше огъня. Ръката ѝ ласкаво обхождаше силните му гърди под ризата му.

Тя си спомни онази тяхна последна прегръдка, когато си мислеха, че се разделят завинаги. Тогава седяха на един вълнолом, който трябваше да спира водите на река Нюс. Ели плачеше, защото можеше да не се видят никога повече, и се питаше дали някога отново ще бъде щастлива. Вместо да ѝ каже нещо, той пхна една бележка в ръката ѝ, която тя прочете на път за вкъщи. Сетне я запази и понякога я препрочиташе цялата или само отделни откъси. Имаше, обаче, една част, която бе чела най-малко сто пъти, и по някаква причина тя изникна сега в паметта ѝ:

„Боли толкова много на раздяла, защото душите ни са свързани. Може би винаги са били и винаги ще бъдат. Може би сме живели хиляда живота преди този и във всеки от тях сме се намирали отново и отново. И може би всеки път сме били принудени да се разделим по същите

причини. Ето защо вчерашното «довиждане» е било сбогуване за последните десет хиляди години и прелюдия към онова, което ще дойде.

Когато те гледам, аз виждам твоята красота и изящество и знам, че те са разцъфтявали с всеки твой следващ живот. И аз знам, че във всеки мой живот аз съм те търсил. Не някоя като теб, а теб, защото твоята душа и моята трябва да бъдат винаги заедно. И сега, по някаква непонятна причина, ние сме принудени да си кажем «довиждане».

Бих искал да ти кажа, че всичко при нас ще бъде наред и ти се кълна, че ще направя всичко възможно това да се сбъдне. Но ако не се срещнем никога повече и нашето «довиждане» се окаже завинаги, аз знам, че ние ще се видим отново в един друг живот. Ще се намерим отново, звездите тогава може би ще бъдат други, и ще се обичаме не само в това невъобразимо бъдеще време, но и за всички онези времена, когато нещо ни е разделяло в миналото.“

„Възможно ли беше това? — размишляваше Ели. — Възможно ли беше той да е прав?“

Тя никога не бе отхвърляла тази възможност, вкопчена в думите му, в случай че се окажеха истина. Тази бележка неведнъж ѝ бе помагала да преживява тежки моменти. Но фактът, че седеше до него сега, като че ли подлагаше на проверка теорията, че те бяха обречени да бъдат винаги разделени. Освен ако звездите не се бяха променили от последния път, когато бяха заедно.

Но каквато и да беше истината, сега тя искаше да седи сгушена до него, да усеща топлината на тялото му и ръката, която бе обгърнала рамото ѝ. Изведнъж Ели почувства, че трепери, както първия път, когато бяха заедно.

Струваше ѝ се, че няма нищо по-нормално от това да бъде тук. Всичко беше свършено — и огънят в камината, и напитките, и бурята. Като с магическа пръчка, всичките тези години на раздяла като че ли нямаха никакво значение.

Небето навън бе прорязано от светкавица. Огънят танцуваше по една разпалена цепеница, разпръсквайки топлината си. Октомврийският дъжд се лееше по стъклата на прозорците, поглъщайки всеки звук отвън.

И тогава те се предадоха, отстъпвайки пред всичко онова, с което се бяха борили през последните четиринайсет години. Ели вдигна глава от рамото му и го погледна с премрежени очи, а Ной я целуна нежно по устните. Тя вдигна ръка и докосна бузата му, плъзвайки пръсти по нея. Той се наведе бавно към нея и я целуна отново, все така нежно и томително, и тя отвърна на целувката му, чувствайки как годините на раздяла се стопяват в обзелата ги страст.

Ели затвори очи и остана с леко отворени устни, докато пръстите му галеха ръцете ѝ. Той я целуна по шията, лицето, клепачите и след като се отдръпна, тя продължи да чувства влагата от устата му там, където я бяха докоснали устните му. Взе ръката му и я насочи към гърдите си, от гърлото ѝ се надигна стон, когато почувства нежния му досег през тънкия плат на ризата.

Светът изглеждаше като сън, когато Ели се отдръпна с отблясъците от огъня върху лицето си. Сетне тя започна мълчаливо да разкопчава копчетата на ризата му. Ной я гледаше и чуваше тихото ѝ дишане, докато ръката ѝ напредваше надолу. При всяко следващо копче усещаше пръстите ѝ да сноват до кожата му и когато накрая свърши, тя му се усмихна леко. Той почувства ръцете ѝ да се плъзват под ризата му изследвайки тялото му, докосвайки го колкото може по-леко. Гърдите му бяха горещи и леко влажни под ръката ѝ. Навеждайки се напред, тя го целуна по шията и в същото време дръпна ризата от раменете му, при което ръцете му останаха заключени отзад. Ели вдигна лице към него, позволявайки му да я целуне, докато той досъблече ризата си, оставяйки я на пода.

Сега Ной протегна ръце към нея, повдигна ризата ѝ и обходи бавно корема ѝ с пръсти, преди да я накара да вдигне ръце и да изхлузи дрехата през главата си. Дъхът ѝ секна, когато той наведе глава и я целуна между гърдите, плъзвайки бавно език към шията ѝ. Ръцете му нежно галеха гърба ѝ, ръцете ѝ, раменете ѝ и Ели почувства горещите им тела да се притискат едно в друго, кожа в кожа. Ной я целуна по шията и я ухапа леко, а тя се повдигна малко, за да му позволи да смъкне панталоните ѝ. Сетне Ели посегна към ципа му,

разкопча го и остана загледана в него, докато той се досъблече. Без да бързат голите им тела най-накрая се доближиха едно до друго, треперейки при спомена за онова, което някога бяха споделили.

Езикът му следваше линията на шията ѝ, а в това време ръцете му галеха горещата гладка кожа на гърдите ѝ, сетне се спуснаха надолу към корема, минаха покрай пъпа и после пак поеха нагоре. Ной беше поразен от красотата ѝ. Косите ѝ улавяха пламъците и леко блещукаха. Кожата ѝ, мека и прелестна, сякаш грееше под светлината на огъня. Почувства ръцете ѝ върху гърба си, нежни и приканващи.

Те легнаха назад, близо до огъня и от топлината въздухът там изглеждаше гъст. Гърбът ѝ беше леко извит, когато той се претърколи над нея с едно плавно движение. Ной се наведе напред, коленете му бяха от двете страни на бедрата ѝ. Ели повдигна глава, задъхана, и целуна брадичката и шията му, докосна с език раменете му, вкусвайки потта по ламналото му тяло. Прокара пръсти през косата му, докато той я държеше в прегръдките си. Мускулите му бяха станали на възли от усилието. Изкусително намръщена, Ели се опита да го притегли към себе си, но вместо това Ной плъзна гърдите си до нейните и тя почувства тялото ѝ да потръпва от удоволствие и очакване. Той повтори същото движение отново и отново, целувайки всяка част на тялото ѝ, слушайки тихите стонове и въздишки, които тя издаваше.

Ной продължи така, докато ласките му я доведоха до пълна изнемога и когато най-накрая се сляха в едно, Ели извика, забивайки пръсти в гърба му. Тя зарови лице в шията му, чувствайки го дълбоко в себе си, чувствайки силата и нежността му, чувствайки всеки негов мускул и душата му. Следваше неговия ритъм в унес, позволявайки му да я отведе там, където поискаше.

Ели отвори очи и се загледа в Ной, който беше толкова прекрасен под танцуващите отблясъци от камината. Тялото му блестеше от потта, по гърдите му се търкулваха малки кристални мъниста, които падаха върху нейните, също като дъжда навън. И с всяка капка пот, с всеки дъх, тя чувстваше как целият ѝ предишен живот, всичките ѝ отговорности, постепенно изчезват в нищото.

Тялото на всеки един от тях даряваше наслада и получаваше в замяна и внезапно Ели бе обзета от усещане, което никога не бе подозирала, че съществува. То я разтърсваше и бушуваше в нея като огън, докато накрая стихна и тя най-сетне успя да си поеме дъх,

потръпвайки под него. Но едва-що отишло си, удоволствието се върна отново и продължи да се повтаря в дълги последователности, отново и отново. Дъждът вече бе спрял и слънцето залязло, но тялото ѝ, макар и изтощено все още не желаше да се разделя с наладата между тях.

Прекараха остатъка от деня в прегръдките си, ту се любеха, ту лежаха пред камината, загледани в пламъците, които постепенно обгръщаха цепениците. От време на време той ѝ рецитираше свое любимо стихотворение, а тя лежеше до него със затворени очи и слушаше, чувствайки думите почти физически. Сетне те отново търсеха топлината на телата си, шепнейки си любовни слова между целувките.

Продължиха така през цялата вечер, сякаш изкупвайки пропуснатите години, и накрая заспаха в прегръдките си. На няколко пъти през нощта Ной се събуждаше, виждаше до себе си умореното ѝ сияещо тяло и му се струваше, че всичко на света изведнъж си беше дошло на мястото.

В миговете преди зората, докато отново ѝ се любуваше, ресниците ѝ внезапно трепнаха и се отвориха. Тя му се усмихна, протегна ръка и докосна лицето му. Той сложи нежно пръст върху устните ѝ, за да ѝ попречи да говори и двамата дълго се гледаха.

Когато буцата в гърлото му изчезна, Ной ѝ прошепна:

— Ти си отговорът на всяка моя молитва, която съм изричал. Ти си моята песен, блян и дихание и не знам как можах да живея без теб толкова дълго. Обичам те, Ели, повече отколкото можеш да си представиш. Винаги съм те обичал и винаги ще те обичам.

— О, Ной — каза тя, притегляйки го към себе си.

Тя го желаше и имаше нужда от него сега повече от всякога. Повече от всичко.

СЪДЕБНИ ЗАЛИ

Същата сутрин трима мъже — двама адвокати и един съдия — седяха в една съдебна зала, докато Лон завърши изречението си. Миг по-късно съдията отговори.

— Това е доста необичайна молба — каза той, замислен. — Струва ми, че днес можехме спокойно да приключим с това дело. Да не искате да кажете, че ангажиментът ви е толкова спешен, че не можете да отложите нещата до вечерта или до утре?

— Не, Ваша Светлост, не мога — отговори Лон доста припряно. „Запази самообладание — каза си той. — Поеми си дълбоко въздух.“

— И вашият ангажимент няма нищо общо с делото, което разглеждаме.

— Не, Ваша Светлост. Въпросът е от лично естество. Знам, че молбата ми е необичайна, но нещата наистина не търпят отлагане. — „Така вече е по-добре“, продължи Лон вътрешният си монолог.

Съдията се облегна назад, претегляйки ситуацията.

— Мистър Вейте, вие какво мислите за това.

Запитаният се покашля, преди да отговори.

— Мистър Хамънд ми се обади тази сутрин и аз вече разговарях с моите клиенти. Те са съгласни да изчакат до понеделник.

— Разбирам — каза съдията. — А мислите ли, че отлагането ще бъде в интерес на вашите клиенти?

— Така смятам — отвърна мистър Бейтс. — Мистър Хамънд се съгласи повторно да разгледаме един въпрос, който представлява интерес за моите клиенти.

Съдията погледна строго двамата мъже и се замисли.

— Не ми харесва всичко това — отбеляза той накрая. — Ни най-малко. Но мистър Хамънд никога преди не е отправял подобна молба и допускам, че въпросът действително е от изключителна важност за него.

Той направи ефектна пауза и погледна някакви документи върху писалището си.

— Съгласен съм на отсрочка до понеделник. Ще открием заседанието точно в девет.

— Благодаря, Ваша Светлост — каза Лон.

Две минути по-късно той излезе от съда, тръгна към колата си, която беше паркирал на отсрещния тротоар, качи се и потегли към Ню Берн с треперещи ръце.

НЕОЧАКВАН ПОСЕТИТЕЛ

Ной приготви закуска за Ели, докато тя спеше във всекидневната. Нищо особено — бекон, бисквити и кафе. Той сложи подноса до нея, когато се събуди, и след като ядоха, отново се любиха. Това беше неумолимо, категорично потвърждение на онова, което бяха споделили предишния ден. Ели изви гръб и изкрещя силно, разтърсена от финалната вълна на удоволствието, сетне обви ръце около него и двамата останаха вкопчени един в друг, задъхани и изтощени.

Изкъпаха се заедно и Ели облече роклята си, която беше изсъхнала през нощта. Тя прекара сутринта с Ной. Двата нахраниха Клем и провериха всички прозорци, за да се убедят, че някой от тях не е пострадал от бурята. Два бора бяха разцепени от светкавици и вятърът беше отнесъл няколко летви от покрива на бараката, но иначе имотът беше незасегнат.

Ной я държеше за ръката през повечето време, но понякога спираше да говори и само се взираше в нея. В такива моменти на нея ѝ се искаше да каже нещо, но нищо не ѝ идваше на ум и просто го целуваше.

Малко преди дванайсет Ной и Ели отидоха да приготвят обяд. И двамата умираха от глад, защото не бяха яли почти нищо от предишния ден. Използвайки каквото имаха под ръка, те изпържиха малко пилешко месо, препекоха си хляб и обядваха на верандата, слушайки серенадата на един присмехулик.

Докато миеха съдовете, някой почука на вратата и Ной отиде да отвори.

Отново почукване.

— Идвам — каза Ной.

Още едно почукване, този път по-силно.

— Идвам! — повтори той и отвори вратата.

„О, боже мой!“

За момент той се втренчи в красивата жена на около петдесет години, която можеше да познае, където и да я видеше.

Ной бе изгубил дар слово.

— Здравей, Ной — каза тя накрая.

Той продължи да мълчи.

— Може ли да вляза? — попита тя с равен глас, който не издаваше нищо.

Ной промърмори нещо и тя мина покрай него, спирайки се пред стълбите, които водеха към горния етаж.

— Кой е? — извика Ели от кухнята и жената се обърна по посока на гласа ѝ.

— Майка ти — отговори Ной накрая и веднага след това се чу звук на разбито стъкло.

— Знаех, че ще те намеря тук — каза Ан Нелсън на дъщеря си, докато тримата седяха около масичката за кафе във всекидневната.

— Откъде беше толкова сигурна?

— Ти си ми дъщеря. Един ден, когато имаш деца, ще разбереш. — Тя се усмихна, но гласът ѝ беше напрегнат и Ной можеше да си представи колко ѝ е трудно. — Аз също видях онази статия и забелязах реакцията ти. Забелязах също безпокойството ти през последните няколко седмици и когато каза, че отиваш да обиколиш магазините по крайбрежието, знаех много добре какво имаш предвид.

— А татко?

Ан Нелсън поклати глава.

— Не, не казах на баща ти, нито на някой друг. Освен това никой не знае къде съм сега.

За момент настъпи тишина и Ели и Ной очакваха с тревога какво ще последва, но Ан мълчеше.

— Защо дойде? — попита Ели накрая.

— Мислех си, че аз трябва да ти задам този въпрос.

Ели пребледня.

— Дойдох, защото трябваше — каза майка ѝ. — И предполагам, че това е същата причина, поради която си дошла и ти. Права ли съм?

Ели кимна.

Ан се извърна към Ной.

— Последните няколко дни сигурно са били пълни с изненади за теб.

— Да — отговори той просто и тя му се усмихна.

— Знам, че няма да ми повярваш, но аз винаги съм те харесвала, Ной. Просто смятах, че не си подходящ за дъщеря ми. Разбираш ли това?

Ной поклати глава и отговори доста рязко:

— Не, не го разбирам. Това просто не е честно по отношение на мен. А също и по отношение на Ели. Иначе тя не би била тук.

Ан го гледаше мълчаливо, но не каза нищо. Чувствайки напрежението, Ели се намеси:

— Защо каза, че е трябвало да дойдеш? Нямах ли ми доверие?

Ан се извърна към дъщеря си.

— Тук не става въпрос за доверие. А за Лон. Той ми се обади вчера вечерта, за да разговаря с мен за Ной и сега пътува насам. Изглеждаше много разстроен и реших, че трябва да знаеш това.

Ели си пое въздух.

— Той идва насам?

— Поне така каза. Дори си отложи делото за следващата седмица. Предполагам, че скоро ще бъде в Ню Берн, ако не е вече пристигнал.

— Ти какво му каза?

— Почти нищо. Но той знае всичко. Спомнил си е, че му бях споменала за Ной преди много време.

Ели преглътна с усилие.

— Каза ли му, че съм тук?

— Не. И няма да го направя. Това е нещо между теб и него. Но познавайки го, аз съм сигурна, че той ще те открие тук, ако останеш. Достатъчно е само да проведе няколко телефонни разговора. Виждаш, че аз все пак те намерих.

Макар и притеснена, Ели се усмихна на майка си.

— Благодаря ти — каза тя и Ан протегна ръка към нея.

— Знам, че с теб сме различни, Ели, и че гледаме на нещата по различен начин. Аз не съм съвършена, но направих каквото можах, за да бъдеш щастлива. Аз съм твоя майка и винаги ще бъда такава. Кое то означава, че винаги ще те обичам.

За кратко Ели остана замислена и след това попита:

— Какво трябва да направя?

— Не знам, Ели. Решението си е твое. Но трябва да го премислиш добре. Просто се опитай да си отговориш какво би искала.

Ели се извърна настрани със зачервени очи. Миг по-късно по бузата ѝ се търкулна сълза.

— Не знам... — Гласът ѝ заглъхна и майка ѝ стисна ръката ѝ. Ан погледна Ной, който седеше с наведена глава и слушаше внимателно. След като разбра намека ѝ, той кимна и излезе от стаята.

Когато вратата се затвори. Ан прошепна:

— Обичаш ли го?

— Да — отвърна Ели тихо. — При това много.

— А обичаш ли Лон?

— Да, но по друг начин. Не, както обичам Ной.

— Ти никога няма да обичаш някого толкова, колкото него — каза майка ѝ и пусна ръката на дъщеря си. — Аз не мога да взема това решение вместо теб, Ели. Изборът е изцяло твой. Но искам да знаеш, че те обичам, и че винаги ще те обичам. Знам, че от това няма да ти стане по-леко, но не мога да направя нищо повече.

Тя посегна към джоба си и извади от там пакет с писма, вързани с връв. Пликовете бяха стари и леко пожълтели.

— Това са писмата на Ной. Аз не ги изхвърлих и никога не ги отворих. Знам, че не трябваше да ги крия от теб и съжалявам за това. Но просто се опитвах да те предпазя. Не разбирах, че...

Шокирана, Ели взе писмата и задържа ръката си върху тях.

— Трябва да тръгвам, Ели. Предстои ти да вземеш важни решения и нямаш много време. Искаш ли да остана в града?

Ели поклати глава.

— Не, ще трябва да се справя с това сама.

Ан кимна и известно време остана, загледана в дъщеря си. Най-накрая стана, заобиколи масата, наведе се и я целуна по бузата. Прочете въпроса в очите на Ели, когато тя се изправи и я прегърна.

— Какво ще правиш? — попита майка ѝ, притискайки я до себе си.

Последва дълга пауза.

— Не знам — каза накрая Ели. — Благодаря ти, че дойде. Обичам те.

— Аз също.

Докато я изпращаше до вратата, на Ели ѝ се стори, че майка ѝ прошепна: „Послушай сърцето си“, но може би просто така ѝ се стори.

НА КРЪСТОПЪТ

Ной отвори входната врата на Ан Нелсън.

— Довиждане, Ной — каза тя тихо.

Той кимна мълчаливо. И двамата знаеха, че няма какво да си кажат. Сетне тя излезе и затвори вратата след себе си. Ной я видя как сяда в колата си и потегля, без да погледне назад. Ан беше силна жена и той знаеше, че и Ели бе като нея. Ной надникна във всекидневната, видя Ели да седи с наведена глава и тръгна към верандата, разбирайки, че има нужда да бъде сама. Настана се на стария си люлеещ се стол и се загледа в реката, която влачеше водите си надолу, докато минутите се низеха една подир друга.

Стори му се, че беше минала цяла вечност, когато чу задната врата да се отваря. Той не я погледна — по някаква причина не намираше смелост — а само я чу да сяда на стола до него.

— Съжалявам — каза Ели. — Нямах никаква представа, че ще стане така.

Ной поклати глава.

— Няма защо. И двамата знаехме, че нещо такова рано или късно ще се случи.

— Въпреки това е трудно.

Накрая се извърна към нея и посегна да хване ръката ѝ.

— Мога ли да ти помогна някак?

Тя поклати глава.

— Не. Трябва да се справя с това сама. Но не мога да реша какво да кажа на Лон. — Ели сведе поглед и гласът ѝ стана тих и някак далечен, сякаш говореше на себе си: — Предполагам, че всичко зависи от това колко знае той. Ако майка ми е права, той може да има подозрения, но не може да бъде сигурен в нищо.

Ной почувства стомахът му да се свива. Когато накрая заговори, гласът му беше равен, но тя долови, че го е наранила.

— Значи не смяташ да ми разкажеш за нас, така ли?

— Не знам. Наистина не знам. Докато бях във всекидневната, хиляда пъти се запитах какво наистина искам от живота си. — Ели стисна ръката му. — И знаеш ли какъв беше отговорът. Отговорът беше, че искам две неща. Първо, че искам теб. И второ, че искам да бъда с теб. Обичам те и винаги съм те обичала.

Тя си пое дълбоко въздух, преди да продължи:

— Но искам също всичко да завърши добре, без никой да бъде огорчен. И знам, че ако остана тук, чувствата на някои мои близки ще бъдат наранени. Особено тези на Лон. Аз не те излъгах, когато ти казах, че го обичам, макар и по друг начин. Той ми е скъп и това няма да бъде честно към него. Ако остана тук, ще огорча още и семейството, и приятелите си. Това би било предателство спрямо всички, които познавам... и не мисля, че мога да го направя.

— Ти не можеш да живееш заради другите. Трябва да направиш онова, което е правилно за теб, дори на другите това да не им хареса.

— Знам — отвърна тя, — но каквото и решение да взема, аз ще трябва да живея с него след това. Завинаги. Ето защо не бих искала да съжалявам за избора, който ще направя. Разбираш ли ме?

Той поклати глава и се опита да говори спокойно:

— Не. Не и ако това означава да те загубя. Не бих могъл да понеса това отново.

Тя не каза нищо и сведе глава. Ной продължи:

— Можеш ли просто да си тръгнеш оттук, без да погледнеш назад?

Ели прехапа устни, за да не се разплаче и сетне отговори хрипливо:

— Не знам. Вероятно, не.

— И ще бъде ли честно към Лон, ако през цялото време мислиш за мен?

Тя не отговори веднага. Вместо това стана, избърса лицето си и тръгна към края на верандата, където се облегна на парапета. Скръсти ръце пред гърдите си и се загледа във водата.

— Не — отвърна тя накрая тихо.

— Сега всичко е различно, Ели — каза той. — Ние вече сме зрели хора и имаме право да избираме. Ние трябва да бъдем заедно. Такава е нашата съдба.

Ной се приближи към нея и сложи ръка на рамото ѝ.

— Не искам да прекарам остатъка от живота си, тъгувайки по теб и представяйки си колко хубаво е можело да бъде всичко. Остани с мен, Ели.

Очите ѝ започнаха да се пълнят със сълзи.

— Не знам дали мога — прошепна тя накрая.

— Да, можеш. Ели... не мога да бъда щастлив, знаейки, че си с някой друг. Това ще ме убие. Ние имаме нещо изключително рядко, скъпоценно... То е прекалено красиво, за да го захвърлим просто така.

Тя не отговори и малко по-късно Ной нежно я обърна към себе си, взе ръцете ѝ и потърси погледа ѝ. Накрая Ели вдигна очи, пълни със сълзи. След дълго мълчание той избърса сълзите от страните ѝ и я погледна с обич и болка, досещайки се вече какво ще бъде решението ѝ.

— Няма да останеш, нали? — каза той с тъжна усмивка. — Искаш, но не можеш.

— О, Ной — изхлипа Ели и очите ѝ отново се напълниха с влага. — Моля те, опитай се да разбереш...

Ной поклати глава, за да я спре.

— Знам какво се опитваш да ми кажеш... Прочетох го в очите ти. Но отказвам да го разбера, Ели. Не искам всичко да свърши така. Не искам нищо да свършва. Но ако си тръгнеш, и двамата знаем, че няма да се видим никога повече.

Ели облегна глава на гърдите му и се разхлипа, докато Ной се бореше със собствените си сълзи. Той обгърна раменете ѝ.

— Ели, не мога да те накарам да останеш с мен. Но каквото и да се случи в живота ми, никога няма да забравя тези последни няколко дни с теб. Толкова много години бях мечтал това да се сбъдне.

Ной я целуна нежно и те се прегърнаха по същия начин, както преди два дни, когато тя слезе от колата си. Най-накрая Ели се отдръпна и избърса сълзите си.

— Трябва да си събера нещата, Ной.

Тя влезе в къщата, а той остана да седи, прегърбен на стола си, слушайки как обикаля вътре, търсейки вещите си. Няколко минути по-късно Ели излезе с багажа си и тръгна към него с наведена глава. Подаде му рисунката, която бе направила тази сутрин и когато я взе, той видя, че не е спряла да плаче.

— Ето, Ной. Нарисувах я за теб.

Ной разви бавно листа хартия, внимавайки да не го скъса.

На него имаше две изображения, които се застъпваха едно върху друго. На преден план, заемайки по-голямата част от листа, бе той самият, но както изглеждаше сега, а не преди четиринайсет години. Ной забеляза, че моливът ѝ бе уловил всяка черта от лицето му, включително и белега. Сякаш бе гледала някаква негова скорошна снимка.

На заден план бе фасадата на къщата. И тук детайлите отново бяха пресъздадени с невероятна точност, сякаш Ели бе скицирала рисунката си, седейки под големия дъб.

— Красива е, Ели. Благодаря ти. — Той опита да се усмихне. — Казах ти, че си истински художник.

Ели кимна, стоейки с наведена глава и стиснати устни. Време беше да върви.

Те тръгнаха бавно към колата, без да разговарят. Когато стигнаха, Ной я прегърна отново, чувствайки в очите му да напират сълзи. Целуна я по устните и по двете бузи и сетне докосна леко с пръст местата, които беше целунал.

— Обичам те, Ели.

— И аз те обичам.

Ной отвори вратата на колата и те се целунаха още веднъж. Тя седна зад волана, без да откъсва очи от него. После сложи пакета с писма в чантата си на съседната седалка, посегна към ключовете и запали. Двигателят забоботи нетърпеливо. Беше време.

Ной бутна вратата с две ръце и Ели свали прозореца, изпивайки го с поглед, сякаш се опитваше да запомни силните му ръце, непринудената му усмивка, загорялото му лице... Тя протегна ръка към него и той веднага я пое, задържайки в дланите си.

— Остани с мен — каза Ной беззвучно и по някаква причина от това я заболя още повече. Сълзите отново потекоха по страните ѝ, но нямаше сили да продума. Накрая тя извърна неохотно поглед и отдръпна ръката си. Сложи колата на скорост и натисна леко педала на газта. Ако не тръгнеше сега, нямаше да го направи никога. Ной отстъпи крачка назад.

Той бе изпаднал в някакво полусънно състояние, гледайки как автомобилът бавно потегля и чувайки хрущенето на чакъла под

гумите. Колата зави, отправяйки се към пътя, който щеше да я отведе в града.

Тя си отива... Ели си отива! И осъзнавайки това, Ной почувства, че целият свят се завърта под краката му.

Колата се приближи и мина покрай него. Ели му махна за последен път, без да се усмихне, и увеличи скоростта. Той ѝ махна немошно в отговор. „Не си отивай!“, искаше да извика Ной, докато тя се отдалечаваше. Но не каза нищо и минута по-късно колата се скри от погледа му. Останаха само следите от гумите ѝ.

Ной остана там дълго, без да помръдне. Беше си отишла толкова неочаквано, колкото бе дошла. Този път завинаги. Завинаги.

Той затвори очи и отново видя как колата се отдалечава постепенно от него, отнасяйки сърцето му.

Но също като майка си, тя нито за миг не погледна назад.

ПИСМО ОТ ВЧЕРА

Трудно беше да се кара със сълзи в очите, но Ели все пак смяташе, че ще успее да намери пътя си до хотела. Беше отворила прозореца с надеждата, че свежият въздух ще ѝ помогне да дойде на себе си, но това като че ли не помагаше. Нищо не можеше да ѝ помогне.

Чувстваше се уморена и се питаше дали щеше да има сили да разговаря с Лон. И какво щеше да му каже? Все още нямаше никаква идея, но се надяваше, че щеше да измисли нещо, преди моментът да дойде. Налагаше се.

Когато стигна подвижния мост, който щеше да я изведе на Мейн Стрийт, вече се беше поуспокоила. Не напълно, но достатъчно, за да разговаря с Лон. Или поне така ѝ се искаше да вярва.

Движението не беше натоварено и от време на време Ели се заглеждаше в случайните минувачи по улиците на Ню Берн, които отиваха някъде по работа. В двора на един сервиз автомонтьор се беше навел над двигателя на нова кола, а до него стоеше друг мъж, вероятно собственикът ѝ. Две жени с детски колички вървяха по улицата и си бъбреха, докато обикаляха магазините. Добре облечен господин с чанта в ръката вървеше енергично пред витрината на бижутерския магазин „Хърнс“.

Зави и видя млад мъж да разтоварва бакалски стоки от камион, който отчасти препречваше пътя. Нещо в движенията му сякаш ѝ напомни за Ной, когато изтегляше клетките с раци от края на пристана.

Забеляза хотела малко по-надолу в края на улицата, докато чакаше светофара на едно кръстовище. Пое си въздух, когато светна зелено, и потегли бавно към паркинга, който хотелът делеше с няколко по-големи магазина. Влизайки вътре, видя колата на Лон точно до входа. Макар мястото до него да беше свободно, тя го подмина и си избра друго малко по-нататък.

Завъртя ключа и двигателят покорно замлъкна. Отвори жабката и извади от там огледалце и четка за коса, които лежаха върху карта на

Северна Каролина. Погледна се и видя, че очите ѝ са още зачервени и подпухнали. Също както вчера след дъжда, тя съжали, че няма грим, макар да се съмняваше, че щеше да ѝ помогне много. Опитва се да вчеса косата си на една страна, сетне на другата, разбра, че няма смисъл и се отказа.

Посегна към чантата си, отвори я и видя отново статията, която я беше довела тук. Толкова много неща се бяха случили оттогава. Трудно ѝ беше да повярва, че бяха минали само три седмици. Струваше ѝ се невъзможно да е пристигнала тук едва завчера. Сякаш бе минал цял един живот след онази първа вечер при Ной.

В короните на дърветата чуруликаха скорци. Облаците бяха започнали да се разкъсват и Ели виждаше между тях ивиците синьо небе. Слънцето още не беше силно заради леката мараня, но и тя скоро щеше да се разсее. Очертаваше се прекрасен ден.

Това бе ден, който би искала да прекара с Ной и докато мислеше за него, тя си спомни за писмата, които майка ѝ ѝ беше дала и посегна към тях.

Развърза пакета и започна да разпечатва първото писмо, но сетне се отказа. Можеше да предположи какво пишеше в него — нещо съвсем простичко, спомени от лятото, може би някакви въпроси. По онова време той все пак бе очаквал някакъв отговор от нея. Затова взе последното писмо от дъното на пакета. Прощалното писмо. То я интересуваше много повече от другите. Какво ѝ беше написал в него? Как го беше казал?

Пликът беше тънък. Една или може би две страници, не повече. Каквото и да съдържаше това писмо, то не беше много. Ели го обърна. На гърба имаше само адрес в Ню Джърси. Никакво име. Задържайки дъх тя започна да отваря плика с нокът.

Разгъна листа и най-напред видя датата — март, 1935 г.

Беше ѝ писал две години и половина, без да получи от нея отговор.

Представи си го как стои на старо бюро, обмисляйки думите си, знаейки по някакъв начин, че това е краят, и ѝ се стори, че вижда по хартията следи от сълзи. Или просто въображението ѝ си правеше шага.

Започна да чете под меката слънчева светлина, която влизаше през прозореца на колата.

„Скъпа моя Ели,

Не знам какво да кажа повече, освен че не можах да спя миналата нощ, защото знаех, че между нас всичко е свършило. Странно е онова, което чувствам, като че ли не мога да свикна с тази мисъл, но поглеждайки назад, разбирам, че никога не е могло да бъде другояче.

Ти и аз сме различни. Ние идваме от различни светове и въпреки това ти беше онази, която ме научи какво е любовта. Ти ми показва какво е да обичаш и сега аз съм по-добър човек благодарение на теб. Не искам никога да забравяш това.

Не съжалявам за онова, което се случи. Напротив, уверен съм, че ние имахме нещо истинско и се радвам, че пътищата ни се срещнаха, макар и за толкова кратко време. И ако се срещнем в някакво далечно бъдеще, ако се видим в някой наш следващ живот, аз ще ти се усмихна с радост и ще си спомня как прекарахме едно лято под дърветата и как се научихме да обичаме. И може би за един кратък миг, и ти ще почувстваш същото, ще ми се усмихнеш в отговор и ще отвориш очите си за спомените, които винаги ще ни свързват.

Обичам те, Ели.

Ной“

Тя прочете писмото отново, този път по-бавно, и сетне още веднъж, преди да го пхне обратно в плика. Представи си го отново как пише и за момент се поколеба дали да не го прочете още веднъж, но знаеше, че не може да се бави повече. Лон я чакаше.

Краката ѝ бяха като омекнали, когато слезе от колата. Спря се за миг, пое си дълбоко дъх и докато пресичаше паркинга, осъзна, че все още не бе решила какво да му каже.

Отговорът дойде, едва когато посегна към вратата и видя Лон да стои във фоайето на хотела.

ЗИМА ЗА ДВАМА

Историята свършва тук и аз затварям тетрадката, свалям очилата си и избърсвам очите си. Те са уморени и зачервени, но до този момент не са ми изневерили. Макар да знам, че и това ще се случи скоро. Нито те, нито аз можем да продължаваме завинаги. Сега я гледам, но тя е извърнала глава настрани към прозореца. Зарейла е поглед към двора, където пациенти се разхождат със свои приятели и роднини.

Очите ми проследяват нейните и сега и двамата гледаме двора. През всичките тези години този ритуал никога не се промени. Всяка сутрин, един час след закуска, те започват да пристигат. Млади хора, сами или със семействата си, идват да посетят тези, които живеят тук. Те носят снимки и подаръци, седят с близките си на пейките или се разхождат по алеите, опасани с дървета, олицетворяващи природата. Някои са дошли тук за цял ден, но повечето ще си тръгнат след няколко часа и когато това стане, винаги се изпълвам с тъга за онези, които остават тук. Понякога се питам какво си мислят моите приятели, когато виждат любимите им хора да заминават с колите си, но знам, че това не е моя работа.

Никога не ги питам, защото съм научил, че всички ние имаме право да имаме тайни. Но сега аз ще ви разкажа една от моите.

Оставям тетрадката и лупата на масата до мен, чувствайки болката в костите си, и още веднъж си давам сметка за студа, който е сковал крайниците ми. Не помага дори четенето под топлото утринно слънце. Това вече не ме изненадва, защото знам, че през последните години тялото ми си има свои собствени правила.

Но положението ми не е чак толкова окаяно. Хората, които работят тук, ме познават, знаят и недостатъците ми и правят всичко възможно, за да се чувствам добре. Те са оставили горещ чай на края на масата и аз протягам двете си ръце към чайника. Не ми е лесно да си наляя чаша, но го правя, защото имам нужда нещо да ме сгрее и се надявам, че усилието няма да позволи да ръждясам напълно. А няма

съмнение, че съм вече ръждясал, като захвърлена на бунището стара кола.

Тази сутрин ѝ четох, както и всяка друга сутрин, защото това е нещо, което трябва да правя. Не от чувство за дълг, макар мнозина да си обясняват поведението ми точно така. Истината е, че аз си имам други, по-романтични причини. Бих могъл да ви разкажа за тях и сега, но е още рано и не е особено препоръчително да се говори за романтика преди обяд, или поне не и в моя случай. Освен това нямам представа какъв обрат могат да придобият нещата и ако трябва да бъда честен, не бих искал да храня прекалено големи надежди.

Сега ние прекарваме всеки ден заедно, но нощите сме разделени. Докторите ми казаха, че не ми е позволено да я виждам, след като се стъмни. Разбирам причините много добре и макар да ги приемам, от време на време нарушавам правилата. Понякога ставам през нощта, измъквам се тихо от стаята си, отивам в нейната и я гледам как спи. За това тя не знае нищо. Влизам, наблюдавам я как диша и си мисля, че ако не я бях срещнал, вероятно никога нямаше да се ожения. И докато гледам лицето ѝ, лице, което познавам по-добре от своето, аз знам, че и аз означавах много, ако не и повече, за нея. Дори не бих могъл да обясня колко е важно това за мен.

Понякога, когато стоя там, си мисля какъв късметлия съм, че бях женен за нея почти четирийсет и девет години. Другия месец ще станат толкова. Тя ме слуша да хъркам през първите четирийсет и пет години, но след това се наложи да спим в отделни стаи. Аз самият не спя добре без нея. Мятам се, въртя се и копнея за топлината ѝ, докато лежа с отворени очи през по-голямата част от нощта, гледайки как сенките танцуват по тавана като тръни, които се търкалят из пустинята. Спя по два часа, ако имам късмет, и все още се будя преди зори, макар да нямам обяснение защо.

Скоро всичко ще свърши. Знам това. Тя не го знае. Записките в дневника ми стават все по-кратки и ми отнемат все по-малко време. Пиша простичко, защото повечето ми дни си приличат като един. Но довечера смятам да препиша едно стихотворение, което ми даде една сестра, решавайки, че ще ми хареса. То започва така:

„Никога преди този час

*не съм изпитвал аз любов такава,
гледам чудния ѝ лик в захлас
и като че ли стъпвам във жарава.“*

Понеже вечерите съм свободен, съседите често ме молят да ги навестявам. Обикновено го правя, защото съм четец и съм нужен, или поне така ми казват. Всяка вечер тръгвам по коридорите и решавам при кого да отида. Нямам разписание, но дълбоко в себе си винаги знам кой има нужда от мен. Когато отворя нечия врата, аз виждам стая като моята, винаги полутъмна и осветена от отблясъците на „Колелото на късмета“ и ослепителната усмивка на водещата. Обзавеждането е същото като моето и телевизорът обикновено гърми, защото никой вече не чува добре.

Мъже и жени, те ми се усмихват, когато влизам, и говорят шепнешком посягайки да изключат апаратите си. „Толкова се радвам, че дойде“, казват те и сетне ме питат за съпругата ми. Понякога аз им отговарям. Разказвам им колко мила и очарователна бе тя и как ме научи да виждам красотата в света, в който живеем. Или за ранните години от нашия брак, когато бяхме безкрайно щастливи, просто докато стояхме под звездното южно небе. Или за приключенията ни заедно, за бляскавите изложби в Ню Йорк и Париж и за възторжените отзиви на критиците на езици, които не разбирам. Но в повечето случаи аз се усмихвам и им казвам, че е все така, а те се извържат, защото знам, че не искат да виждам лицата им. Това им напомня за собствената им тленност. Сетне аз сядам до тях и започвам да чета, за да заглуша страховете им.

*„Бъди спокоен, чувствай се свободен с мен...
Аз няма от теб да се отвърна, докато и слънцето
не го направи;
докато водите не спрат да проблясват за теб
и листата не спрат да шумолят,
и моите думи за теб ще проблясват и ще
шумолят.“^[1]*

И сетне аз прочитам още малко, за да разберат кой съм:

*„Бродя цяла нощ в моето видение...
Навеждам се с отворени очи над склопените очи
на спящите,
странстващ и объркан, в себе си изгубен,
несходен и противоречив,
аз изчаквам, взирам се, навеждам се и спирам.“*

Ако можеше, моята жена щеше да ме придружава в моите вечерни екскурзии, защото едно от многото неща, които тя обичаше, беше поезията. Дилан Томас, Уитман, Шекспир и цар Давид от Псалмите. Ваятели на думите, творци на езика. Поглеждайки назад, аз се удивлявам от моето странно увлечение и понякога дори съжалявам за него. Поезията внася много красота в живота, но и много тъга, и на моите години не съм сигурен, че едното изкупва другото. Човек трябва да се наслаждава на други неща, ако може. Той трябва да прекара последните си дни под слънцето. А аз ще прекарам моите до нощната лампа.

Приближавам се към нея и сядам на стола до леглото ѝ. В този момент ме пробожда болка в гърба. За стотен път си напомням, че трябва да си намеря нова възглавница за този стол. Протягам се и взимам ръката ѝ, костелива и крехка. Приятно ми е да я държа. Нейната трепва в отговор и дори погалва пръстите ми с палец. Не заговарям, преди тя да го направи. Научил съм се, че така е по-добре. Повечето пъти просто седя мълчаливо, докато слънцето залязва, и в такива дни не знам нищо за нея.

Минават минути, преди тя да се обърне към мен. Плаче. Аз ѝ се усмихвам, пускам ръката ѝ и бръквам в джоба си. Изваждам носна кърпа и избърсвам сълзите ѝ. Тя отвърща на погледа ми и аз се питам за какво ли си мисли.

— Каква красива история!

Завалива лек дъжд и капките тихо барабанят по прозореца. Взимам ръката ѝ отново. Днес ще бъде хубав ден, много хубав ден. Вълшебен. И аз се усмихвам.

— Да — отвърщам аз.

— Вие ли я написахте? — пита тя. Гласът ѝ е като шепот, лек вятър, който шумоли през листата.

— Да — отговарям аз.

Тя се извързва към нощната масичка. Лекарството ѝ е в една малка чашка. Моето също. Малки хапчета с цветовете на дъгата, за да не забравяме да ги взимаме. Те донасят моето тук, в нейната стая, макар да не са длъжни да го правят.

— Аз съм я чувала и преди, нали?

— Да — казвам аз отново, както правя винаги в дни като този. Научил съм се да бъда търпелив.

Тя се вглежда в лицето ми. Очите ѝ са зелени като вълните на океана.

— Когато ми четете, се страхувам по-малко — казва тя.

— Знам — кимвам, поклащайки леко глава.

Тя отново се обръща и остава известно време така. Пуска ме и протяга ръка към чашата с вода. Тя е на нощната ѝ масичка до лекарството. Взима я и отпива глътка.

— Това истинска история ли е? — тя се надига в леглото и отново пие от чашата си. Тялото ѝ е още силно. — Искам да кажа, вие познавахте ли тези хора?

— Да — отговарям аз. Мога да кажа и нещо повече, но обикновено не го правя? Тя е все още красива.

— Е, за кого се ожени тя накрая? — задава тя логичния въпрос.

— За онзи, когото избра?

— И кой е той?

— Ще разберете — казвам аз тихо и се усмихвам. — В края на деня ще разберете всичко.

Тя не знае как да тълкува думите ми, но не ме разпитва повече. Вместо това започва да се суети. Чуди се как да ми зададе следващия си въпрос, но не е сигурна. Вместо това решава да го отложи за момент и протяга ръка към една от малките си хартиени чашки.

— Тази ли е моята?

— Не, тази е вашата — и бутвам лекарството ѝ към нея. Не мога да хвана чашката с пръстите си. Тя я взима и поглежда хапчетата. По израза на лицето ѝ се досещам, че няма представа за какво са. Посягам с две ръце към моята чашка и изсипвам хапчетата в устата си. Тя прави

същото. Днес мина без спорове. Така е по-лесно. Вдигам чашата си уж като за тост и отмивам песъчливия вкус с чая си.

Той е вече леко изстинал. Тя доверчиво преглъща своите лекарства с вода.

Птица запява на перваза на прозореца и двамата извърщаме глави. Мълчим известно време, наслаждавайки се на красотата на мига. Сетне птицата си отива и тя въздъхва.

— Трябва да ви попитам нещо — казва жената.

— Слушам ви и ще се опитам да ви отговоря.

— Добре, но ми е трудно.

Тя не ме поглежда и аз не виждам очите ѝ. Така тя крие мислите си. Някои неща никога не се променят.

— Не бързайте — казвам аз.

Защото знам какво ще ме попита.

Най-накрая тя се обръща към мен и ме поглежда в очите. Усмивва се нежно, така както човек се усмивва на дете, а не на любим.

— Не искам да наранявам чувствата ви, защото сте мил с мен, но...

Аз чакам. Думите ѝ наистина ще ме наранят. Те ще откъснат парче от сърцето ми и ще оставят там уродлив белег.

— Кой сте вие?

Живеем в старческия дом „Крийксайд“ от три години. Решението да дойдем тук беше нейно, отчасти защото беше близо до вкъщи и защото тя смяташе, че така ще е по-лесно за мен. Заковахме прозорците и вратите на дома си с дъски, защото сърце не ни даваше да го продадем, подписахме някакви документи и така се сдобихме с място, където да живеем и да умрем в замяна на част от свободата си, за която бяхме работили през целия си живот.

Тя, разбира се, беше права, когато настоя да постъпим така. Нямаше как да се справя сам, защото и двамата бяхме застигнати от болести и старост. Ние сме в последните минути от деня на нашия живот и часовникът тиктака. Гръмко. Чудя се дали аз съм единственият, който го чува.

Пулсираща болка пробягва по пръстите ми, което ми напомня, че не сме се държали за ръцете с преплетени пръсти, откакто се

преместихме тук. Това ме натъжава, но вината е моя, а не нейна. Причината е напреднал ревматоиден артрит в най-тежка форма. Ръцете ми са уродливи и безформени и туптят през повечето време, когато съм буден. Поглеждам ги и ми се иска да ги няма, да бъдат ампутирани, но тогава няма да мога да правя малките неща, които се налага. Затова използвам лапите си, както понякога ги наричам, и се опитвам да държа с тях ръцете ѝ, колкото мога, защото тя има нужда от това.

Макар Библията да казва, че човек може да живее до сто и двайсет години, аз не искам това и се съмнявам, че тялото ми би го допуснало, дори и да исках. То се разпада, умира част по част, постепенна ерозия отвътре и по крайниците. Ръцете ми са безполезни, бъбреците ме изоставят, сърцето ми бие по-бавно всеки следващ месец. И което е най-лошо — отново имам рак, този път на простатата. Това е третият ми сблъсък с невидимия враг и накрая той ще ме отнесе, макар и не преди да кажа, че е време. Докторите се безпокоят за мен, но не и аз. Нямам време за тревоги в сумрака на моя живот.

От петте ни деца четири са живи и макар да им е трудно да ни навестяват, те често идват и аз съм им благодарен за това. Но дори когато не са тук, аз ги виждам в ума си всеки ден, всеки от тях, и те ми връщат усмивките и сълзите, които съпътстват живота на едно семейство. По стените на стаята ми са окачени десетина техни фотографии. Те са моето наследство, моят дял в света. И аз съм много горд с тях. Понякога се питам какво си мисли жена ми за тях, когато мечтае, дали изобщо мисли за тях, или дори дали изобщо мечтае. Има толкова много неща в нея, които вече не разбирам.

Чудя се какво ли би казал баща ми за моя живот и какво би направил на мое място. Не съм го виждал цели петдесет години и сега той е само сянка в мислите ми. Вече не мога да си го представя как изглеждаше. Лицето му е смрачено, сякаш откъм гърба му струи светлина. Не знам дали причината за това е отслабващата ми памет или просто ходът на времето. Имам само една негова снимка и тя е много пожълтяла. След още десет години нея вече няма да я има, както и мен, и споменът за него ще бъде изтрит като думи в пясък. Кълна се, че ако не бяха моите дневници, нямаше да живея и наполовина толкова дълго. Дълги периоди от живота ми като че ли са изчезнали. И дори сега, когато чета някои пасажии, се питам какъв човек съм бил тогава,

защото не мога да си спомня събитията от моя живот. Понякога седя и се чудя къде е отишло всичко онова, което съм преживял.

— Името ми — казвам аз — е Дюк. — Винаги съм бил почитател на Джон Уейн.

— Дюк — прошепва тя на себе си. — Дюк. — Замисля се за момент, бърчейки чело, очите ѝ са сериозни.

— Да — отвърщам аз. — Тук съм заради вас. — „И винаги ще бъда“, казвам си мислено.

Отговорът ми я кара да се изчерви. В очите ѝ се появява влага и сълзите потичат по лицето ѝ. Сърцето ми се свива от мъка и за хиляден път си мисля, че ми се иска да мога да направя нещо за нея.

— Прощавайте — казва тя. — Нямам представа какво става с мен. Дори и вие сте загадка. Когато ви слушам да говорите, ми се струва, че би трябвало да ви познавам, но не ви помня. Не знам дори и името ви. — Тя избърсва сълзите си и продължава: — Помогнете ми, Дюк, помогнете ми да си спомня коя съм. Или поне коя съм била. Чувствам се като изгубена.

Отговарям ѝ от сърцето си, но я лъжа за името ѝ. Както и за моето. Има причина за това.

— Вие сте Хана, любовта на моя живот и опора на онези, които бяха ваши приятели. Вие сте блян, творец на щастие и художник, който е докоснал хиляди души. Вие живяхте пълноценен живот и никога нищо не ви е липсвало, защото всичко, което ви беше нужно, намирахте в душата си. Вие сте нежна и вярна и умеете да откривате красивото там, където другите не го виждат. Вие сте учителка на прекрасното и мечтателка, която вижда един по-съвършен свят. — Аз спирам за момент да си поема дъх и сетне продължавам: — Хана, няма причина да се чувствате изгубена, защото:

*„Никога нищо не е изгубено
и не може да бъде изгубено,
ничие раждане, самоличност или мисъл —
нищо не пропада във света.
Нито живот, нито сила, нито видим предмет...
А тялото — уморено, старо, студено, с въглени,
останали от по-ранни огньове,*

ще лумне някога отново в пламъци.“

Тя се замисля над онова, което току-що казах. В настъпилото мълчание аз поглеждам към прозореца и забелязвам, че дъждът вече е спрял. В стаята започва да се процежда слънчева светлина.

— Вие ли написахте това? — пита ме тя.

— Не, Уолт Уитман.

— Кой?

— Един ваятел на думи, творец на езика.

Тя не отговаря веднага. Вместо това се взира в мен дълго, докато накрая моят и нейният дъх се сливат. Вдишване. Издишване. Вдишване. Издишване. Дълбоки дихания. Питам се дали тя знае, че в моите очи е красива.

— Ще останете ли при мен за малко? — пита ме тя.

Аз се усмихвам и кимвам. Тя се усмихва в отговор. Сетне взима ръката ми в своята и ласкаво я притегля към себе си. Заглежда се в деформираните ми пръсти и ги гали. Нейните ръце все още са ръцете на ангел.

— Хайде — казвам аз, докато се изправям с усилие, — да отидем да се поразходим. Въздухът е свеж и птиците ни чакат. Днес е прекрасен ден. — Надниквам в очите ѝ, когато изричам последните думи.

Тя поруменява и ме кара отново да си спомня за младостта.

Тя действително беше прочута. Един от най-големите художници на американския Юг и аз бях, и още съм горд с нея. За разлика от мен, който с мъка съчинявах дори и най-простите стихове, жена ми сътворяваше красота с такава лекота, с каквата Бог бе създал земята. Картините ѝ са в музеите по света, но аз запазих две за себе си. Първата, която някога ми даде, и последната. Те висят на стената в стаята ми и късно нощем понякога седя и се вирам в тях. И понякога плача, докато ги гледам. Не знам защо.

Така и минаха годините. Ние изживяхме живота си, работехме, рисувахме, отглеждахме децата си, обичахме се един друг. Разглеждам фотографии от минали Коледи, семейни пътувания, дипломирования и

сватби. Виждам внуците си. И нас самите, като на всяка по-късна снимка, косите ни са по-бели и бръчките на лицата ни по-дълбоки. Просто нашият живот — обикновен, и при все това необикновен.

Не можехме да предвидим бъдещето, но кой ли може? Сега животът ми не е такъв, какъвто си го представях. И какво всъщност си представях? Пенсионирание. Гостувания на внуците, може би повече пътуване. Тя винаги обичаше да пътува. Навремето си мислех да си намеря някакво хоби, макар да не знаех какво. Примерно да правя модели на кораби. В бутилки. Малки и изящни — нещо немислимо с моите ръце сега. Но не съжалявам за нищо.

Не трябва да съдим за живота си по последните ни години, убеден съм в това, и предполагам, че съм можел да предвидя какво ни очаква. Поглеждайки сега назад, всичко като че ли е било ясно още от началото, но тогава нейните малки странности ми се струваха съвсем нормални и невинни. Тя забравяше къде е оставила ключовете си, но кой не е правил това? Случваше се да не се сети за името на някой съсед, но винаги помнеше имената на близките си. Понякога пишеше грешна година на чековете си, но кой не допуска такива елементарни грешки, когато си мисли за нещо друго.

Едва когато се случиха други по-фрапантни неща, започнах да подозирам най-лошото. Ютия във фризера, дрехи в съдомиялната, книги във фурната. И това не беше всичко. Но деня, в който я намерих в колата ѝ на три преки от дома ни, плачейки над волана, защото не помнеше пътя за вкъщи, за първи път се изплаших истински. И тя самата беше не по-малко уплашена, защото когато почуках на прозореца, се извърна и каза: „О, боже, какво става с мен? Моля те, помогни ми“. Сърцето ми се сви от мъка, но не се осмелих да помисля за най-лошото.

Шест дни по-късно тя отиде на лекар и започнаха серия от изследвания. Не ги разбрах тогава, не ги разбирам и днес, може би просто защото се страхувам. Тя прекара почти цял час при д-р Барнуел и на другия ден отиде пак. Този ден бе най-дългият в живота ми. Разглеждах списания, без да разбирам какво чета, и решавах кръстословици, чийто смисъл ми убягваше. Най-накрая той ни повика и двамата в кабинета си и ни покани да седнем. Тя ме държеше уверено за ръката, но аз помня добре, че моите ръце трепереха.

— Съжалявам, че трябва да ви съобща това — поде д-р Барнуел, — но съдейки по всичко, вие страдате от ранна фаза на Алцхаймер...

Изведнъж умът ми потъна в мъгла и можех да мисля единствено за лампата, която светеше от тавана. Думите отекнаха в главата ми: ранна фаза на Алцхаймер...

Светът като че ли се завъртя в кръг и почувствах ръката ѝ да стисва моята по-силно.

— О, Ной... Ной... — прошепна тя почти на себе си.

И когато сълзите се търкулнаха по лицето ѝ, страшната дума отново изкънтя в ума ми... Алцхаймер...

Безпощадна болест, пуста и неумолима като пустинята. Крадец на сърца, на души и на спомени. Не знаех какво да ѝ кажа, докато хлипаше на гърдите ми, и затова просто я държах в прегръдките си, полюшвайки я леко.

Докторът мълчеше. Добър и състрадателен човек, на него също не му беше лесно. Той беше по-млад от най-малкото от децата ми и в негово присъствие се чувствах още по-стар. Умът ми беше объркан, над любовта ми беше надвиснала мрачна сянка и в главата ми се въртяха само два стиха:

*„Никой удавник не знае коя капка вода
ще спре последния му дъх...”*

Думи на мъдър поет, но въпреки това те не ми донесоха никаква утеха. Нямах представа какво означаваха или защо се бях сетил за тях.

Ние продължихме да се люлеем напред-назад и сетне Ели, моят блян, моята нетленна красота, ме помоли да я извиня. Аз знаех, че няма какво да ѝ прощавам и ѝ прошепнах в ухото: „Всичко ще бъде наред“. Но душата ми беше изпълнена с мрак. С нищо не можех да ѝ помогна. Отвътре се чувствах кух, празен като захвърлен непотребен кюнец.

Спомням си само отделни моменти от разясненията на д-р Барнуел:

— Това е дегенеративно заболяване на мозъка, засягащо паметта и разсъдъка... няма лечение или терапия за него... Не е възможно да се предвиди колко бързо ще се развие... то протича различно при всеки отделен човек... Бих искал да знам нещо повече... През някои дни ще се чувствате по-добре, отколкото през други... С течение на времето състоянието ви ще се влошава... Съжалявам, че трябваше да ви съобща това...

Съжалявам... Съжалявам... Съжалявам...

Всеки съжаляваше. Децата ни бяха съкрушени, приятелите ни се уплашиха за себе си. Не помня как съм излязъл от кабинета на доктора и как съм карал до вкъщи. Нямам спомени от този ден и в това отношение между мен и жена ми няма разлика.

Следващите четири години се опитахме да устроим живота си по най-добрия начин, ако това изобщо бе възможно. Ели, както можеше да се очаква, организира всичко. Напуснахме дома си и се преместихме тук. Тя пренаписа завещанието си и го запечата. Остави специални указания за погребението си, които държа в най-долното чекмедже на бюрото си. Никога не съм ги чел. А когато приключи с делата си, започна да пише. Писма до приятели и деца. Писма до братя, сестри и братовчеди. Писма до племенници, племеннички и съседи. И едно писмо до мен.

Понякога, когато съм в настроение, го препрочитам и тогава тя изплува в паметта ми — виждам я как седи до бумтящата камина в студените зимни вечери, с чаша вино до себе си, и чете писмата, които съм ѝ писал през годините. Тя дълго пазеше тези писма, а сега ги пазя аз, защото ме накара да обеща, че ще го сторя. Каза, че сам ще разбере какво да правя с тях. И се оказа права. Сега препрочитам малки откъси и пасажии от тях, точно както правеше тя. Тези писма, написани от собствената ми ръка, ме заинтригуваха, защото ми помогнаха да разбере, че човек може да изпитва страст и нежност, на каквато и да е възраст. Гледам Ели сега и ми се струва, че никога не съм я обичал повече, но когато започна да чета писмата, осъзнавам, че винаги е било така.

За последен път ги четох преди три дни, оставайки буден до късно през нощта. Беше почти два след полунощ, когато се приближих до бюрото и намерих дебелия пакет със стари пожълтели пликове. Развързах панделката, която беше почти на половин век и намерих

писмата, които майка ѝ беше крила толкова отдавна и онези, които ѝ бях пращал след това. Писма от цял един живот; писма, в които бях изповядвал любовта си; писма от моето сърце. Разглеждах ги с усмивка на лицето, прехвърлях ги в ръцете си и накрая отворих писмото от първата ни годишнина.

Прочетох откъс от него:

„Когато те виждам сега — как се движиш бавно с новия живот, който расте в теб — бих искал да знаеш колко много означаваш за мен и колко необикновена бе изминалата година. Никой мъж не е по-благословен от мен и те обичам с цялото си сърце.“

Оставих го настрани, разрових отново купчината и намерих друго, написано в една студена вечер преди трийсет и девет години.

„Седейки то теб, докато най-малката ни дъщеря пееше нестройно на коледното празненство в училище, аз те погледнах и видях колко си горда и разбрах, че никой мъж не би могъл да бъде по-щастлив от мен.“

А когато умря синът ни, онзи, който приличаше на майка си... Това беше най-тежкото време в живота ни и думите, които написах тогава, все още отекват в паметта ми:

„Във време на скръб и на печал, аз ще те държа в прегръдките си и ще те люлея, ще взема мъката ти и ще я направя моя. Когато плачеш, и аз ще плача; и когато те боли, ще ме боли и мен. И заедно ще се опитаме да спрем потоците сълзи и отчаяние и ще продължим по осеяните с дупки пътища на живота.“

Спрях за миг, спомняйки си за моя син. Тогава той беше само на четири години. Аз живях двайсет пъти по-дълго от него, но ако можех, бих заменил целия си живот за неговия. Ужасно е да надживееш детето си, трагедия, която не пожелавам на никого.

Опитах се да спра сълзите си, продължих да прехвърлям пликовете, за да отвлека мислите си и накрая намерих писмото, което написах в деня, когато се навършиха двайсет години от сватбата ни.

„Когато те виждам, скъпа, рано сутринта, още преди да си си взела душ, или в студиото ти, покрита с боя, със сплетени коси и уморени очи, аз знам, че ти си най-красивата жена на света.“

Там имаше още много писма, кореспонденцията на нашия живот и любов, и аз прочетох още десетки други, някои болезнени, други затрогващи. В три часа вече бях изтощен, но бях достигнал дъното на купчината. Беше останало само едно писмо, последното, което ѝ бях написал, и нямаше как да не прочета и него.

Отворих плика и извадих двете страници. Сложих втората настрани, вдигнах първата към светлината и започнах да чета:

„Скъпа моя Ели,

Верандата е притихнала, с изключение на звуците, които идват от сенките, и аз не мога да намеря верните думи. Чувствам се странно, защото като се замисля за теб и за нашия живот, има толкова много неща, които си спомням. Цял един живот от спомени. Но как да облечеш това с думи? Не знам дали ще ми се удаде. Аз не съм поет, а може би само стихотворение може да изрази онова, което изпитвам към теб.

Умът ми се рее и аз си спомням как си мислех за нас тази сутрин, докато правех кафето. Кейт беше там, а също и Джейн, и те се умълчаха, когато влязох в кухнята. Видях, че са плакали и без да кажа дума, седнах до тях на масата и хванах ръцете им. И знаеш ли какво видях, когато ги

погледнах? Аз видях теб в едно отдавна отминало време, в деня на нашето сбогуване. Тогава ти беше красива, нежна и наранена от болката, която ни терзае, когато губим нещо много скъпо. Не знам точно защо, но реших, че трябва да им разкажа една история.

Повиках Джеф и Дейвид в кухнята, защото те също бяха там, и когато децата бяха готови, им разказах за нас и как се върна при мен преди много, много години. Разказах им за нашата разходка и за вечерята с раци в кухнята. Те слушаха и се усмихваха, когато стигнах до излета с кануто и вечерта край камината, докато навън бушуваше страшна буря. Разказах им също как майка ти ни предупреди на другия ден за Лон и дори за това какво се случи по-късно същия ден, след като замина за града.

Никога не мога да забравя тази част от историята след всичкото това време, макар да съм я чувал само веднъж от теб, и винаги съм се възхищавал на силата, която си проявила в онзи ден. Все още не мога да си представя какво е ставало в ума ти, когато си влязла във вестибюла и си видяла Лон, или как си се чувствала, когато си разговаряла с него. Ти ми каза, че двамата сте излезли от хотела и сте седнали на една скамейка до старата методистка църква, и че той те е държал за ръката, дори когато си му обяснявала, че не можеш да тръгнеш с него.

Знам, че тогава ти е било тежко. А също вероятно и на Лон, който със сигурност те е обичал, за което е доказателство реакцията му. Той не е можел да си представи, че те губи, а и как ли би могъл? Дори докато си му казвала, че винаги си ме обичала, и че няма да бъде честно към него, той не е пуснал ръката ти. Знам, че е бил наранен и огорчен и почти цял час се е опитвал да те разубеди, но в момента, в който си му казала: «Прости ми, но аз не мога да се върна при теб.», той е разбрал, че решението ти е било окончателно. Ти ми каза, че той просто е кимнал и сетне двамата дълго сте седели там, без да отроните дума. Винаги съм се питал какво ли си е мислел тогава, макар да съм почти сигурен, че се е

чувствал по същия начин, както се чувствах и аз няколко часа по-рано. И когато най-накрая те е изпратил до колата, той ти е казал, че съм късметлия. Държал се е като джентълмен и тогава още разбрах защо изборът ти е бил толкова труден.

Когато завърших историята, в стаята настъпи мълчание, а сетне Кейт стана и ме прегърна. «О, татко», каза тя и макар да очаквах да ме попитат нещо, те не го направиха. Вместо това ми дадох нещо много по-скъпоценно.

През следващите няколко часа всеки от тях ми описа колко много сме означавали двамата с теб за тях, докато са растели. Един след друг те ми разказваха истории за неща, които отдавна бях забравил. И накрая вече не можех да сдържам сълзите си, защото си дадох сметка какви прекрасни деца бяхме отгледали. Бях горд с тях, бях горд и с теб, а самият аз бях щастлив, че бях изживял живота си по този начин. И никой не можеше да ни отнеме това. Никой и нищо. Съжалявах единствено, че ти не беше до мен в този момент, за да го споделим.

След като си тръгнах, аз дълго седях на люлеещия се стол, мислейки си за живота ни. Ти си винаги до мен в такива мигове, поне в сърцето ми, и не мога да си спомня време, в което да не си била част от мен. Не знам кой щях да бъда, ако не се беше върнала при мен в онзи ден, но не се съмнявам, че щях да живея и да умра в скръб, каквато сега никога няма да позная.

Обичам те, Ели. Аз съм такъв, какъвто съм, благодарение на теб. Ти си всяка причина, всяка надежда, всяка мечта, която съм имал, и каквото и да стане с нас в бъдеще, всеки ден, в който сме заедно, ще бъде най-прекрасният ден в живота ми. Винаги ще бъда твой.

И ти, скъпа, винаги ще бъдеш моя.

Ной“

Сложих страниците настрани и си спомних как седяхме с Ели на верандата, когато тя прочете това писмо за първи път. Беше късен следобед, лятното небе беше набраздено с червени ивици и денят бавно гаснеше. Притъмняваше и докато гледах как слънцето залязва, си мислех за онзи кратък, мимолетен миг, когато денят изведнъж се превръща в нощ.

Мракът, осъзнах тогава, беше илюзия, защото слънцето продължаваше да осветява земята, дори когато се скриееше под хоризонта. А това означаваше, че денят и нощта са свързани като малко други неща. Едното не може без другото и въпреки това те не могат да съществуват едновременно. Замислих се какво ли е да бъдеш заедно с някого и при все това завинаги да бъдеш разделен от него.

Поглеждайки назад, си давам сметка каква мрачна ирония се съдържа във факта, че Ели реши да прочете писмото точно в момента, когато този въпрос изникна в ума ми. Казвам това, защото сега вече знам отговора. Знаем какво е да бъдеш като нощта и деня — винаги заедно и завинаги разделен.

Има една особена красота в този следобед. Това е връхната точка в моя живот. Ели и аз седим край реката. Наблизо са и птиците, и дивите гъски — моите приятели. Телата им се носят по хладната вода, отразявайки цветовете и перата им, и затова те изглеждат по-големи, отколкото са в действителност. Ели също ги гледа с почуда и малко по малко ние отново се опознаваме.

— Приятно ми е да си говоря с вас — започвам аз. — Нашите разговори ми липсват, дори когато не е минало много време от последния.

Аз съм искрен и тя знае това, но все пак е предпазлива. Аз съм непознат.

— Ние често ли правим това? — пита тя. — Често ли седим тук, гледайки птиците? Искам да кажа, познаваме ли се добре?

— И да, и не. Мисля, че всеки си има тайни, но ние с вас се познаваме от години.

Тя поглежда ръцете си и след това моите. Замисля се за кратко и за момент лицето ѝ изглежда отново младо. Ние не носим брачните си халки. И за това също си има причина.

— Вие били ли сте женен? — пита ме тя.

Аз кимвам.

— Да.

— Каква беше жена ви?

Казвам ѝ истината:

— Тя беше моят блян. Тя ме направи този, който съм, и да я държа в прегръдките си беше толкова естествено за мен, колкото да усещам ударите на собственото си сърце. Мисля за нея през цялото време. Дори сега, когато седя тук, аз мисля за нея. Никога не би могло да има друга като нея.

Ели се замисля. Не знам какви чувства са събудили думите ми у нея. Накрая, когато заговаря тихо, гласът ѝ е ангелски нежен. Чудно ми е дали подозира какво си мисля за нея.

— Тя мъртва ли е?

„Какво е смъртта?“, питам се аз, но не го изговарям. Вместо това казвам:

— Жена ми е жива в сърцето ми. И винаги ще бъде.

— Вие все още я обичате, нали?

— Разбира се. Но аз обичам много неща. Обичам да седя тук с вас. Обичам да се наслаждавам на красотата на това място с някой, който ми е скъп. Обичам да гледам как орлите рибари се спускат над реката в търсене на храна.

Тя отново мълчи. Сетне поглежда настрани, за да не виждам лицето ѝ. Неин стар навик.

— Защо правите това? — Никакъв страх, само любопитство. Това е добре. Знам какво има предвид, но въпреки това питам:

— Кое?

— Защо прекарвате деня с мен?

Усмихвам се.

— Аз съм тук, защото така искам и така трябва. Не е сложно. И вие, и аз се чувстваме добре един с друг. Времето, което прекарваме заедно, не е изгубено. Аз седя тук, разговарям с вас и си мисля: „Какво би могло да бъде по-хубаво от това, което правя?“.

Тя ме поглежда и за момент, само за един кратък миг, в очите ѝ нещо трепва. На устните ѝ се появява лека усмивка.

— Приятно ми е да бъда с вас и ако сте искали да ме заинтригувате, вече успяхте. Признавам, че компанията ви ми носи

радост, но аз не знам нищо за вас. Не очаквам, разбира се, да ми разкажете историята на живота си, но защо сте толкова тайнствен?

— Веднъж четох някъде, че жените харесват тайнствените непознати.

— Ето, видяхте ли, пак не отговорихте на въпроса ми. Вие отклонявате повечето ми въпроси. Дори не ми казахте как свършва историята, която ми прочетохте тази сутрин.

Свивам рамене и известно време ние седим мълчаливо. Сетне аз питам:

— Вярно ли е?

— Кое дали е вярно?

— Че жените харесват тайнствени непознати?

Тя се замисля и се усмихва. Сетне ми отговаря в същия дух:

— Предполагам, че е вярно за някои жени.

— А вие от тях ли сте?

— Познаваме се твърде бегло, за да ви отговарям на такива въпроси — шегува се тя и на мен това страшно ми допада.

Седим мълчаливо и наблюдаваме света около нас. Отне ни цял живот, за да се научим да правим това. Изглежда само старите хора умеят да седят един до друг, да не си говорят и въпреки това да се чувстват щастливи. Младите, забързани и нетърпеливи, винаги се чувстват длъжни да нарушат мълчанието. И напразно, защото тишината е свършена. Тишината е свещена. Тя сближава хората, защото само на онези, които им е хубаво един с друг, могат да седят заедно, без да разговарят. Просто един парадокс.

Минават минути и дишането ни постепенно се слива в едно точно както стана по-рано тази сутрин. Дълбоки спокойни дихания и малко по-късно тя се унася, както се случва с хората, които си имат пълно доверие един на друг. Питам се дали младите са способни на такива радости. Най-накрая тя се събужда и става чудо.

— Виждате ли тази птица? — тя сочи с ръка и аз напрегам поглед. Странно е, но аз също успявам да видя силуета ѝ благодарение на яркото слънце.

— Каспийска чайка — казвам аз тихо и ние я гледаме как се спуска над река Брайсис. Сетне, преоткривайки един стар навик, аз слагам ръка на коляното ѝ и тя не я отблъсва.

Ели е права за моята уклончивост. В дни като тези, когато само моята памет е налице, аз съм малко неясен в отговорите си, защото през последните няколко години неведнъж съм наранявал чувствата ѝ поради неволни грешки на езика, и съм твърдо решен да не допусна това да се случи повече. Затова говоря, само когато тя ме попита нещо, понякога неопределено, и никога не подхващам нови теми.

Това решение си има и своите плюсове, и своите минуси, но то е съвършено необходимо, защото с осъзнатата истина идва и болката. За да огранича болката, аз ограничавам отговорите си. Затова никога не ѝ казвам, че има деца, нито че сме женени. Мъчно ми е за това, но не мога да го променя.

Прави ли ме това нечестен с нея? Може би, но аз съм я виждал, смазана под водопада от информация, която съставляваше нейния живот, и не бих искал това да се случва повече. Би ли могъл някой да се погледне в огледалото и да не се разплаче, осъзнавайки, че е забравил всичко най-важно в живота си? Подобно нещо не беше по силите и на Ели. Знам това, защото когато започна нейната „одисея“, аз ѝ разказвах всичко. Нейният живот, нейният брак, нейните деца. Нейните приятели и работа. Въпроси и отговори като в токшоу от типа „Това е твой живот“.

Онези дни бяха тежки и за двама ни. Аз бях като енциклопедия, бездушен предмет, който отговаряше на безкрайните „кой?“, „какво?“, „къде?“, „кога?“, макар че единствено въпросите „защо?“, на които не бях в състояние да дам отговор, можеха да придадат смисъл на живота ѝ. Ели се взираше безпомощно в снимките на забравени деца, държеше в ръцете си четки, с които не знаеше какво да прави, и четеше любовни писма, които не ѝ носеха никаква радост. Тя линееше час по час, ставаше все по-бледа и тъжна и дните завършваха много по-зле, отколкото започваха. Аз просто я губех, а с нея и себе си, колкото и егоистично да звучи това.

Затова аз се промених. Станах Магелан, Колумб, изследващ невероятните тайни на човешкия ум и малко по-малко намерих своя път. И научих онова, което знае всяко дете. Че животът ни е просто съвкупност от отделни малки животи, всеки с дължината на един ден. Че всеки ден ние трябва да откриваме красотата на цветята и поезията и да говорим на птиците. Че денят, през който сме се радвали на

мечтите си, на залезите и на прохладните ветрове, не е пропилян. И най-важното — аз научих, че смисълът на живота е да седиш на някоя пейка край древна река, положил ръка върху коляното на любима жена.

— За какво мислите? — пита ме тя.

Вече се стъмва. Станали сме от пейката и вървим бавно по осветените алеи, които се вият покрай постройките на дома. Тя ме държи за ръката и аз съм нейният ескорт. Идеята да ме хване под ръка беше нейна. Може би беше очарована от мен, или пък се боеше да не падна. „Както и да е“, казвам си аз и се усмихвам.

— Мисля за вас.

В отговор Ели само стисва леко ръката ми, но аз знам, че ѝ е било приятно да чуе това. Животът ни заедно ме е научил да предугаждам чувствата ѝ, дори когато самата тя не е наясно с тях.

— Знам, че вие не помните коя сте — продължавам аз, — но аз помня и знам, че ми е хубаво с вас.

Тя ме потупва по ръката и се усмихва.

— Вие сте мил човек и имате добро сърце. Надявам се, че и преди ми е било така приятно да бъда вас, както сега.

Известно време вървим мълчаливо и накрая тя казва:

— Трябва да ви призная нещо.

— Мисля, че имам обожател.

— Обожател?

— Да.

— Разбирам.

— Не ми ли вярвате?

— Вярвам ви.

— И би трябвало.

— Защо?

— Защото ми се струва, че това сте вие.

Замислям се над думите ѝ, докато вървим под ръка. Минаваме покрай стаите и сетне през двора. Навлизаме в градината, където растат главно диви цветя, и аз я спирам. Набирам букет в червено, розово, жълто и виолетово. Давам ѝ го, тя го взима и го поднася към носа си. Помириства цветята със затворени очи и прошепва:

— Красиви са!

Подновяваме разходката си. В едната си ръка тя държи моята, а в другата цветята. Хората ни гледат, защото в техните очи сме удивителна двойка, както са ми казвали някои. И в известен смисъл те са прави, макар от това да не ми става по-леко.

— Вие смятате, че аз съм вашият обожател? — питам аз накрая.

— Да.

— Защо?

— Защото намерих нещо, което вие сте скрили?

— Какво е то?

— Това — казва тя и ми подава малко парче хартия. — Намерих го под възглавницата си.

Аз чета на глас:

*„Тялото отслабва в предсмъртна болка,
но на обещанието си аз верен ще остана —
нежно докосване, което завършва с целувка,
ще събуди отново любов и радостен трепет.“*

— Има ли и още? — питам аз.

— Намерих това в джоба на палтото си.

*„Моята и твоята душа бяха едно
и никога няма да бъдат разделени.
В прекрасната зора грее твоето лице,
аз протягам ръка и намирам моето сърце.“*

— Разбирам — и това е всичко, което казвам.

Ние вървим, докато слънцето потъва все по-ниско в небето. Скоро сребърният здрач е единственото, което остава от деня, а ние все още говорим за поезия. Ели с очарована от романтичната тема.

Когато стигаме до вратата, аз съм вече уморен. Тя знае това, спира ме с ръка и ме кара да я погледна. В този момент осъзнавам колко съм прегърбен. Дватамата с нея сега сме еднакво високи. Понякога

се радвам, че не знае колко много съм се променил. Тя се взира в мен дълго време.

— Какво правите? — питам аз.

— Не искам да забравя този ден и се опитвам да го запазя в паметта си.

„Ще ѝ се удаде ли този път?“, питам се аз и знам, че отговорът е не. Но не споделям мислите си. Вместо това се усмихвам, защото думите ѝ са толкова мили.

— Благодаря ви — казвам аз.

— Наистина не искам да ви забравя. Вие сте много специален за мен. Не знам какво щях да правя без вас днес.

Гърлото ми се стяга. Долавям в думите ѝ нежност, онази нежност, заради която живея. Колко бих искал да съм достатъчно силен, за да я отнеса на ръце в рая.

— Не казвайте нищо — спира ме тя. — Нека просто да запомним този миг.

И аз се подчинявам, безкрайно щастлив.

Болестта ѝ сега е в по-напреднала фаза, но въпреки това Ели е различна от останалите. Тук има още трима със същото заболяване, върху които се опира моят опит. За разлика от нея, те са в много по-тежко състояние и почти нищо не помнят и не съобразяват. Имат халюцинации, чувстват се дълбоко объркани и непрестанно повтарят едни и същи неща. Двама от тях не могат да се хранят сами и скоро ще умрат. Третият пациент, жена, често се залутва из комплекса и се губи. Веднъж я намериха в колата на непознат на четвърт миля от дома. След този случай започнаха да я връзват с каиши за леглото. Понякога се държат враждебно, а друг път са като изгубени деца, тъжни и самотни. Рядко разпознават хората от персоната и близките си. Алцхаймер е мъчителна болест и на децата им е трудно да ги посещават. В същото положение са и моите деца. Ели, разбира се, си има свои проблеми, които с времето навярно ще се утежняват. Сутрините тя е много уплашена и плаче неутешимо. Вижда малки човечета, подобни на гномове, които я гледат, и се опитва да ги прогони с викове. Къпе се с удоволствие, но не яде редовно. Сега тя е слаба, прекалено слаба по

мое мнение, и в добри дни като днешния се опитвам да я храня допълнително.

Но тук приликите свършват. Именно по тази причина на Ели гледат като на чудо, защото понякога, макар и много рядко, след като ѝ чета, състоянието ѝ се подобрява. Никой няма обяснение за този феномен. „Невъзможно — казват лекарите. — Това не би трябвало изобщо да е Алцхаймер.“ Но за съжаление е. През повечето дни, и особено сутрините, всички признаци са налице.

Но защо болестта при нея не протича в класическия си вариант? Защо тя понякога се променя, след като ѝ чета? Казвам на докторите причината, сърцето ми подсказва, че не греша, но не ми вярват. Вместо това те търсят научно обяснение. Четири път идваха специалисти от Чапъл Хил^[2], за да търсят отговор на загадката. Четири път си тръгнаха с празни ръце. „Не е възможно да разберете какво става в ума ѝ, ако се опирате само на вашия опит и книги“, казвам им аз, но те поклащат глави и отговарят: „Болестта Алцхаймер не се развива така. Пациентът не може да поддържа разумен разговор или пък състоянието му да се подобрява, особено пък за един ден. Това е абсолютно невъзможно.“

Но се оказва възможно. Не всеки ден, не през повечето дни, и за съжаление все по-рядко. Но понякога все пак се случва. В такива дни не работи само паметта ѝ, сякаш има амнезия, но емоциите и чувствата ѝ са нормални. И в такива дни аз знам, че онова, което правя, е добро.

Вечерята ѝ я очаква в стаята ѝ. В дни като днешния, докторите ни разрешават да се храним тук и на мен нищо повече не ми е нужно. Хората тук се грижат за всичко, добри са към нас и аз съм им благодарен.

Светлината е приглушена, на масата има две запалени свещи и се чува тиха музика. Чашите и чиниите са пластмасови и в гарафата има ябълков сок, но правилата са си правила. За щастие Ели като че ли не вижда нищо нередно. Тя въздъхва леко и оглежда масата с широко отворени очи.

— Вие ли се погрижихте за това?

Аз кимвам и тя влиза в стаята.

— Всичко е много красиво.

Аз ѝ предлагам ръка и я съпровождам до прозореца. Тя не я пуска, когато стигаме там. Приятно ми е да усещам докосването ѝ и ние стоим близо един до друг в тази кристална пролетна вечер. Прозорецът е леко отворен и аз усещам полъха върху лицето си. Луната е изгряла и ние гледаме небето, което е озарено от сребриста светлина.

— Никога не съм виждала нещо толкова красиво — казва тя.

— И аз също — съгласявам се аз, но гледам към нея.

Тя разбира какво имам предвид и се усмихва. Секунда по-късно прошепва:

— Мисля, че знам при кого е отишла Ели накрая.

— Така ли?

— Да.

— При кого?

— Останала е с Ной.

— Сигурна ли сте?

— Абсолютно.

Усмихвам се и кимвам.

— Да, права сте — казвам аз тихо и тя се усмихва в отговор. Лицето ѝ сияе.

Дръпвам стола ѝ с известно усилие. Ели сяда и аз се настанявам срещу нея. Тя ми предлага ръката си, аз я вземам и чувствам как ме гали с палеца си, както преди толкова много години. Взирам се в нея дълго и мълчаливо, преживявам отново моменти от живота си, спомням си хиляди отминали дни, които сякаш не са изчезнали безследно. Нещо засяда в гърлото ми и аз отново разбирам колко много я обичам. Гласът ми е несигурен, когато заговарям накрая:

— Вие сте толкова красива — казвам аз. Виждам в очите ѝ, че тя знае какво чувствам към нея и какъв е истинският смисъл на думите ми.

Не ми отговаря. Вместо това свежда поглед и аз се питам какво ли си мисли. Не успявам да разбера и стисвам нежно ръката ѝ. Чакам. Чакам с нетърпение сърцето ѝ да се събуди и знам, че моментът е много близо.

И след това чудото се случва.

Докато оркестърът на Глен Милър свири тихо и пламъкът на свещите потрепва, аз виждам как тя постепенно отстъпва пред

чувствата, които се надигат в нея. На устните ѝ се появява мила усмивка, онази усмивка, в която намирам смисъла на живота си, сетне Ели повдига премрежените си очи към мен и притегля ръката ми към себе си.

— Ти си толкова необикновен — казва тя тихо и отново е влюбена в мен. Знам това, защото съм го виждал хиляди пъти.

Ели отново замълчава, но не е и нужно да казва нещо. Поглежда ме с очите от един друг живот и аз усещам как сърцето ми прелива от щастие. Усмивам ѝ се в отговор, влагайки цялата страст, на която съм способен, докато чувствата ни бушуват в нас, подобно на морски вълни. Обхождам стаята с поглед, вдигам глава към тавана, сетне отново поглеждам към Ели и онова, което виждам, стопля душата ми. И изведнъж отново се чувствам млад. Вече не съм стар, треперещ, прегърбен, деформиран от артрит и почти сляп от катаракта.

Аз съм силен и горд, най-щастливият мъж на света, и това чувство остава за дълго в мен, докато седя срещу нея на масата.

Когато една трета от свещите вече е изгоряла, аз решавам да наруша мълчанието:

— Обичам те с цялото си сърце и се надявам, че знаеш това.

— Разбира се, че го знам — казва тя, останала без дъх. — И аз винаги съм те обичала, Ной.

Ной, чувам отново аз. Ной. Думата отеква в ума ми. Ной... Ной. „Тя ме позна — мисля си аз. — Тя знае кой съм!“

Тя знае кой съм...

Толкова малко нещо, просто едно име, но за мен то е като дар от Бога и чувайки го, знам, че не всичко още е свършило. То е като ключ към всичките онези прекрасни мигове на обич, които ни свързват, и най-хубавите години от живота ни.

— Ной... — шепне тя. — Милият ми Ной...

И аз — човекът, отхвърлил диагнозата на лекарите — отново тържествувам, макар и за един кратък миг. Отказвам да търся обяснение за чудото, което се случва, и вместо това целувам ръката, приближавам я до бузата си и шепна в ухото ѝ:

— Ти си най-прекрасното нещо в живота ми.

— О... Ной — казва тя със сълзи в очите си. — Аз също те обичам.

Ако всичко можеше да свърши така, щях да бъда най-щастливият човек на света, но това няма да се сбъдне, защото вече виждам, че погледът на Ели става все по-тревожен.

— Какво има? — питам аз.

— Толкова се страхувам — отвърща тя тихо. — Толкова се страхувам, че отново ще те забравя. Това не е честно... Просто не мога да преживея това отново.

Гласът ѝ е задавен от вълнение, но аз не намирам какво да ѝ кажа. Знам, че вечерта е към края си, и че не мога да направя нищо, за да спра неизбежното. В това съм безпомощен. Най-накрая ѝ казвам:

— Никога няма да те изоставя. Онова, което имаме, е завинаги.

Ели знае, че това е всичко, което мога да сторя, защото никой от нас не иска празни обещания. Но от начина, по който ме гледа, разбирам, че тя не иска още чудото да свърши и умът ѝ отново да потъне в тъмната бездна на забравата.

Щурците пеят в нощта и ние започваме да се храним. И двамата не сме гладни, но аз се старая да ям с апетит, за да ѝ дам добър пример. Ели си взима малки хапки и дъвче дълго, но и това все пак е нещо. Тя изгуби много от теглото си през последните три месеца.

След вечеря ме обзема страх. Знам, че трябва да съм щастлив, защото тази вечер е доказателство, че любовта ни е още жива, но в същото време съзнавам, че всичко скоро ще свърши. Слънцето отдавна е залязло и онзи враг, който крадеше паметта на Ели, всеки миг щеше да се появи и аз нямаше как да го спра. Затова се вирам в нея и се наслаждавам на последните секунди, през които сме заедно.

Засега всичко е нормално.

Часовникът тиктака.

Все още не се случва нищо.

Аз взимам ръката ѝ и я задържам.

Нищо.

Чувствам я как трепери и шепна утешителни думи в ухото ѝ. Нищо.

Казвам ѝ за последен път тази вечер, че я обичам. И крадецът идва.

Винаги се изненадвам колко бързо се случва. Дори сега, след всичкото това време. Докато ме държи за ръката, тя започва бързо да

премигва и да поклаща глава. После се извърща към ъгъла на стаята и дълго време се взира в нещо. На лицето ѝ е изписана тревога.

„Не — крещя безмълвно аз. — Още не! Не и сега... когато сме толкова близо! Не и тази вечер! Когато и да е, но не и тази вечер. Моля те, Господи! Не мога да понеса това отново! Не е честно... не е честно...“

Но всичко отново е напразно.

— Тези човечета — казва тя накрая, сочейки с ръка. — Те ме гледат. Моля те, накарай ги да спрат.

Гномовете.

Светът се завърта около мен и ми прималява. Дишането ми спира за миг и сетне започва отново, този път по-учестено. Устата ми пресъхва и чувствам как сърцето ми се блъска в гърдите ми. „Това е краят!“, казвам си аз и наистина е така. Мракът вече е дошъл. Това е вечерната дезориентация, един от симптомите на болестта на Алцхаймер, от която страда жена ми, и моят най-голям кошмар. Когато дойде той, си отива тя, и в такива случаи се питам дали изобщо някога ще се върне при мен.

— Там няма никой, Ели — казвам аз, опитвайки се да предотвратя неизбежното.

Тя не ми вярва.

— Те се взират в мен.

— Не — шепна аз, поклащайки глава.

— Не ги ли виждате?

— Не — казвам аз и тя се замисля за момент.

— Но те са ето там — настоява Ели, отблъсквайки ме. — И се взират в мен!

Сетне започва да си мърмори нещо под нос и когато се опитвам да я успокоя, тя трепва и ме поглежда с широко отворени очи.

— Кой сте вие? — изкрещява Ели, изплашена и пребледняла. — Какво правите тук? — Страхът в нея расте, но аз мълча, защото не мога да направя нищо. Тя отстъпва назад, вдигнала ръце, сякаш за да се защити от мен, и сетне изрича думите, които се забиват най-дълбоко в сърцето ми: — Махайте се! Стойте далеч от мен! — След това започва да отблъсква гномовете, ужасена и вече забравила за присъствието ми.

Ставам и тръгвам към леглото. Чувствам се отслабнал, едва влача краката си и усещам някаква странна болка в страни над хълбока си. Не знам откъде идва. Известно време се опитвам да натисна копчето, за да повикам сестрите, пръстите ми са като вкочанени и пулсират, но най-накрая успявам. Знам, че скоро ще бъдат тук. И докато ги чакам, аз наблюдавам моята съпруга.

Минават десет... двайсет... трийсет секунди. Продължавам да се вирам в нея, припомняйки си миговете, които току-що споделихме. Но тя не отвърща на погледа ми и в ума ми изплува картината как се бори с невидимите си врагове.

Сядам на леглото, измъчван от остра болка в гърба, посягам към тетрадката и се разплаквам. Ели не забелязва това. Когато е така, тя не забелязва нищо.

Няколко страници падат на пода и аз се навеждам да ги взема. Толкова съм уморен! И сякаш изведнъж съм останал сам. А когато сестрите идват, те виждат двама души, които трябва да успокоят. Една жена, която трепери от страх заради демоните в ума си, и един старец, който я обича повече от всичко на света, и плаче тихо от безсилие в ъгъла, закрил лицето си с ръце.

Прекарвам остатъка от вечерта сам в стаята. Вратата ми е леко отворена и виждам как хората вървят по коридора — някои познати, други непознати. Ако се заслушам, успявам да чуя, че говорят за своите семейства, работа, разходки в парка. Съвсем обикновени разговори, нищо повече, но аз осъзнавам, че им завиждам за лекотата, с която общуват помежду си. Знам, че завистта е смъртен грях, но понякога не успявам да се преборя с него.

Д-р Барнуел също е тук и говори с една от сестрите, а аз се питам кой ли е толкова зле, че докторът още да не си е отишъл. Той работи прекалено много. „Прекарвай повече време със семейството си — посъветвах го аз веднъж. — Те няма да бъдат винаги около теб.“ Но като че ли не ме слуша. Лекарят бил длъжен да се грижи за пациентите си, обясни ми той, и да се отзовава всеки път, когато бъде повикан. Просто нямал избор. Но това го поставя в много сложно положение, защото д-р Барнуел иска да бъде изцяло отдаден на пациентите си и едновременно с това изцяло отдаден на семейството си. Очевидно е, че

това не е по силите му, просто защото няма на разположение достатъчно часове, но той още не е разбрал това. Докато гласът му заглъхва по коридора, аз се питам кое все пак ще избере накрая — семейството или работата си. Или може би, за съжаление, ще дочака момента, когато някой друг ще направи този избор вместо него.

Сядам до прозореца на един удобен стол и си мисля за днешния ден. Той беше и прекрасен, и мъчителен, и щастлив, и тъжен. Противоположните чувства, които се борят в душата ми, не ми дават да заспя до късно. Тази вечер не чета на никого. Просто не бих могъл, защото ще се разплача над книгата. Хората започват да се прибират по стайите си и коридорите постепенно опустяват. Към единайсет чувам познати стъпки, които по някаква причина очаквах.

Д-р Барнуел надниква в стаята ми.

— Забелязах, че в стаята ви свети. Имате ли нещо против да вляза.

— Не — отвърщам аз, поклащайки глава.

Той влиза и оглежда стаята, преди да седне на няколко стъпки от мен.

— Чух, че сте прекарали хубав ден с Ели — казва докторът, усмихнат. Той е заинтригуван от отношенията между нас. Не знам дали интересът му е чисто професионален.

— Може да се каже — съгласявам се аз.

Той накланя леко глава и се взира в мен, озадачен от отговора ми.

— Добре ли сте, Ной? Изглеждате малко потиснат.

— Добре съм. Просто съм уморен.

— Как беше Ели днес?

— Добре. Разговаряхме почти четири часа.

— Четири часа. Ной, това е... невероятно.

Успявам само да кимна, а той продължава да говори, поклащайки в недоумение глава:

— Никога не съм виждал подобно нещо. Нито пък съм чувал. Предполагам, че обяснението трябва да се търси в любовта. Вие двамата просто сте били създадени един за друг. Тя сигурно ви е обичала ужасно много. Знаете това, нали?

— Да — отвърщам аз, но не мога да кажа нищо повече.

— Какво ви измъчва, Ной? Да не би Ели да е казала или направила нещо, което е наранило чувствата ви?

— Не. Тя беше безкрайно мила. Просто сега се чувствам... малко самотен.

— Самотен?

— Да.

— Никой не може да се чувства самотен, когато е с други хора.

— Аз мога — казвам аз и поглеждам часовника си, мислейки си за семейството му, което спи в притихналият му дом. — А също и вие.

Следващите няколко дни минаха, без да се случи нищо особено. Ели не ме позна нито веднъж, пък и аз бях малко разсеян, защото мислите ми непрекъснато се връщаха към онзи ден, който бяхме прекарвали заедно. Макар краят винаги да идва прекалено скоро, това не хвърли сянка върху щастието ми и аз благодарях на съдбата за онова, което бях преживял.

През следващата седмица животът ми се върна към привичното си русло. Доколкото това изобщо е възможно. Четях на Ели, четях на съседите си, бродех по коридорите. Нощем лежа буден в леглото си, а сутрин седях близо до радиатора. Започнах да намирам някаква странна утеха в тази предвидимост на живота си.

През една хладна мъглива сутрин — осем дни след деня, който прекарахме заедно — аз се събудих рано, както обикновено, и седнах на бюрото си. Разглеждах снимки и четох писма, написани преди много години. Или поне се опитвах. Не можех да се съсредоточа, защото имах главоболие и след известно време седнах на стола до прозореца, за да гледам как изгрява слънцето. Ели щеше да се събуди след няколко часа и трябваше да си почина и да се освежа, за да съм в състояние да ѝ чета през деня.

Няколко минути седях със затворени очи и през това време болката в главата ми ту се засилваше, ту стихваше. Сетне ги отворих и се полюбувах на стария си приятел — реката, която носеше водите си край прозореца ми. За разлика от Ели, аз имам стая, откъдето мога да я виждам, и тя никога не е спирала да ме вдъхновява. Чудно е като се замислиш, че тази река е на стотици хиляди години и въпреки това се

подмладява след всеки дъжд. И тази сутрин аз ѝ заговарям шепнешком:

— Ти си благословена, приятелко, както и аз, защото имаме шанса да посрещаме заедно новите дни.

Малките вълни се плискат гальовно в брега и бледата утринна светлина проблясва върху набраздената водна повърхност, отразяваща света, който споделяме. Аз и реката. Течаща, непостоянна, променлива. Нима самият живот не е като бягаща вода, мисля си аз. Човек може да научи толкова много от една река.

Бедата дойде, точно когато слънцето надзърна над хоризонта. Забелязах, че ръката ми изтръпна, нещо което не се беше случвало никога преди. Опитах се да я вдигна, но не можах, защото в този момент почувствах остра болка в главата, този път много по-силна, почти сякаш бях ударен с чук. Затворих очи и стиснах клепачи. Ръката ми спря да изтръпва и започна да се вдървява, сякаш нервите ми изведнъж бяха разрязани някъде над лакътя. Китката ми се вцепени и разкъсващата болка в главата, като че ли се спусна надолу, достигайки до всяка клетка на тялото ми, подобна на океанска вълна, която смазва и опустошава всичко по пътя си.

Изгубих зрението си и чух нещо, което звучеше като грохот на влак само на сантиметри от главата ми. Знаех, че съм получил удар. Болката мина през тялото ми като мълния и през последните секунди, в които бях в съзнание, си представих как Ели лежи в леглото си в очакване на историята, която никога нямаше да ѝ прочета, объркана и съвършено безпомощна. Също като мен.

И аз затворих очи за последен път, преди всичко да потъне в тъмнина, и си мислех: „О, Господи, какво направих?!“.

През следващите дни многократно губех съзнание и отново се събуждах. В миговете на просветление се виждах обграден от апарати и уреди, в гърлото и носа ми влизаха тръбички, а до леглото ми висяха две прозрачни торбички с някаква течност. Чувах лекото бръмчене на машините, които от време на време издаваха странни звуци. Един от апаратите писукаше в ритъм със сърцето ми и аз намирах някаква особена утеха в това, унасяйки се отново и отново в безпаметен сън.

Лекарите бяха притеснени. Виждах угрижените им лица, докато разглеждаха диаграмите и регулираха уредите. Те шепнеха помежду си мислейки си, че не ги чувам: „Състоянието му е сериозно, особено за човек на неговата възраст, и последствията може да са тежки“. Мрачните им лица бяха като прелюдия към нерадостните им предвиждания: „... загуба на речта, ограничена подвижност, възможна пълна парализа“. Сетне отново разглеждаха показанията на апаратите, нови настройки и накрая си тръгваха, без да подозират, че съм чул всяка тяхна дума. Опитвах се да не мисля за това и вместо това се концентрирах върху Ели, извиквайки в ума си нейния образ всеки път, когато можех.

Опитвах се да почувствам докосването ѝ, да чуя гласа ѝ и да видя лицето ѝ и когато успеях, очите ми се пълнеха със сълзи, защото не знаех дали отново ще мога да я държа за ръката, да ѝ прошепна думи на утеха и да прекарам още един ден с нея в разговори, четене и разходки. Не бях си представял, че всичко ще свърши така. Винаги съм си мислел, че ще си отида последен и няма да оставя Ели сама. Така щеше да е по-справедливо.

Така минаваха часовете, ту в съзнание, ту в тъма, докато дойде едно мъгливо утро, в което си спомних за обещанието, което дадох на Ели, и това ми подежда като шок. Отворих очи и видях стая, пълна с цветя, чието ухание окончателно ме върна към живота. Потърсих звънеца, натиснах го с усилие и сестрата пристигна половин минута по-късно, следвана от д-р Барнуел, който се усмихна веднага, щом ме видя.

— Жаден съм — казах аз дрезгаво и д-р Барнуел се усмихна още по-широко.

— Добре дошъл обратно — каза той. — Бях сигурен, че ще се оправите.

Две седмици по-късно вече мога да напусна болницата, но сега съм половин човек. Ако бях кадилак, щях да се движа в кръг, защото дясната половина на тялото ми е по-слаба от лявата. Казват ми, че това е добра новина, защото парализата е можела да бъде пълна. Понякога ми се струва, че съм обграден от оптимисти.

Лошата новина е, че ръцете ми вече не ми позволяват да използвам бастун или инвалиден стол и се налага да се придвижвам по някакъв си мой своеобразен начин. Не крача като на младини — ляв крак, десен крак и сетне пак ляв — нито пък се тътря, както беше доскоро, а вместо това влача бавно единия крак, приплъзвам десния и после пак влача левия. Сега съм жива легенда и хората вероятно не могат да откъснат поглед от мен, докато шествам по коридорите. Ходът ми е бавен дори и по моите разбирания и това го казва човек, който преди две седмици не можеше да надбяга и костенурка.

От болницата се връщам късно вечерта и когато влизам в стаята си, знам, че няма да мога да заспя до късно. Въздъхвам дълбоко, долавяйки уханието на пролетта. Прозорецът е стоял дълго отворен и въздухът е свеж и прохладен. Евелин, една от многото сестри тук, ми помага да се настаня на стола до прозореца и понечва да го затвори. Аз я спирам и макар да повдига учудено вежди, тя приема решението ми. Чувам да се отваря чекмедже и миг по-късно на раменете ми е наметнат пуловер. Тя го намества грижовно, сякаш съм дете, сетне слага ръка на рамото ми и нежно ме потупва. Евелин не казва нищо, докато прави това, и по мълчанието ѝ знам, че гледа през прозореца. Дълго време стои неподвижно и аз гадая за какво ли си мисли, но не питам. Най-накрая я чувам да въздъхва. Тръгва към вратата, но сетне се спира, навежда се към мен и ме целува по бузата, нежно, така както го прави моята внучка. Поглеждам я изненадан и тя казва тихо:

— Хубаво е, че се върнахте. Много ѝ липсвахте на Ели, а също и на нас останалите. Ние всички се молихме за вас, защото когато ви няма, тук нищо не е същото. — Тя се усмихва и докосва лицето ми, преди да си тръгне. По-късно я чувам отново да върви по коридора, бутайки количка и разговаряйки тихо с някаква друга сестра.

Небето тази нощ е беззвездно и тайнствено синьо. Щурците пеят и заглушават всякакъв друг звук. Докато седя, си мисля дали някой би могъл да ме види отвън — мен, затворникът на плътта. Оглеждам двора, пейките и дърветата, търсейки напразно някакви признаци на живот. Дори реката сякаш е спряла и в тъмното прилича на празно пространство. Усещам, че се подавам на вълшебството на нощта. Гледам навън часове и виждам как отразените облаци започват да отскачат от водната повърхност. Задава се буря и небето става сребристосиво, сякаш отново се спуска здрач.

Просветва мълния и аз усещам как мислите ми политат назад. Кой сме ние, Ели и аз? Не сме ли като стар кипарис и бръшлян, чиито клони и ластари са така здраво преплетени, че и двете растения ще умрат, ако бъдат разделени? Не знам. Проблясва още една светкавица и осветява масата достатъчно, за да видя фотографията на Ели, която лежи там — най-хубавата, която имам. Преди години я сложих в рамка с надеждата, че стъклото ще я запази завинаги. Взимам я и я държа близо пред очите си. Взирам се в нея дълго време, просто не мога да откъсна поглед. Тогава тя беше на четирийсет и една и никога не е била по-красива. Има толкова много неща, които искам да я попитам, но знам, че снимката няма да ми отговори и затова я оставям на масата.

Тази вечер Ели е съвсем наблизко, в другия край на коридора, и въпреки това аз съм сам. Винаги ще бъда сам. Това си мислех, докато лежах в болницата. Това си мисля и сега, докато гледам през прозореца как се събират буреносните облаци. Изведнъж ме обзема тъга, спомняйки си, че така и не я целунах през онзи последен ден. И вероятно никога няма да я целуна повече. Моята и нейната болест не позволяват да храня никакви надежди.

Най-накрая ставам, приближавам се до бюрото си и включвам лампата. Това ми коства повече усилия, отколкото съм очаквал и затова не се връщам при прозореца. Сядам зад бюрото и през следващите няколко минути разглеждам снимките, които стоят върху него. Семейни снимки, снимки на деца и ваканции. Снимки, на които сме аз и Ели. Отново се замислям колко много неща сме преживели заедно и за пореден път осъзнавам колко съм древен.

Отварям едно чекмедже и намирам цветята, които ѝ дадох някога отдавна, стари, повехнали и вързани с панделка. Те също като мен са изсъхнали и чупливи и е трудно да ги държиш, без да ги прекършиш. Но Ели ги запази. „Не разбирам за какво са ти“, казвах аз, но тя просто махваше с ръка. И понякога вечерите я виждах да ги държи, почти благоговейно, сякаш в тях беше заключена тайната на живота. Жени.

И понеже това е вечер на спомените, аз започвам да търся брачната си халка. Намирам я в най-горното чекмедже, увита в кърпичка. Не мога да я нося вече, защото пръстите ми са отекли и деформирани. Разгъвам кърпичката и халката вътре си е същата. Кръгла и безкрайна — могъщ символ на онова, което ни свързваше. И

докато я гледам, аз знам, просто знам, че тя не би могла да бъде друга. Знаех го тогава, знам го и сега. И в този момент ѝ прошепвам на глас:

— Ти все още си моя, Ели, щастие мое, моя безсмъртна красота. Ти винаги си била най-прекрасното нещо в живота ми.

Питам се дали тя чува тези мои думи и чакам знак. Но такъв не идва.

Единайсет и половина е. Търся писмото, което тя ми написа, онова, което чета, когато съм най-паднал духом. Пликът е там, където го оставих последния път. Обръщам го няколко пъти с треперещи ръце, преди да го отворя. И най-накрая започвам да чета:

„Скъпи Ной,

Пиша ти под светлината на свещ, докато спиш в спалнята, която делим от деня, в който се оженихме. И макар да не чувам дишането ти, знам, че ти си там, и скоро и аз ще заспя до теб, както е било винаги. Ще почувствам топлината ти, ще се сгуша до теб и малко по малко ще се унеса в сън, мислейки си колко е прекрасно да бъда до теб.

Гледам пламъка до мен и той ми напомня за една далечна вечер преди много години, когато седях до теб пред камината, облечена в топлите дрехи, които ми беше дал. Тогава знаех, че винаги ще бъдем заедно, макар на другия ден да се разколебах. Сърцето ми беше пленено, хванато с примка от един южен поет, и аз нищо не можех да направя. И как можех да се съпротивлявам на една любов, която се издигаше като комета и тътнеше като океанска вълна? Защото това бе чувството, което ни свързваше тогава, същото е и днес.

Спомням си как се върнах при теб на следващия ден, след като майка ми дойде да ме предупреди, че тайната ми е разкрита. Бях толкова уплашена, по-уплашена от всякога, защото бях сигурна, че никога няма да ми простиш, че те напуснах. Помня как треперех, докато слизах от колата, но ти прогони всичките ми страхове, когато ми се усмихна и протегна ръце към мен. «Искаш ли кафе?», това бе всичко,

което каза. И никога повече не отвори дума за този ден. През всички тези години.

Ти и после не ме разпитваше, когато излизах сама през следващите няколко дни. А когато се връщах със сълзи в очите, винаги знаеше кога да ме прегърнеш и кога да ме оставиш сама. Не зная как долавяше настроението ми, но никога не сбърка и направи нещата по-леки за мен. По-късно, когато отидохме в малката църква и си разменихме халките, и се заклехме във вярност, аз те погледнах в очите и разбрах, че съм взела правилното решение. И нещо повече — тогава осъзнах колко глупаво е било изобщо да мисля за друг мъж и никога повече не се разколебах.

Ние имаме прекрасен живот и аз много мисля за нас. Понякога си те представям как седиш на верандата с тук-там прошарена коса и свириш на китарата си, а нашите деца пляскат с ръце в ритъма на твоята музика. Дрехите ти са изцапани от дългите часове на труд и си уморен, и когато ти предлагам да си починеш, ми се усмихваш и казваш: «Нали точно това правя». Намирам нещо изключително вълнуващо и затрогващо в обичта ти към децата ни. «Ти си по-добър баща, отколкото можеш да си представиш», прошепвам ти по-късно, когато те вече спят. След това ние се събличаме, ти ме целуваш нежно и времето като че ли спира, защото така и не помня кога сме се озовали под топлите завивки.

Обичам те заради много неща, особено заради твоята пламенност, защото именно силната страст прави нещата в живота красиви. Любовта и поезията, семейството и приятелите, красотата и природата. Колко се радвам, че научи децата ни да ценят тези неща, защото знам, че животът им е по-пълнен благодарение на това. Понякога те ми казват колко си им скъп и всеки път, когато го направят, се чувствам най-щастливата жена на света.

Ти и мен научи да ценя прекрасното, вдъхновяваше ме и единствено благодарение на твоята подкрепа станах художник. Ако знаеше колко много означаваш за мен.

Картините ми сега украсяват стените на музеи и частни колекции и макар понякога да се чувствах изтощена и угнетена от безкрайните изложби и нападките на критиците, ти винаги беше до мен, за да ме успокоиш и окуражиш. Ти разбра, че се нуждая от мое жизнено пространство, от мое студио, и никога не обръщаше внимание на петната от боя по дрехите ми, по косата ми, а в някои случаи и по мебелите. Знам, че не ти е било леко. Само един благороден мъж, Ной, може да има търпението да понесе това. И ти беше този мъж. В продължение на четирийсет години. Прекрасни години.

Ти си най-добрият ми приятел, а също и моят любим и аз не знам кое от двете неща ценя повече. Всъщност едва ли е и нужно да ги дяля, както не е нужно да дяля и живота ни на мой и на твой. Ти имаш нещо в себе си, Ной, нещо красиво и силно. Доброта — това е, което виждам в теб, както и всички останали. Доброта. Ти си най-великодушният и благороден човек, когото познавам. Бог е в теб, уверена съм това, защото през целия си живот си постъпвал като негов пратеник.

Знам, че ти се изненада, когато те помолих всеки от нас да напише нашата история, преди да напуснем дома си, но аз си имах своите причини и ти благодаря за търпението. И макар да очакваше обяснение, аз не ти го дадох, но мисля, че сега е вече време да го получиш.

Ние имахме прекрасен живот, какъвто се случва на малцина, и когато те погледна, аз се изпълвам със страх, защото знам, че всичко това скоро ще свърши. И двамата сме наясно каква е прогнозата на лекарите, а също и какво означава тя за нас. Когато виждам сълзите в очите ти, аз се безпокоя повече за теб, отколкото за мен, защото знам, че твоето страдание ще бъде по-голямо. Не мога да изразя мъката си с думи и едва ли има подходящи думи за това.

Но аз те обичам толкова силно и толкова невероятно много, че ще намеря начин да се върна при теб въпреки болестта си. Обещавам. И с това ще завърша писмото си. Когато забравя теб и нашата любов, когато съм изгубена и

сама, прочети това писмо, разкажи ми нашата история, както я разказа на децата ни, и бъди сигурен, че дълбоко в себе си аз ще знам, че това е нашата история. И може би, да, може би, ние ще намерим начин отново да бъдем заедно.

Моля те, не ми се сърди в дните, когато няма да си спомням за теб, а те неизбежно ще дойдат. Знай, че те обичам, винаги ще те обичам и каквото и да се случи, помни, че живях най-прекрасния живот, който можех да си пожелаая. Моят живот с теб.

И ако запазиш това писмо и го прочетеш някога отново, вярвай в онова, което ти пиша сега. Ной, където и да си и каквото и да се случи с нас, аз те обичам. Обичам те сега, когато пиша това писмо. И те обичам сега, когато го четеш. И ужасно съжалявам, ако не мога да ти го кажа. Обичам те с цялото си сърце, съпруже мой. Ти си, и винаги ще бъдеш, моята единствена любов.

Ели“

Дочитам писмото и го слагам настрана. Ставам от бюрото и намирам чехлите си. Те са близо до леглото ми и трябва да седна, за да ги обуя. Сетне се изправям отново, прекосявам стаята и отварям вратата. Поглеждам надолу към дъното на коридора и виждам Джанис да седи на рецепцията. Или поне си мисля, че е Джанис. За да стигна до стаята на Ели, трябва да мина покрай бюрото ѝ, но в този час не ми е позволено да излизам, а Джанис е известна с това, че не обича да нарушава правилата. Съпругът ѝ е юрист.

Чакам, за да видя дали ще си тръгне, но като че ли няма никакви такива изгледи и започвам да губя търпение. Най-накрая излизам от стаята и тръгвам със своеобразната си странна походка. Отнема ми цяла вечност, за да скъся разстоянието до нея, но тя като че ли не забелязва приближаването ми. Аз съм безшумна пантера, която се прокрадва тихо в джунглата, невръстно птиче, невидимо за враговете си в гнездото.

Най-накрая бивам разкрит, което не ме изненадва. Стоя мълчаливо пред нея.

— Ной — казва тя, — какво правите?

— Разхождам се — отвърщам аз. — Не мога да заспя.

— Знаете, че това не е позволено в този час.

— Знам.

Въпреки това не помръдвам от мястото си, изпълнен с мрачна решимост.

— Вие всъщност не сте тръгнал на разходка, нали? По-скоро искате да видите Ели.

— Да — отговарям аз.

— Ной, нали помните какво се случи последния път, когато я видяхте през нощта.

— Помня.

— Тогава знаете, че не трябва да правите това.

— Тя много ми липсва — отговарям уклончиво аз.

— Знам, но не мога да ви позволя да я видите.

— Днес имаме годишнина — казвам аз и това наистина е така. Остава ни една година до златната ни сватба. На днешния ден се навършват четирийсет и девет години, откакто се оженихме.

— Разбирам.

— Мога ли да отида при нея тогава?

Тя поглежда настрани за момент и когато отговаря, гласът ѝ е станал много по-мек, което ме изненадва, защото никога не съм подозирал Джанис в сантименталност.

— Ной, от пет години работя тук, а преди това съм работила в друг дом. Виждала съм стотици двойки да се борят с мъката и скръбта си, но никога не съм виждала нищо подобно на това, което правите вие. Всъщност никой тук не е виждал такова нещо, нито докторите, нито сестрите.

Тя замълчава за момент и колкото и да е странно, очите ѝ започват да се пълнят със сълзи. Избърсва ги с пръст и сетне продължава:

— Опитвам се да си представя как издържате всичко това, откъде намирате сили да правите едно и също нещо отново и отново, ден след ден... и не мога! Не знам как го постигате. Понякога успявате да победите дори болестта ѝ. И макар докторите да нямат обяснение, ние сестрите разбираме всичко. Това е просто любов. Най-невероятно нещо, което някога съм виждала.

В гърлото ми е заседнала буца и не успявам да кажа нищо.

— Но въпреки това нямате право да ходите по коридорите и аз не мога да ви го позволя. Затова се върнете в стаята си. — Сетне Джанис се усмихва леко, подсмърча, намества някакви книжа на бюрото си и добавя: — А сега аз отивам да изпия едно кафе и няма да мога да проверя дали сте ме послушали. Затова не правете нищо глупаво.

Тя се изправя бързо, докосва ръката ми и тръгва към стълбите. Не поглежда назад и аз изведнъж оставам сам. Не знам какво да мисля. Поглеждам към бюрото ѝ, виждам пълната ѝ чаша с кафе, от която все още се вдига пара, и за пореден път се убеждавам, че на света има добри хора.

За първи път от години ми е топло, докато напредвам бавно към стаята на Ели. И макар да се влача едва-едва, скоро се уморявам и се налага да се опра на стената, за да не падна. Халогенните лампи тихо жужат над главата ми и аз примижавам леко, защото флуоресцентното им сияние причинява болка в очите ми. Минавам покрай десетина тъмни стаи, в които съм чел, и осъзнавам, че всеки един от хората в тях ми е липсвал по някакъв начин. Те са моите приятели, чиито лица познавам толкова добре, и които ще видя утре сутринта. Но не и тази вечер, защото пътят е дълъг и нямам достатъчно време. Продължавам нататък и сърцето ми с усилие изтласква кръв към уморените артерии. Но въпреки това се чувствам по-силен с всяка следваща стъпка. Чувам някъде зад мен да се отваря врата, но не поглеждам назад. Сега съм просто един непознат. Никой не може да ме спре. Звъни телефон в сестринската стая, но аз продължавам напред, за да не бъда хванат. Аз съм среднощен бандит с черна маска, който препуска на кон през сънната пустош под сиянието на жълта луна, а торбата, която е привързана към седлото ми, е пълна със златен прах. Аз съм млад и силен и с огън в гърдите си. Ще разбия вратата и ще взема моята любима на ръце, и ще я отнеса в рая. Кого заблуждавам?

Аз водя жалко съществуване. Аз съм глупав влюбен старец, мечтател, на който е останала една-единствена радост — да чете на любимата си жена и да я държи в прегръдките си всеки път, когато може. Аз съм грешник с твърде много недостатъци и човек, който вярва в чудеса, но съм твърде стар, за да се променя и да ме е грижа.

Най-накрая се добирам до стаята ѝ изтощен. Краката ми треперят, очите ми са замъглени, а сърцето ми се блъска някак странно

в гърдите ми. Боря се с овалната дръжка и най-накрая успявам да отворя вратата с две ръце. Светлината от коридора се разлива в стаята, осветявайки леглото, на което тя спи. Струва ми се, че виждам силуета ѝ и изведнъж ме обзема чувството, че съм просто един случаен минувач по оживена улица, забравен завинаги.

В стаята ѝ е тихо и Ели спи отметнала одеялото си наполовина. Миг по-късно я чувам да се обръща на другата страна и да въздъхва и тези звуци ме връщат към едни други по-щастливи времена. Тя изглежда малка в леглото си и докато я гледам, разбирам, че всичко е свършило. В стаята е задушно и аз потръпвам. Това място се превърна в нашата гробница.

Не помръдвам почти цяла минута. А как би ми се искало да ѝ разкажа какво чувствам именно сега, на тази наша годишнина, но мълча, за да не я събудя. Освен това, каквото имам да кажа, съм го написал на едно листче хартия, което ще пъкна под възглавницата ѝ.

То гласи:

*„Любовта в тези последни нежни часове
е най-чувствена и най-чиста.
И с нощта мастилена тя няма да умре,
а ще събуди силна и лъчиста.“*

Като че ли някой идва по коридора, затова влизам в стаята ѝ и затварям вратата след себе си. Налучквам в тъмното пътя до прозореца, дръпвам завесата и луната надниква вътре, пълна и огромна, пазителка на нощта. Обръщам се към Ели и се унасям в блянове. И макар да знам, че не е редно, сядам на леглото ѝ и мушвам листчето хартия под възглавницата ѝ. Сетне се пресягам и докосвам леко лицето ѝ, което е нежно като коприна. Галя косите ѝ и не ми достига дъх. Обзема ме почуда и благоговение, чувствам се като композитор, който за първи път открива творбите на Моцарт.

Ели трепва и отваря очи и аз вече се разкайвам за глупостта си, защото знам, че сега ще започне да плаче и да пищи, както прави винаги. Да, аз съм импулсивен и слабоволев, но въпреки това ми се иска да опитам невъзможното и приближавам лицето си към нейното...

Когато устните ни се допират, чувствам някакво странно непознато парене, но не се отдръпвам. И в следващия момент се случва чудо, защото устата ѝ леко се отваря и аз откривам един забравен рай, който е останал непроменен през всичкото това време, неостаряващ като звездите. Усещам топлината на тялото ѝ и когато езикът ми докосва нейния, аз се отдавам на чувството, както преди толкова много години. Затварям очи и вече съм стремителен кораб, който се носи в бурни води, дързък и безстрашен, а тя е моето платно. Пръстите ми нежно галят лицето ѝ и после хващам ръката ѝ. Целувам устните ѝ, бузите ѝ и чувам въздишката ѝ.

Сетне тя прошепва тихо:

— О, Ной... Толкова много ми липсваше!

И после още едно чудо — най-невероятното от всички! — и аз не мога да сдържа сълзите си, докато се издигаме към Рая. Защото в същия този вълшебен миг, пръстите на Ели намират копчетата и започват бавно, много бавно, да ги разкопчават едно по едно.

---

[1] Стихове от Уолт Уитман, „На една обикновена проститутка“.
— Б.пр. ↑

[2] Град в Северна Каролина. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.